

Beneficiar:
CONSILIUL LOCAL COMUNA ARCHIȘ

FOAIE DE CAPĂT
PROIECT NR:265/2015

DENUMIRE PROIECT: PLAN URBANISTIC GENERAL
COMUNA ARCHIȘ

FAZA: P.U.G.

PROIECTANT: S.C. OBIECTIV S.R.L.

ADMINISTRATOR: arh. FEIER IOAN

ȘEF PROIECT: arh. FEIER GEORGETA

FIȘA DE RESPONSABILITĂȚI

A. ÎNSUȘIREA DOCUMENTAȚIEI

S.C. OBIECTIV S.R.L:

ADMINISTRATOR

arh. IOAN FEIER

B. ELABORAREA DOCUMENTAȚIEI

Urbanism

arh. GEORGETA FEIER

Echipare tehnico-edilitara :

ing. FLORIN SANDRU

teh. VERONICA FERENTI

ing. CRISTINA PANTEA

Întocmit:

arh. FEIER GEORGETA

BORDEROUL VOLUMELOR

VOLUMUL I: MEMORIU GENERAL

VOLUMUL II: REGULAMENT LOCAL DE URBANISM

Întocmit:
arh. FEIER GEORGETA

BORDEROUL VOLUMULUI I

A. PIESE SCRISE

1. Foaie de capăt.....
2. Fișa de responsabilități.....
3. Borderoul volumelor.....
4. Borderou volum I.....
5. Memoriu general
6. Introducere
7. Stadiul actual al dezvoltării
8. Propuneri de organizare urbanistică
9. Concluzii - măsuri în continuare.....
10. Anexe

B. PIESE DESENATE

- 01/ A Incadrare în teritoriu
- 01/ B Mobilitate și transport
- 02/ 1 Analiza situației existente Archis / Nermis
- 02/ 2 Analiza situației existente Groseni / Barzesti
- 03/ 1 Reglementări urbanistice Archis / Nermis
- 03/ 2 Reglementări urbanistice Groseni / Barzesti
- 04/ 1 Reglementări edilitare Archis / Nermis
- 04/ 2 Reglementări edilitare Groseni / Barzesti
- 05/ 1 Proprietatea asupra terenurilor Archis / Nermis
- 05/ 2 Proprietatea asupra terenurilor Groseni / Barzesti
- 06 Unități și macrounități teritoriale de referință
- 07 Strategia de dezvoltare a comunei Archis.....

Întocmit:
arh. FEIER GEORGETA

MEMORIU GENERAL

1. INTRODUCERE

1.1. Date de recunoaștere P.U.G.

1. Denumirea investiției:	Plan Urbanistic General comuna Archis și satele aparținătoare
2. Beneficiar:	Consiliul Local al comunei Archiș
3. Proiectant general:	S.C. OBIECTIV S.R.L. Arad
4. Subproiectanți	S.C. SIMVERA SRL S.C. NORA,S SRL
5. Topografie :	S.C. TOPOMAS SRL
6. Data elaborării:	2017

1.2. Obiectul P.U.G.

Prezenta documentatie reprezinta actualizarea PLANULUI URBANISTIC GENERAL al comunei ARCHIS , judetul Arad , documentatie intocmita ca urmare a solicitării beneficiarului, din necesitatea de a raspunde necesitatilor cetatenilor si directiilor de dezvoltare ale comunei , in cadrul actualei legislatii .

Tema de proiectare s-a stabilit, de comun acord cu proiectantul : tema - program face obiectul acestei lucrări si s-a stabilit în concordanță cu programul de dezvoltare a localității, inițiat și aprobat de Consiliul Local al comunei Archis , conform Strategiei de Dezvoltare a comunei Archis , conform Planului de Amenajare a Teritoriului Judetean Arad - raspunde actualelor cerinte si nevoi ale cetatenilor comunei .

Mare parte din propunerile facute prin precedenta documentatie de urbanism au fost realizate in intervalul scurs de la aprobarea prin H.C.L. P.U.G. ARCHIS 2003 , amintim aici realizarea satului de vacanta de la Groseni , extinderea zonei de locuit Archis , realizarea extinderii alimentare cu apa potabila , realizarea infrastructurii pe traseele principalelor cai de circulatie rutiera , regularizarea vailor in Groseni , Archis .

Propunerile de dezvoltare ale comunei Archis pentru perioada viitoare , preiau din propunerile nematerializate pana in prezent din precedenta documentatie , la care se adauga noi propuneri de dezvoltare a comunei , mare parte din aceste propuneri fac obiectul solicitarilor cetatenilor .

Astfel , intravilanul propus in precedenta documentatie , a suferit modificari prin determinarea reala a limitelor in toate localitatile , s-au facut propuneri de diminuare a acestuia , precum si propuneri de extindere , raspunzand atat solicitarilor cetatenilor , cat si necesitatii de a porni lucrarea de la o situatie existenta corecta (ne referim la limitele intravilanului existent , care in prezenta lucrare au fost stabilite prin masuratori cadastrale).

Prezentăm următoarele elemente de temă:

-
- extinderi perimetre construibile:
 - Archis : 14.08ha pentru zona de locuit in vestul si nordul localitatii
 - Groseni : 3,29ha pentru zona agroturistica in vestul si estul localitatii
 - trup izolat : 5,57ha pentru zona de agrement in nord-est Nermis
 - diminuare perimetre construibile :
 - Archis : 2,25ha din terenuri agricol in intravilan (propunere P.U.G. aprobat pentru realizare zona de locuit , in estul localitatii)
 - Nermis : 7,98ha din terenuri agricol in intravilan (gradini situate in sudul localitatii)
 - realizarea echipării tehnico-edilitare :
 - realizarea rețelilor de canalizare menajera pentru toate localitățile
 - extindere rețele alimentare cu energie electrica
 - modernizarea infrastructurii căilor de circulație rutieră (atât pe teritoriu administrativ cât și în intravilan)
 - regularizare si decolmatare vai : vest Archis , vest si nord-est Groseni
 - realizare Gradinita in localitatea Groseni
 - realizare Sala de Sport in localitatea Groseni
 - realizare Puncte Sanitare in Scolile din Nermis si Barzesti
 - realizare capela mortuara in Archis
 - modernizare cladiri institutii publice (Primaria Archis , Scoala Groseni)
 - lucrari sistematice sectoriale de cadastru imobiliar

1.3. Surse de documentare

Precedenta documentatie P.U.G. Archiş, elaborată în 2003 a avut ca principal scop stabilirea perimetrelor construibile existente si propuse ale localităților , a zonelor funcționale ale acestora, fără insa a fi finalizate administrativ(bornari). Proiectul a avut ca suport desenat planurile furnizate de catre O.J.C.P.I. Arad sc. 1:5000 , care au fost scanate , redesenate si actualizate.

In aceasta situație , limitele intravilanului propus in precedenta lucrare nu corespund situatiei reale si nu pot fi luate ca existent in actuala lucrare .

Nivelul de reglementare al precedentei documentații P.U.G. Archis nu mai corespunde cadrului legislativ în vigoare , prezenta documentatie are ca suport topografic o lucrare bazata in cea mai mare parte pe masuratori in teren astfel ca materializarea in teren a limitelor intravilanului in coordonate STEREO70 corespunde realitatii din teren . Suportul topografic , cu elementele cadastrale necesare elaborarii lucrarii a fost realizat de catre S.C. Topomas SRL si receptionat O.J.C.P.I.Arad .

In intravilan , s-au folosit ortofotoplanurile , limitele proprietatilor , amprente la sol ale constructiilor existente , au fost realizate avand acest suport , furnizat de catre Primaria Archis .

Lista studiilor și proiectelor, surselor de documentare:

- P.U.G. Archiş 1991
- P.U.G. Archis 2003
- P.A.T.J. Arad 2015
- Date statistice furnizate de Comisia Națională de Statistica - Filiala Județeană Arad
- Suport topografic realizat de către SC TOPOMAS SRL si receptionat O.J.C.P.I.. Arad atât pentru intravilan (sc. 1:5.000) cât și pentru teritoriu administrativ (sc. 1:10.000).
- Strategia de dezvoltare a comunei Archis
- Studii de fundamentare cu caracter analitic si prospectiv , conform legislatie

2. STADIUL ACTUAL AL DEZVOLTĂRII

2.1. Evoluție

Comuna Archiș, atestată documentar încă din anul 1552, când făcea parte din plasa Beliu, cetatea Beliului stăpânită de voievodul Menumorut cel Înțelept și apoi de Mihai Viteazul, are origini în vremuri mult mai îndepărtate, pe raza comunei descoperindu-se urmele unei cetăți Tracice (pe muncelul Jidovina de sub vârful Pleșu, unde a fost vatra satului Voivodești pustiită în 1438).

Descoperirile arheologice făcute pe teritoriul comunei au scos la lumină obiecte care atestă vechimea acestor așezări, precum și continuitatea locuirii în teritoriu. Astfel, în dealul Moșului (Archiș) s-au descoperit ciocane și topoare din piatră șlefuită și găurită, iar la Groșeni "Râșnița de piatră, urme de ceramică și obiecte casnice la Jidovina.

Prin pădurea numită Călălău, între Archiș și Beliu, trece valul de pământ numit "Troianul" care era granița dintre Dacia liberă și Dacia Romană, toate satele actualei comunei Archiș făcând parte din teritoriile ocupate de romani.

Administrativ comuna a suferit mai multe transformări de-a lungul anilor, a făcut parte din plasa Beliu (alături de alte comune: Craiva, Hășmaș) în județul Bihor, actualmente în județul Arad, are în componență satele Archiș, Groșeni, Nermiș și Bârzești.

Configurația spațială a satelor, în schimb, nu a suferit prea multe modificări, la fel ca celelalte sate din fosta plasă (Beliu, Craiva, Hășmaș, Archiș), acțiunile de sistematizare inițiate de Maria Terezia nu au atins aceste meleaguri, astfel că tipul de sat împrăștiat, format din mai multe crânguri așezate de-a lungul văilor care stă la baza actualei organizări urbanistice. Având ca punct de pornire în dezvoltarea ulterioară crângurile, prin unirea lor s-au format așezările care au rămas până în zilele noastre: trame stradale neregulate având una (sau mai multe) axe principale (care coincid cu principalele căi de comunicație) și pe care se sprijină rețeaua de străzi secundare.

Primele case, construite din materiale tradiționale (piatră pentru fundații, bărne rotunde pentru pereți, paie pentru acoperiș, mai apoi șindrilă), aveau planul compus din două încăperi: tindă și camera de locuit, cu intrare din târnaț.

În ceea ce privește ocupațiile locuitorilor acestor meleaguri, acestea sunt cele moștenite: creșterea animalelor, vânatul, pescuitul, culesul fructelor de pădure (afine, mure, măceșe, porumbele, ciuperci), lucrări forestiere la gurile de exploatare din munții Codru Moma (întreținerea pădurilor și puietilor), morăritul, împletitul din răchită, distilatul fructelor pentru băuturi alcoolice cu specific local.

După 1990, localitatea Archiș a fost în aceeași măsură afectată de criza economică prin care a trecut și trece societatea românească: resursele limitate de existență, distanța mare față de municipiul Arad, inexistența unei legături pe căi feroviare cu restul județului, au făcut ca migrarea populației spre oraș să continue și să se ia proporții îngrijorătoare.

Ultimii ani au înregistrat unele modificări urbanistice prin apariția caselor de vacanță (satul de vacanță de la Groșeni) și a mai multor cladiri de locuit noi, moderne, preferința tinerilor fiind aceea pentru locuințe izolate, retrase de la frontul stradal. Chiar dacă sistemul parcellar nu a suferit modificări, spațial –urbanistic se întrevad modificări majore, modificări care au la bază o schimbare majoră a modului de viață, o transformare a noțiunii de „țaran”, care trăia din ceea ce producea în propria gospodărie („microintreprinderea”, unde se creșteau vaci, oi, pasări de curte, porci, holdele de unde provenea mancarea animalelor, livezile, viile, etc.), ale cărui nevoi actuale nu mai pot fi satisfăcute doar din ceea ce poate produce în propria gospodărie. Foarte mulți tineri migrează spre oraș sau spre alte țări, se întorc acasă cu un alt mod de viață, încercările lor de a se reacomoda cu viața satului se împletesc cu cele de a moderniza și înnoi, rezultatul fiind benefic din punct de vedere economic, dar mai puțin benefic din punct de vedere istoric, urbanistic –existând riscul de a se pierde și ultimele urme de locuire tradițională.

2.2. Elemente ale cadrului natural care au implicații asupra modului de organizare urbanistică

Cadrul natural pe care se întinde teritoriul administrativ al comunei Archis este foarte variat , alternează zonele depresionare , mai plane , cu zonele deluroase , crescând în altitudine de la sud-vest spre nord-est : aratorul , pasunile , apoi pădurile . Vaile care izvorăsc de sub munte bazează teritoriul de la est spre vest și se adună în două cursuri principale care apoi se unesc la ieșirea din teritoriu .

Pe principală vale , Valea Grosenilor , s-a născut satul Groseni , în lungul drumului și în lungul văii , iar mai la sud , pe aceeași vale , a luat ființă satul Archis . Paralel cu această vale , la sud , a luat ființă satul Barzesti (pe lângă valea Barzestilor) , o vale mai mică și un sat mai mic . Pe Valea Nermisului s-a născut satul Nermis . Pe lângă aceste văi , în zonele mai plane , s-au creat drumurile de legătură între așezări , drumuri care cu timpul au devenit axe principale pe care s-au dezvoltat urbanistic localitățile .

Particularitățile morfologice ale terenului au influențat modul de așezare a gospodăriilor țărănești , care la rândul lor au determinat caracterul așezărilor ce compun satele de pe teritoriul administrativ al comunei : crângurile, împrăștiate pe lângă cursurile de apă ce coboară spre sud-vestul teritoriului, caracteristicile dominante ale modului de organizare urbanistică fiind aceleași pentru toate zonele de deal-munte din această parte a țării. Astfel, cele patru localități ale comunei s-au dezvoltat pe o axă principală, de-a lungul văii, care, ca o șiră a spinării, adună celelalte văi, mai puțin importante și pe care mai apar câteva ramificații de mici dimensiuni.

Sistemul parcelar este format din parcele dreptunghiulare , lungi , care pornesc din marginea drumului și urcă spre deal , fronturile construite sunt întrerupte de câte o vale mai puțin importantă , cu curgere intermitentă , determinând astfel forma și dimensiunea cvartalelor .

Operațiunile de sistematizare pe care le-au suferit majoritatea satelor din vestul țării în perioada Mariei Tereza , au ocolit comuna Archis , stramutarea satelor și comasarea crângurilor ar fi avut ca rezultat localități cu o planimetrie rectangulară , distrugerea unui mod tradițional de locuire ar fi fost iminentă . În calea acestor distrugerii considerăm că au stat și elementele cadrului natural , care au împiedicat lucrările de stramutare și comasare .

2.3. Relații în teritoriu

Comuna Archiș, situată în nordul județului, învecinată teritorial cu comunele Beliu, Hășmaș, Cărand , situată la circa 90km de Arad , se învecinează nordic și cu județul Bihor , este legată de restul județului prin căi de circulație rutieră care fac legătura atât cu localitățile comunelor învecinate cât și între localitățile comunei:

Pe teritoriul administrativ al comunei Archiș își desfășoară traseul în prezent următoarele drumuri:

- Drumul județean DJ793A Beliu-Tăgădău-Comănești-Hășmaș-Archiș-Nermis-Cărand , traversează localitatea Archis din direcția vest spre est , se ramifică spre nord-est până în Groseni , spre Hășmaș , și spre sud , prin Nermis , spre Cărand .
- drumul comunal DC 13 care face legătura între DJ793 A prin localitatea Groseni la Satul de vacanță , este o continuare a DJ793A , traversează localitatea Groseni , spre est , paralel cu Valea Grosenilor , până la Satul de Vacanță Groseni , prin sat , și se continuă pe extravilan cu un drum forestier , spre Captare 2 .
- drumul comunal DC 14 Nermis-Bârzești , care se desprinde din DJ793A în extremitatea vestică a localității Nermis , străbate localitatea spre est și o leagă de localitatea Barzesti .
- drumul comunal DC14A Barzesti-Groseni , pleacă din zona central-sudică a localității Barzesti , spre nord , până la intersecția cu DC13 în localitatea Groseni

Comuna Archiș se găsește amplasată de-a lungul drumului județean DJ 793 A Beliu-Archiș- Cărand care o străbate pe direcția est - vest.

Din punctul de vedere al stării de viabilitate acest drum se prezintă bine , cu o structură rutieră de tip rigid corespunzătoare unui trafic greu alcătuită din mixturi asfaltice .

Din DJ793 A se ramifică o porțiune spre Groseni , intrarea în Groseni se face cu drumul comunal DC 13 prin Groșeni , spre satul de vacanță , traseu în lungime totală de 7,5km realizați cu îmbrăcăminte asfaltică.

Acest drum are aceeași stare de viabilitate ca și DJ 793 A adică are structura rutieră alcătuită din mixturi asfaltice în stare bună.

Drumul comunal DC 14 are structura rutieră din mixturi asfaltice , în stare bună ..

Analizând rețeaua de drumuri clasificate , putem spune că drumul județean DJ 793 A împreună cu drumurile comunale DC 13 și DC14 și DC14A , asigură o bună legătură a localităților aparținătoare comunei Archiș atât cu municipiul Arad cât și cu celelalte localități ale județului inclusiv deschiderea spre vama Vârșand și spre județul Bihor , starea lor de viabilitate este bună .

2.4. Activități economice

Principalele forme de activități economice practicate de locuitorii comunei Archiș sunt legate de ceea ce cadrul natural oferă pe teritoriul administrativ al comunei : agricultura (mai mult creșterea animalelor , pasunatul fiind o activitate intens practică –și cultivarea cerealelor , terenurile arabile fiind în suprafețe mai restrânse și de o clasă de fertilitate inferioară) silvicultura (suprafețele împadurite sunt în continuare o sursă importantă de venituri pentru populația din mediul rural din zona de munte) .

Structura terenurilor agricole și neagricole la nivelul comunei se prezintă astfel:

– arabile:	1.185 ha
– pășuni:	840 ha
– fânețe:	250 ha
– livezi :	14ha
– <u>vii</u>	<u>5 ha</u>
	2294ha (terenuri agricole)
– păduri:	4329 ha

de unde concluzionăm că suprafața arabilă este în procent mic față de restul teritoriului, mai mică decât suprafața de pășuni și mult mai mică decât suprafața de pădure.

Producțiile medii la hectar înregistrate de micii producători sunt modeste , dar , ținând cont de gradul de fertilitate al solurilor și de faptul că agricultura practică în zonă este mai degrabă „bio,, decât intensivă și modernă , nivelul productivității satisface nevoile cetățenilor , scopul fiind acela de a avea hrană pentru animale :

porumb:	3400 kg
grâu:	2.100 kg
orz:	1.800 kg
ovăz:	1.600 kg, fac din această activitate una nu foarte profitabilă.

În ceea ce privește creșterea animalelor, datorită lipsei unei piețe de desfacere, nici aceasta nu are amploarea pe care ar putea-o avea, față de cifrele înregistrate în anii precedenți , a scăzut drastic numărul cailor și al vacilor , chiar și creșterea porcilor este în declin :

cabaline	120
bovine, bubaline	450
ovine , caprine	1800
porci:	1300

Pomicultura, viticultura, se practică pe suprafețe mărunțite, mai mult pentru uzul personal al fiecărei gospodării.

Silvicultura este o activitate profitabilă în prezent , materialul lemnos atât pentru combustibil cât și pentru prelucrare poate fi în continuare o sursă de venituri pentru cetățenii comunei , exploatarea rațională a pădurilor va asigura și generațiilor viitoare posibilitatea de a practica această formă de activitate .

Industria este una din ramurile economiei care nu se regăsește printre activitățile economice practicate în comuna Archis , moara de apă nu mai este utilizată , cazanul de tuică are o activitate limitată (sezonul rece), brutăria din Archis are o capacitate foarte mică –prin urmare nu putem vorbi de existența vreunei ramuri industriale în comuna Archis .

În ceea ce privește meșteșugurile, ocupația cea mai frecvent întâlnită este împletitul din răchită, dar și aceasta, la parametrii reduși.

Stadiul dezvoltării economice a comunei se înscrie în aceleași parametri care caracterizează majoritatea localităților din zonele de deal-munte , situate la limita nordică a județului Arad , izolate ca amplasament față de centrele economice și culturale mai importante ale județului : absența unor integratori locali , absența unor piețe sigure de desfacere a produselor agricole , a condus spre regresia activităților din acest domeniu . Depopularea satelor prin migrarea locuitorilor tineri spre oraș sau spre alte țări în căutarea unui loc de muncă , este totodată un efect dar și o cauză a stagnării economice și a nivelului scăzut al veniturilor .

2.5. Populația. Elemente demografice și sociale

Datele pe care le-am prelucrat sunt conform informațiilor furnizate de Primăria comunei Archis și Direcția Județeană de Statistică Arad la nivelul anului 2016 .

.Din aceste surse aflăm că populația comunei Archis număra 1515 locuitori , cu o scădere de 231 locuitori față de data elaborării P.U.G, Archis precedent , când , populația comunei Archiș era de 1.746 locuitori, sau chiar de 1.826 locuitori (915 bărbați și 911 femei) , din alte surse .

Astfel , populația stabilă în comuna Archis este 1515 locuitori , repartizată după cum urmează în cele 4 localități :

- Archis : 335 locuitori (178 bărbați , 177 femei)
- Groseni : 779 locuitori (381 bărbați , 398 femei)
- Nermis : 197 locuitori (105 bărbați , 92 femei)
- Barzești : 184 locuitori (93 bărbați , 91 femei)

Sporul natural înregistrat în anul 2016 are valoare negativă , s-au înregistrat 24 de decese la nivelul comunei , și nici un locuitor nou născut .

Sporul migratoriu are și el o valoare negativă , deși nu s-au comunicat cifrele , populația tânără migrează în continuare spre oraș .

Stabiliri reședință în localitate nu s-au înregistrat în anul 2016 .

Prin urmare sporul total este negativ , cu valoarea de -24 .

Conform datelor furnizate de cartre Primaria Archis , locuitorii comunei sunt apartenenti ai celor 4 religii : ortodoxa , baptista , adventista , penticostala – repartitia pe fiecare localitate este urmatoarea : Archis :

	Ortodocsi :	220
	Baptisti :	33
	Adventisti :	95
	Penticostali :	7
Barzesti :	Ortodocsi :	69
	Baptisti :	74
	Adventisti :	39
	Penticostali :	2
Groseni ;	Ortodocsi :	692
	Baptisti :	31
	Adventisti :	6
	Pentiscotali :	50
Nermis :	Ortodocsi :	122
	Baptisti :	71
	Adventisti :	4

Analizand aceste informatii , concluzionam ca , in comuna Archis , populatia apartine in majoritate religiei ortodoxe (1103locuitori) , baptista (209 locuitori) , adventista(144locuitori) si penticostala (59 locuitori) .

Populatia din comuna Archis este majoritar de etnie romana , in ultimii ani s- a inmultit populatia de etnie rroma , astfel ca din totalul de 1515 locuitori ai comunei , 81 sunt de etnie rroma , acestia locuiesc intr-un cartier in localitatea Groseni .Nu au fost inregistrati locuitori apartinand altor nationalitati in afara celor mai sus mentionate .

STRUCTURA POPULATIEI PE GRUPE DE VARSTA SI SEXE (2016)

Grupa	Masculin	%	Feminin	%	Total
0-6 ani	15		20		35
6-14 ani	100		112		212
15-24 ani	88		81		169
25-34 ani	105		90		195
35-44ani	142		118		260
45-54ani	68		81		149
55-64ani	104		113		217
65 ani si peste	127		151		278
Total	757		758		1515

Din analiza informatiilor pe care le detinem referitoare la repartitia populatiei pe principalele grupe de varsta , concluzionam ca exista dezechilibre majore la grupele mici de varsta , dupa cum am remarcat mai sus , natalitatea fiind scazuta , acest fapt se reflecta intr-un numar din ce in ce mai mic al populatiei prescolare si scolare .Populatia foarte tanara si tanara este echilibrata , la acest segment putem vorbi despre dezechilibre pe sexe , la o grupa de varsta fiind predominant sexul masculin , la o alta grupa de varsta fiind predominant sexul feminin . populatia batrana nu atinge valori alarmante comparativ cu alte grupe de varsta (fata de alte localitati din aceeasi zona a judetului , unde se inregistreaza un numar mai mare de persoane batrane comparativ cu cele de la grupele inferioara de varsta) . Populatia activa este intr-un numar mult mai mare fata de populatia inactiva (990 fata de 525) , fapt care ar putea fi imbucurador , dar nu si in acest caz , in care ne confruntam cu o natalitate foarte scazuta si mortalitate ridicata .

Structura forței de muncă ocupată este următoarea :

– agricultură:	2
– industrie:	2
– construcții:	9
– comerț:	7
– transport, comunicații:	12
– administrație publică:	8
– învățământ:	21
– <u>sănătate, asist. socială:</u>	<u>7</u>
total salariați	93

Analizand structura fortei de munca , constatam o repartitie dezechilibrata a acesteia pe diferitele ramuri de activitate , apreciem ca o parte insemnata a locuitorilor practica agricultura in sistem individual , ca mici producatori .

Ceea ce se remarca este insuficienta locurilor de munca (93) fata de necesarul de locuri de munca la nivelul comunei (990) .

Toate eforturile administratiei locale este necesar a fi canalizate spre fixarea populatiei tinere , cresterea natalitatii , prelungirea sperantei de viata si scaderea mortalitatii –prin masuri de atragere de investitii pentru crearea de locuri de munca si imbunatatirea echiparii edilitare , modernizarea drumurilor , realizarea de locuri de agrement si petrecerea timpului liber .

2.6. Circulatia

Circulatia care se desfasoara pe teritoriul administrativ al comunai Archis are urmatoarea structura : trafic de penetratie , de tranzit , trafic local .

Traficul de penetratie se desfasoara pe drumul judetean DJ793A , care penetreaza teritoriul administrativ din directia Beliu sau Carand , spre Hasmas .

Traficul de tranzit se desfasoara in intravilan , pe drumul judetean DJ793 in localitatea Archis si sud Nermis , si pe drumurile comunale DC 13 in Groseni , Groseni –sat vacanta , DC 14 in Barzesti .

Traficul local se desfasoara in intravilanul localitatilor Archis , Groseni , Nermis , Barzesti , Sat vacanta Groseni , avand ca axe principale drumurile judetene sau comunale pe care se desfasoara traficul de tranzit –retea stradala a fiecarei localitati va fi analizata in cele ce urmeaza :

- Schema stradala a comunei Archiş s-a dezvoltat având ca axa principală drumul judeţean DJ 793 A respectiv partea stradala a acestuia. Pe aceasta axa se sprijină o reţea de străzi cvasiortogonală colectoare si de acces .

Axa principală a localităţii îşi desfăşoară traseul pe direcţia est-vest pe o lungime de 2,00km.

Trama stradala este alcătuită dintr-o reţea de străzi în cea mai mare parte de categoria a III-a.

O particularitate a axei principale a acestei localitati o reprezinta faptul ca drumul judetean DJ793A are traseu comun pe o lungime importanta cu Valea Grosilor , cu care se intersecteaza , travessarea se realizeaza prin poduri de beton .

Străzile existente importante ale localităţii Archis au fronturi modeste ca deschidere , fronturile construite sunt continue si compacte , profilele transversale ale acestor strazi nu au toate elementele dimensionate conform unei circulatii moderne (rigole . acostamente , spatii verzi in aliniament , trotuare)

Intersecţiile existente intre străzile comunei Archiş si partea stradala a DJ 793 A sunt amenajate corespunzător STAS referitoare la intersecţiile la acelaşi nivel din localităţi.

Comparativ cu situatia descrisa in P.U.G.Archis precedent , s-au realizat o serie de investitii importante in cadrul circulatiilor , atat pe axele majore cat si pe cele laterale , prin modernizarea traseelor existente , realizarea de poduri peste Valea Grosilor , amenajarea intersectiei cu drumul comunal DC14 , astfel ca in prezent mai mult de jumatate din lungimea retelei stradale existente este modernizata .

Tabelul de mai jos prezinta o centralizare a datelor referitoare la starea de viabilitate a retelei stradale din localitatea Archis , lungimea traseelor ce urmeaza a fi modernizate :

TABEL STRĂZI ARCHIȘ

Nr. crt.	Denumire strada	Lungime (m)	Lățime (m)	Natura îmbrăcămînții
	Străzi modernizate			
1.	-strada 1	381	6,00	asfalt
2.	strada 2	318	6,00	asfalt
3.	Strada 3	237		asfalt
4.	Strada 4	558		asfalt
5.	Strada 5	373		asfalt
6.	Strada 6	91		asfalt
LUNGIME STRĂZI MODERNIZATE		2.000 m		
	Străzi nemodernizate			
1.	Strada 7	100	5,00	Piatră
2.	Strada 8	200	4,00	Piatră
3.	Strada 9	50	6,00	Piatră
4.	Strada 10	85	5,00	Piatră
LUNGIME STRĂZI NEMODERNIZATE din care: piatră		435m		
LUNGIME TOTALĂ STRĂZI ARCHIȘ		2435 m		

Repartizarea pe categorii a străzilor localității Archiș este :

- Cat. I -
- Cat. II –
- Cat. III – 2,45km
- Cat. IV –

Din totalul străzilor de categoria a III-a = 2,45 km

2,00 Km sunt străzi modernizate

0,45 Km sunt străzi nemodernizate

- Schema stradala a localității Groșeni s-a dezvoltat având ca axa principala drumul comunal DC 13 respectiv partea stradala a acestuia. Pe aceasta axa se sprijină o rețea de străzi cvasiortogonală colectoare si de acces .

Axa principală a localității își desfășoară traseul pe direcția sud vest-nord est pe o lungime de 4,00 km, pe drumul comunal DC13 . Caracteristic acestei localitati este cursul meandrat al Vaii Grosenilor care se intersecteaza in mai multe puncte cu traseul drumului comunal , fiind necesara realizarea mai multor poduri , care au fost modernizate o data cu modernizarea drumului comunal si lucrarile de regularizare a vaii . Cea mai mare parte a circulatiilo auto se desfasoara pe traseul DC13 , care este modernizat , imbracaminte din mixturi asfaltice , profil transversal modest datorat deschiderii mici a strazilor .

Trama stradala alcătuită dintr-o rețea de străzi în cea mai mare parte de categoria a III-a, reazema pe aceasta axa principala si se extinde spre nord sau sud prin 10 strazi mai scurte , din care 5 au fost deja modernizate , celelalte urmand sa fie modernizate in viitor .

TABEL STRAZI GROȘENI

Nr. crt.	Denumire strada	Lungime (m)	Lățime (m)	Natura îmbrăcămînții
	Străzi modernizate			
1.	strada 1	1537	5,00	Asfalt
2.	Strada 2	1228		asfalt
3.	Strada3	435		asfalt
4.	Strada 4	318		asfalt
5.	Strada 5	200		asfalt
LUNGIME STRĂZI MODERNIZATE		3718m m		
	Străzi nemodernizate			
6.	Strada 6	220	5,00	Piatră
7.	Strada 7	160	5,00	Piatră
8.	Strada 8	90	5,00	Piatră
9.	Strada 9(drum vicinal)	1100	5,00	Piatră
LUNGIME STRĂZI NEMODERNIZATE din care: piatră		1670m		
LUNGIME TOTALĂ STRĂZI GROȘENI		5388m		

Repartizarea pe categorii a străzilor localității Groșeni este :

- Cat. I -
- Cat. II –
- Cat. III – 5,5 km
- Cat. IV – - km

Din totalul străzilor de categoria a III-a = 5,5 km

3,72 Km sunt străzi modernizate

1,7 Km sunt străzi nemodernizate

- Schema stradala a localității Nermiș s-a dezvoltat având ca axa principală drumul județean DJ 793 A pe o portiune scurta în partea sudica , respectiv drumul comunal DC14 , pe majoritatea lungimii axei principale Pe aceasta axa se sprijină o rețea de străzi cvasiortogonală colectoare si de acces .

Axa principala a localității își desfășoară traseul pe direcția vest est pe o lungime de 2,00 km, pe un drum cu imbracaminte din mixturi asfaltice

Trama stradala este alcătuită dintr-o rețea de străzi în cea mai mare parte de categoria a III-a, care se intersecteaza cu DC14 in intersectii mai putin amenajate . Profilul transversal al al cailor de circulatie rutiera sunt modeste ca deschidere , elementele caracteristice sunt subdimensionate (trotoare , acostamente) sau chiar inexistente (aliniamente plantate) , fronturile construite si compacte in acelasi timp , impiedica fluenta traficului , accesul in incinte se realizeaza dificil si uneori priduice perturbari ale traficului .

Cu exceptia traseului drumului judetean si al celui comunal , celelalte strazi care formeaza rețeaua stradala existenta in localitatea Nermiș (alcătuită în mare majoritate din străzi de categoria III-a) sunt nemodernizate , cu imbracaminti nepermanente din pamant sau piatra , cu intersectii nemodernizate in punctele de intalnire cu axa principala , conform tabelului expus mai jos.

TABEL STRĂZI NERMÎȘ

Nr. crt.	Denumire strada	Lungime (m)	Latime (m)	Natura imbracamintii
Străzi modernizate				
1.	DJ 793A , DC14	2.000	6,00	Asfalt
LUNGIME STRAZI MODERNIZATE		2.000 m		
Străzi nemodernizate				
1.	Strada 2	125	5,00	pamant
2.	Strada 3	125		pamant
3.	Strada 4	145		pamant
4.	Strada 5	135		pamant
LUNGIME STRAZI NEMODERNIZATE din care: pământ		530 m		
LUNGIME TOTALĂ STRĂZI NERMÎȘ		2.530 m		

Repartizarea pe categorii a străzilor localității Nermiș este :

- Cat. I -
- Cat. II –
- Cat. III –
- Cat. IV – -2,5km

Din totalul străzilor de categoria a III-a = 2,5 km
0,5Km sunt străzi nemodernizate

- Trama stradala a localității Bârzești s-a dezvoltat având ca axa principală drumul comunal DC 14 respectiv partea stradala a acestuia. Pe aceasta axa se sprijină o rețea de străzi colectoare.

Axa principală a localității își desfășoară traseul pe direcția est-vest pe o lungime de 1,4 km, pe traseul drumului comunal DC14 ,din care se desprind 3 strazi laterale .

Rețeaua stradală a localității se încadrează la cat. IV, cu profil transversal îngust , greu de modernizat si realizat toate elementele necesare(trotuare , rigole , acostamente , spatii verzi)

TABEL STRĂZI LOCALITATEA BÂRZEȘTI

Nr. crt.	Denumire strada	Lungime (m)	Latime (m)	Natura imbracamintii
Strazi nemodernizate				
	Strada nr. 1	100		pamant
	Strada nr. 2	100		pamant
	Strada nr. 3	75		pamant
LUNGIME STRĂZI NEMODERNIZATE din care: pământ		275m		
LUNGIME TOTALĂ STRĂZI BÂRZEȘTI		275m		

Repartizarea pe categorii a strazilor localitatii Bârzești este :

- Cat. I -
- Cat. II –
- Cat. III
- Cat. IV –0,30km

Din totalul străzilor de categoria IV 0,3 Km sunt străzi nemodernizate în localitatea Barzesti .

• Trama stradala a Satului de vacanta Groseni s-a dezvoltat având ca axa principală prelungirea drumului comunal DC 13 care pleaca din localitatea Groseni spre acest sat de vacanta situat între cele doua brate ale Vaii Grosenilor . Pe aceasta axa principala se sprijină o rețea de străzi colectoare , secundare .

Axa principala a satului de vacanta își desfășoară traseul pe direcția sud-vest/nord-est pe o lungime de 600m , paralel cu aceasta axa principala s-a dezvoltat o bretea care deservește spațiile publice , scena si locul in care se desfășoara serbarile campenesti , cu o lungime de 800m , bretea care prelungeste DC13 , pe latura vestica a trupului izolat .

Pe axa principala se sprijina 8 strazi mai scurte , colectoare a caror lungime masoara 2000m.

Rețeaua stradale a localitatii se încadrează la cat. IV, cu profil transversal de 10m , carosabilcu latime de 5m, trotuare si aliniamente plantate mai modeste ca deschidere – acestea sunt propuneri , în faza de proiect , lucrarile de realizare de îmbracaminti definitive nu au fost demarate pana în prezent .

TABEL STRĂZI SAT DE VACANTA GROSENI

Nr. crt.	Denumire strada	Lungime (m)	Latime (m)	Natura îmbracamintii
	Strazi nemodernizate			
	Strada nr. 1-DC13	800		pamant
	Strada nr. 2	600		pamant
	Strazile nr. 3- 11	2000		pamant
LUNGIME STRĂZI NEMODERNIZATE din care: pământ		2600m		
LUNGIME TOTALĂ STRĂZI SAT VACANTA		2600m		

Repartizarea pe categorii a strazilor în satul de vacanta este urmatoarea :

- Cat. I -
- Cat. II –
- Cat. III
- Cat. IV –2,6km

Din totalul străzilor de categoria IV în lungime de 2,6Km , aceeași lungime o reprezintă străzile nemodernizate din Satul de vacanta de la Groseni .

La lungimile strazilor din sat se adauga prelungirea drumului comunal DC13 , 800m.

TRANSPORTUL ÎN COMUN

Pe teritoriul administrativ al comunei Archiș nu exista trasee de transport in comun locale.

In schimb se prezintă linii de transport intre localități, respectiv :

- Arad - Horia-Șiria-Mâsca-Măderat-Târnova-Chier-Mocrea-Ineu-Beliu-Archis-Groșeni- 2 curse pe zi
- Ineu-Bocsig-Beliu-Archis-Groseni-Barzesti-2 curse pe zi , pentru elevi
- Hasmas-Groseni-Archis- Beliu- Ineu- Arad – 2 curse pe zi(acesta este un traseu de tranzit , care deservește locuitorii comunei Hasmas)

Transportul in comun se desfășoară pe rețeaua de circulație existentă în comuna Archiș si respectiv in satele aparținătoare, pe partea stradală a drumurilor clasificate(DJ793A , DC14A)

CIRCULATIA FERROVIARA

Circulata feroviara nu se desfasoara pe teritoriul administativ al comunei Archis , astfel ca ,in comuna Archiș nu exista gara CFR.

Cea mai apropiata gara este cea din colonia Bocsig , amplasata in partea de sud-vest fata de teritoriul administrativ al comunei Archis .

Transportul feroviar este asigurat de linia CF Arad-Brad.

2.7. Intravilan existent. Zone functionale. Bilant teritorial

Intravilanul existent al localității Archiș este materializat în P.U.G. prin corelarea limitelor și suprafețelor aflate în evidența Oficiului Județean de Cadastru, Consiliului Local Archiș și ultimele masuratori in teren efectuate in scopul elaborarii acestei lucrari .

Intravilanul existent are in componenta localitatea resedinta de comuna , satele apartinatoare si trupurile izolate :

– localitatea de reședință: Archiș:	68,26 ha
– satele aparținătoare:	
– Groșeni:	100,68 ha
– Nermiș:	45,82 ha
– <u>Bârzești:</u>	<u>26,95 ha</u>
Total trupuri principale	241,71 ha
– trupuri izolate:	
– Archiș:	
A1 -cimitir	1,32 ha
A2 -locuinta	0,75 ha
A4 -locuinta	0,48 ha
A3 -salas	0,08 ha
– Groșeni:	
G1 -cimitir	0,71 ha
G2 -rezervor 2	0,04ha
G3 -captare 1	0,04ha
G4 -sat vacanta	15,14ha
G5 -rezervor 1	0,04ha
G6 -captare 2	0,07ha
G7 -centru recreere si educare	2,36 ha
– Nermiș:	
N1 -cimitir	0,61 ha

– Bârzești:

B1 –locuinta	0,26ha
B2 – anexa	0,59ha
B3 -cimitir	0,62 ha
<u>Total trupuri izolate =</u>	<u>23,11 ha</u>
Total intravilan existent =	264,82 ha

Zonele funcționale ale intravilanului existent, ponderea lor în intravilan și descrierea acestor zone se va face în cele ce urmează:

Locuințele

Zona functionala aferenta locuintelor este distribuita in mai multe cvartale in fiecare din localitatile componente ale comunei , dar si dispersat , in teritoriu administrativ , in trupuri izolate , si , mai recent , in satul de vacanta de la Groseni .

În cadrul zonelor funcționale, locuințele reprezintă procentul cel mai mare din terenul ocupat, acestea au caracterul de gospodării țărănești, case pe loturi, cu procent mic de ocupare a terenului, regimul de înălțime parter, structurate tradițional: clădirea de locuit, anexele pentru pășări și animale orientate spre curte și apoi grădina pentru legume, pomi fructiferi, vie.

Cladirile de locuit existente pot fi clasificate dupa vechimea lor si modul de construire (care reflecta posibilitatile materiale ale cetatenilor din peioada respectiva) astfel :

-cladiri de locuit gospodarii-traditionale din lemn , de mici dimensiuni (acestea sunt in numar din ce in ce mai restrans , au fost identificate cateva exemplare in stare fizica relativ proasta , cladiri izolate , unele abandonate)

-cladiri de locuit din perioada comunista , in grupuri compacte , ca niste mici fortarete , cu front stradal ocupat in totalitate , poarta uscata , curte interioara delimitata de zona de locuit si anexele gospodariei – sarpanta lemn , invelitoare tigla profilata in doua ape ; aceasta tipologie de locuire este cel mai frecvent intalnita in localitatile comunei , cladirile sunt masive , din caramida , aspectul arhitectural este mai aproape de modernism decat de locuirea traditionala

-cladiri de locuit din perioada actuala , construite izolat , pe loturi , cu retrageri de la frontul stradal , cu etaj sau mansarda , sarpanta lemn , invelitoare tigla profilata , volume simple , materiale de finisaj mai moderne – acest tip de cladiri este in continua crestere , familiile tinere se orienteaza spre obiecte de arhitectura moderne , desi , uneori , rezultatele finale nu pot inscrie cladirile realizate in cadrul vreunei arhitecturi .

-cladiri de locuit colective , intr-un numar foarte mic , regim de inaltime mic , P+2 , identificate in Groseni , modeste ca aspect arhitectural

-cladirile de locuit din satul de vacanta Groseni , cladiri individuale , pe loturi , cu retrageri de la frontul stradal , regim mic de inaltime (P+1 , P+M) , cu sarpanta lemn , invelitoare tigla profilata , finisaje moderne , aspect arhitectural placut

-cladirile de locuit din trupurile izolate , unele salasuri , izolate , pe loturi , cu anexe pentru cresterea animalelor , partial modernizate .

Suprafețele ocupate de locuințe si repartizate pe localitățile comunei sunt următoarele :

Archiș:	44,54 ha	65,2 %	
Groșeni:	70,00ha	69,6 %	
Nerțiș:	33,85ha	73,8 %	
Bârzești:	24,35ha	90,3 %	
(Sat vacanta Groseni	11,86ha	78,3 %-este inclus in trupuri izolate)	
<u>trupuri izolate:</u>	<u>13,98ha</u>	<u>60,5%</u>	
Total	186,2 ha	70,5 %	din total intravilan

Activități agrozootehnice

Zona activitatilor agrozootehnice este prezenta in estul localitatii Archis , prin existenta unui nucleu in care cu mai multi ani in urma se desfasura o intensa activitate in cresterea animalelor , reproducerea animalelor , intretinerea si reparatia utilajelor agricole , in mai multe cladiri , care corespundeau specificului fiecarei subactivitati in parte .

In prezent , pentru cresterea animalelor o singura cladire - saivan mai exista , activitatea de crestere a animalelor se desfasoara la scara foarte redusa , acopera nevoile unei familii .

Activitatea de intretinere si reparatie a utilajelor agricole care se desfasura in incinta fostului SMT este suspendata , utilajele agricole se repara individual .

Centrul pentru reproducerea animalelor , dotat candva cu mai multe cladiri , este si acesta abandonat , fara activitate .

Cu exceptia saivanului pentru cresterea animalelor , celelalte doua unitati nu mai au activitate , cladirile sunt abandonate si se afla intr-o stare proasta .

In nord-estul localitatii Archis se afla un trup izolat , salas , unde se desfasoara o activitate redusa de crestere a oilor .

In estul localitatii Barzesti , la marginea satului , functioneaza o unitate intretinere si depozitare utilaje agricole , de mici dimensiuni .

In celelalte localitati ale comunei , nu se mai desfasoara activitati similare .

Suprafetele ocupate de aceasta zona functionala si ponderea ei in cadrul fiecarei localitati

este urmatoarea :

Archis	1,68 ha	2,5 %
Barzesti	0,12ha	0,5%
Trupuri izolate	0,04 ha	0,2 %
Total zona agrozootehnica	1,84 ha	0,7 %din total intravilan

Activități de tip industrial și depozitare

Zona functionala de industrie-depozitare practic nu este prezenta in comuna Archis , moara de apa care functiona in Archis pe valea Grosilor , (o data cu regularizarea vaili) nu mai poate fi utilizata in acest scop ,(cladirea exista in continuare) , distileria functioneaza cu intermitenta , suprafata ocupata de aceasta zona functionala fiind de 0,08 ha , intr-un procent de 0,1% din intravilanul localitatii , si 0,1 % din intravilanul total .

(in aceasta zona functionala a fost incadrata constructia de mici dimensiuni a distileriei de tuica situata pe aceeasi parcela ,langa cladirea fostei mori de apa , utilizata si aceasta temporar)

Instituiții și servicii publice

Zona institutiilor publice si a serviciilor are o pondere diferita in cadrul localitatilor comunei , fiind prezenta cu precadere in Archis –resedinta de comuna si in Groseni –localitate de mai mari dimensiuni comparativ cu Nermis sau Barzesti .

In localitatea Archis , aceasta zona functionala este sustinuta de existenta si functionarea urmatoarelor institutii si servicii publice : primaria , caminul cultural , sediul politiei , scoala gimnaziala , biserica ortodoxa cu casa parohiala , biserica baptista , biserica penticostala , biblioteca , dispensar uman si veterinar , spatii comerciale si servicii .

Localitatea Groseni dispune in aceasta zona functionala de caminul cultural , scoala cu terenul de sport , bisericile ortodoxa , baptista , penticostala , adventista , spatii comerciale .

In localitatea Nermis semnalăm existenta unui camin cultural , scoala primara , biserica ortodoxa , biserica baptista , spatii comerciale .

In localitatea Barzesti mentionam existenta cladirii scolii primare , biserici ortodoxe , bisericii baptiste , spatii comerciale .

Spre deosebire de alte localități din județ, mai compacte, unde am putut delimita zona centrală (de regulă la intersecția a două drumuri unde s-a dezvoltat o mică piață în jurul căreia, perimetral, au luat naștere biserica, școala, căminul cultural), localitățile comunei Archiș, fiind dezvoltate liniar, de-a lungul firului apei (Archis si Groseni) , sau in directia cailor de circulatie rutiera (Nermis si Barzesti) au instituițiile de interes public înșirate, delimitarea unui nucleu central a generat zone centrale alungite , in lungul drumurilor principale .

Multe din cladirile care adapostesc aceste functiuni au fost modernizate , restaurate , reparate – altele asteapta lucrari de modernizare sau reparatii capitale .

Analizand valoarea istorica sau arhitecturala a acestor cladiri , nu putem face o incadrare favorabila sau propuneri de clasare in monumente de arhitectura sau istorice .

Localitatea Groseni a avut in intravilan , in cimitirul satului (intr-un amplasament caracteristic satelor de deal , pe un promontoriu) o biserica monument de arhitectura din lemn , cu valoroasa pictura de interior si cu icoane la fel de valoroase , care a fost transmutata in Arad in incinta Spitalului Judetean , unde a suferit unele modificari structurale (deocamdata se pastreaza intacta o parte din pictura interioara)si pe locul acelei biserici de lemn s-a construit biserica ortodoxa noua . Situatia expusa este una pozitiva , sunt multe situatii de acest fel in judetul Arad , cand alaturi de bisericile vechi din lemn s-au construit biserici de zid mai incapatoare , cele vechi au ramas neutilizate si abandonate – distrugerera in timp rapid fiind rezultat firesc .

In trupurile izolate , Sat de Vacanta Groseni Centru de Recreere si Educare Groseni , au aparut functiuni noi , cladiri noi , moderne : centru de recreere si educare , pensiune .

Suprafețele ocupate și ponderea în intravilanul fiecărei localitati este următoarea:

Archiș:	1,76 ha	2,6 %	
Groșeni:	2,92ha	2,9 %	
Nermiș:	0,51ha	1,2 %	
Bârzești:	0,42ha	1,6 %	
(Sat Vacanta Groseni	0,10ha	0,6 %- este inclus in trupuri izolate)	
<u>trupuri izolate:</u>	<u>2,43 ha</u>	<u>10,5%</u>	
Total	8,04ha	3 %	din total intravilan

Spații verzi , sport , agrement

Spatiile verzi din comuna Archis , in suprafete mici raportat la suprafata mare a intravilanului , se situeaza mai mult in zonele adiacente Vaii Grosenilor , in localitile Groseni si Archis , chiar si in portiunile regularizate ale vaii , unde vegetatia s-a refacut dupa lucrarile de regularizare a cursului de apa . Meandrele vaii au determinat aparitia intre vale si drum a multor scuaruri , zone verzi , care nu sunt amenajate in prezent si sunt folosite de cetatenii comunei ca si gradini cu flori sau pomi fructiferi .

Localitatile Nermis si Barzesti , care s-au dezvoltat pe drumuri paralele cu vaile (Nermisului , respectiv Barzestilor) , au fost concepute adunat , cu deschiderile stradale mai putin generoase comparativ cu localitatile Groseni si Archis , au in componenta intravilanelor spatii verzi in suprafata foarte mica , evidentiate punctiform . In zonele unde prin inflexiuni ale cailor de circulatie si pentru a realiza fronturi stradale si parcele cu unghiuri drepte au luat nastere mici spatii verzi , triunghiulare , trapezoidale , in prezent gradini cu flori sau pomi fructiferi .

In localitatea Groseni , pe terenul Scolii , s-a amenajat un teren de sport .

In trupul izolat situat la nord de Groseni , Satul de Vacanta , semanlam prezenta mai multor terenuri cu spatii verzi , care in prezent nu sunt amenajate corespunzator . Acest trup izolat , devenit sat de vacanta , are majoritatea constructiilor realizate pana in prezent ca locuinte utilizate la sfarsit de saptamana sau in vacante , cu spatii verzi in suprafete mari in incinte .

In precedenta documentatie P.U.G. aprobat , s-a facut o propunere de realizare a unei zone de agrement pe Valea Grosilor intr-un amplasament situat la nord-est de Archis , propunere care nu a fost posibil de materializat (terenurile proprietate ale Primariei Archis fac parte dintr-un amenajament silvic , actuala legislatie nu permite scoaterea din circuitul silvic a acestor terenuri). Astfel, in prezent , in intravilanul comunei Archis nu semnalam prezenta vreunor terenuri a caror functiune sa fie aceea de agrement .

Suprafata totala a acestei zone functionale cumuleaza spatiile verzi si terenurile de sport ponderrea in cadrul intravilanului fiecarei localitati este urmatoarea :

Archis:	0,93 ha	1,4 %
Groseni:	4,64 ha	4,6 %
Nermis:	0,08ha	0,2%
Bârzești:	0,21ha	0,8%
(Sat de Vacanta Groseni	1,10ha	7,2 %-este inclus in trupuri izolate)
<u>trupuri izolate:</u>	<u>1,10ha</u>	<u>4,7%</u>
Total	6,96ha	2,6 % din total intravilan existent

Ca urmare a analizei facute , zona functionala a spatiilor verzi este deficitara ca pondere in intravilanul localitatilor Archis , Nermis si Barzesti , in ceea ce priveste gradul de amenajare (cu exceptia terenului de sport din Groseni , din incinta Scolii Gimnaziale) , putem spune ca toate spatiile aferente acestei zone functionale nu sunt amenajate corespunzator .

Căile de circulație rutieră

Caile de circulatie rutiera sunt reprezentate de traseele intravilane ale drumurilor comunale și județene, precum și de trama stradală a localităților si ocupă următoarele suprafețe:

Archis:	7,96 ha	11,7%
---------	---------	-------

Groșeni:	11,02ha	11,0 %
Nermiș:	3,3 ha	7,2 %
Barzesti	1,85 ha	6,8 %
(Sat de Vacanta Groseni	1,30 ha	8,6 %-este inclus in trupuri izolate)
Trupuri izolate:	1,30 ha	5,6 %
Total	25,43 ha	9,6 % din total intravilan

Dupa cum am aratat in capitolul aferent analizei circulatiilor atat in intravilan cat si in extravilan , in perioada care s-a scurs de la aprobarea P.U.G.Archis 2003 , s-au realizat importante investitii in domeniul circulatiilor auto din comuna , astfel ca , in intravilan , majoritatea propunerilor facute prin precedenta lucrare de urbanism au fost realizate .

In localitatile Groseni si Archis ne confruntam cu situatia deosebita de a avea in intravilan un curs de apa , Valea Grosenilor care traverseaza localitatile de la est spre vest , generand astfel o dubla retea de circulatii auto care sa deserveasca accesul si posibilitatea de a avea legaturi directe pentru toate parcelele construibile , situate pe ambele maluri ale apei .

Costurile executiei si intretinerii unui asemenea sistem de circulatii auto sunt aproape duble fata de situatiile obisnuite intalnite frecvent , costuri care se ridica si prin necesitatea realizarii si intretinerii podurilor si podetelor peste apa , absolut necesare desfasurarii unui trafic auto la standardele actuale .

Proiectele stradale din localitatile Groseni si Archis , pe toata lungimea intravilana a cursurilor de apa , sunt generoase , existand posibilitatea amenajarii de spatii verzi in aliniament , trotuare si rigole , mici scuaruri in zonele de inflexiune ale cursului de apa , precum si spatii de parcare , si , geometrii corecte ale intersectiilor cu strazile de aceeasi categorie sau o categorie inferioara .

Cea mai mare parte a tramei stradale a localitatii Archis (Valea Grosenilor traverseaza localitatea doar in zona centrala) are un prospect ingust , elementele componente ale unui profil stradal generos , nu pot fi realizate (de regula , s-au executat trotuare mai inguste , rigole acoperite , acostamente mai inguste) .

De asemenea , fronturile construite compacte si aliniamentele stradale continue , pe fondul acestor proiecte stradale inguste sunt alte elemente care nu sunt favorabile unui trafic fluent , confortabil . Situatiile descrise in Archis , in zonele unde nu se intersecteaza reseaua de circulatii rutiere cu cursul Vii Grosenilor , se repeta si in Nermis si Barzesti . Conflictul in trafic sunt mai frecvente pe portiunile unde trama stradala se suprapune traseelor drumurilor judetene si comunale (traficul poate fi des intrerupt de manevrele de intrare-iesire din curtile localnicilor atat cu autoturisme cat si cu utilaje agricole , razele de curbura ale intersectiilor sunt mai mici decat cele necesare unui trafic fluent , datorita profilului transversal ingust) .

Aceste categorii de disfunctionalitati nu pot fi remediate prin reglementari urbanistice , situatiile expuse reflecta fie conditiile din teren , fie conceptia spatial-urbanistica care a stat la baza realizarii satelor din aceasta zona – aceste conditii limitative fiind totodata si un specific local care se recomanda a fi respectat si protejat , traficul modern se va desfasura in acest cadru , care in intravilanul localitatilor mai sus amintite nu poate fi modificat .

Gospodăria comunală

Aceasta zona functionala este dispersata in mai multe trupuri izolate in teritoriul administrativ , cimitirele , situate de regula in apropierea localitatilor de care apartin , si in doua cazuri au fost inglobate in intravilan (central Groseni , est Archis) .

Cimitirele sunt imprejmuite , bine intretinute , dimensionate corespunzator pentru nevoile cetatenilor . In prezent , aceste cimitire nu dispun de capele funerare , obiceiurile si traditiile din lumea satului sunt in contradictie cu normele sanitare actuale . Amplasamentul acestor cimitire , la distante apreciabile fata de intravilan in cazul trupurilor izolate si fata de zonele de locuit in cazul cimitirelor situate in intravilan , fac posibila instituirea zonelor de protectie sanitara .

Suprafetele ocupate de aceasta zona functionala sunt urmatoarele :

Groseni :	0,55 ha	0,5 %
Archis :	0,50 ha	0,7 %
<u>Trupuri izoate :</u>	<u>3,26 ha</u>	<u>14,2 %</u>
Total :	4,31ha	1,6 % din total intravilan

Construcții tehnico edilitare

Zona functionala specifica constructiilor tehnico edilitare este constituita din lucrarile aferente captarii apei potabile din sursele de suprafata si rezervoarele de inmagazinare a apei potabile - obiective de utilitate publica care au fost realizate o data cu sistemul de alimentare si distributie a apei potabile in localitatile comunei Archis .

Aceasta zona functionala este dispersata in teritoriul administrativ al comunei , in mai multe trupuri izolate (2 rezervoare de inmagazinare si 2 captari de suprafata) si in intravilanul localitatii Archis (est) , 1 rezervor apa potabila . Spatiile aferente acestei zone functionale sunt imprejmuite si intretinute curat conform legislatiei in vigoare .

In cadrul acestei zone functionale includem si lucrarile de regularizare a Vaii Grosenilor , lucrari care au fost realizate pe portiunile intravilane ale acestei vai , in localitatile Groseni si Archis , pe o lungime de km , respectiv km .

Suprafetele de teren ocupate de aceasta zona functionala sunt urmatoarele :

Archis	0,23 ha	0,3 %
<u>Trupuri izolate</u>	<u>0,19ha</u>	<u>0,8 %</u>
Total :	0,42ha	0,2% din total intravilan

Terenuri cu destinație specială nu au fost identificate pe teritoriul comunei Archiș.

Terenuri libere nu au fost identificate in intravilanul comunei Archis

Terenuri agricole in intravilan

Terenurile agricole din intravilan sunt compuse din cateva terenuri arabile si pasuni care prin precedenta documentatie P.U.G. au fost introduse in intravilan in scopul realizarii de zone functionale de locuit si agrement si nu au fost materializate in teren , si nici nu s-au intocmit planuri urbanistice zonale sau lucrari cadastrale pentru propunerile facute (est si vest Archis) si terenuri private (gradini- sud Nermis si Groseni – dispersate in localitate) .

Archiș:	8,90 ha	13,0%
---------	---------	-------

Groseni	7,20 ha	7,1 %
Sat de Vacanta Groseni	0,78 ha	5,2 %
<u>Nermiş:</u>	<u>7,98 ha</u>	<u>17,4 %</u>
Total :	24,86ha	9,4 % din total intravilan

Aceste terenuri vor fi distribuite in mai multe zone functionale si evidentiuate grafic in plansele „REGLEMENTARI URBANISTICE,, sau vor face obiectul operatiunii de restrangere a intravilanului .

Dupa consultarea proprietarilor din Nermis , terenurile situate in sudul localitatii (gradini) vor face obiectul unor propuneri de restrangere a intravilanului propus prin precedenta documentatie de urbanism P.U.G.

De asemenea , o parte din terenurile agricole din intravilanul localitatii Archis (situate in estul localitatii) , ale caror suprafete sunt marcate pe plansa „ANALIZA SITUATIEI EXISTENTE,, , vor face obiectul unor operatiuni de restrangere a intravilanului localitatii (aceste terenuri au fost cuprinse in amejamentele silvice si in conformitate cu actuala legislatie nu pot fi scoase din circuitul silvic)

Suprafetele de terenuri intravilan agricol care vor face obiectul propunerilor de diminuare a intravilanului existent si ponderea in cadrul fiecărei localitati sunt urmatoarele :

Archis	2,25 ha	3,3 %
<u>Nermis</u>	<u>7,98 ha</u>	<u>17,4%</u>
Total	10,23 ha	3,83 % din total intravilan

Apele curgatoare traversează intravilanul localitatilor comunei Archis pe directiile de curgere est-vest (Archis si Groseni) suprafete importante din intravilanul acestor localitati fiind ocupate de ape . Chiar daca acest lucru se intampla doar primavara dupa topirea zapezilor – am considerat ca intreaga suprafata de teren cuprinsa in limitele lucrarilor tehnico-edilitare de regularizare a acestor vai , face parte din categoria functionala „ape,, -aceste limite fiind de fapt si limitele de protectie sanitara ale cursurilor de apa , adica albiile majore ale raurilor.

In localitatea Nermis , Valea Nermisului (ramura nordica) delimiteaza intravilanul localitatii pe limitele sale nordice , apoi traverseaza satul intr-un punct situat aproape de extremitatea sa vestica , astfel ca suprafata ocupata de ape in Nermis este comparativ mai mica fata de celelalte doua localitati .

Localitatea Barzesti nu este strabatuta de ape curgatoare .

Apele curgatoare nu strabat trupurile izolate existente , cu exceptia trupului izolat Centru de Recreere si Educare , care este traversat de Valea Grosenilor in zona central-nordica .

Trupul izolat , Sat de Vacanta Groseni se situeaza intre cele doua brate ale Vaii Grosenilor , care sunt si limitele naturale ale acestuia , fara a fi traversat de ape , si fara a avea in intravilan „ape,, ca zona functionala .

Astfel , in intravilan , suprafata ocupata de „ape,, este urmatoarea (si ponderea in cadrul fiecărei localitati) :

Archiş:	1,68 ha	2,5 %
Groşeni:	4,35 ha	4,3 %
Nermiş:	0,10 ha	0,2%
<u>Trupuri izolate :</u>	<u>0,03 ha</u>	<u>0,1%</u>

Total	6,16ha	2,3 %	din total intravilan existent
-------	--------	-------	-------------------------------

Păduri

Aceasta zona functionala nu a fost semnalata in cadrul intravilanului localitatilor comunei Archis si nici in trupuri izolate .

In cadrul categoriei functionale de terenuri neagricole situate in extravilan exista constructii cu specific silvic (cabane , cantoane , alte amenajari silvice –aceste constructii , conform actualei legislatii , nu pot fi scoase din circuitul silvic si nu pot fi introduse in intravilan , fiind parte componenta a fondului forestier , si nu sunt mentionate distinct in cadrul categoriei functionale „paduri,, din extravilan) .

Aceste constructii au fost mentionate in planşa TERITORIU ADMINISTRATIV si in bilanturile aferente acestuia (este vorba de cabanele „Prisaca,, situate in extremitatea nordica a teritoriului administrativ , pe Valea Archisel , cu acces din drumul forestier - cabana silvica situata nord-estic fata de satul da vacanta din Groseni si cantonul silvic situat pe Valea Albului , nord-estic teritoriului administrativ al comunei).

Suprafata construita a acestor constructii si mentionata in bilantul teritorial este de 0,70ha.

Terenuri neproductive nu există în intravilanul comunei Archiş .

Categoriile de folosință a terenurilor

Categoriile de folosinta a terenurilor au fost prezentate in cadrul bilantului teritorial existent , principala categorie de clasificare imparte teritoriul administrativ in terenuri agricole si neagricole .

Terenurile agricole , in suprafata de 2294 ha , sunt formate din terenuri arabile (1185 ha) , terenuri pasuni si fanete (1090 ha) , livezi (14ha) , vii (5ha) . O parte din aceste terenuri se situeaza in intravilan , o alta parte se situeaza in extravilan , dupa cum urmeaza :

Arabil – intravilan :169,74ha

-extravilan :1015,26ha

Pasuni – intravilan :12,19ha

-extravilan :1077,81ha

Celelalte categorii de terenuri agricole (vii , livezi) se situeaza in extravilan .

Terenurile neagricole , in suprafata de 4513 ha , sunt formate din terenuri impadurite (4329ha) , drumuri (60 ha) , terenuri neproductive (44 ha) , ape (28ha) , curti constructii (52ha) . La fel cu situatia expusa in cazul terenurilor agricole , si in cazul terenurilor neagricole , o parte dintre acestea se situeaza in intravilan , o alta parte se situeaza in extravilan , dupa cum urmeaza :

Drumuri – intravilan :25,43ha

-extravilan :34,57ha

Ape - intravilan : 6,16ha

-extravilan : 21,84ha

Curti –constructii – intravilan :51,3ha

-extravilan :0,7ha

Celelalte categorii de terenuri neagricole (paduri , neproductiv) se situeaza in extravilan .

Dupa cum se observa din bilantul teritorial , ponderea cea mai mare in cadrul categoriilor functionale o detin terenurile neagricole , terenurile agricole , dat fiind specificul zonei in care ne situam sunt in suprafete mai mici comparativ cu cele neagricole .

Terenurile ocupate de „paduri,, au cea mai mare pondere in cadrul categoriilor de folosinta a terenurilor comunei Archis , date fiind conditiile cadrului natural si situarii geografice a teritoriului administrativ al comunei .

Suprafetele de terenuri „arabil,, care se situeaza in intravilan , cumulate cu terenurile de la rubrica „curti –constructii in intravilan,, formeaza fondul construit al intravilanelor comunei , distribuit in zonele functionale (locuit , zonele agrozootehnice , institutii si servicii , etc.) .

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
LOCALITATEA ARCHIȘ - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	44,54	65,2
Unități industriale și depozitare	0,08	0,1
Unități agrozootehnice	1,68	2,5
Instituții și servicii de interes public	1,76	2,6
Căi de comunicație (rutieră)	7,96	11,7
Spații verzi, sport, agrement	0,93	1,4
Construcții tehnico edilitare	0,23	0,3
Gospodărie comunală, cimitire	0,50	0,7
Destinație specială	-	-
Terenuri agricole in intravilan	8,90	13
Ape	1,68	2,5
Păduri	-	-
Terenuri neproductive	-	-
Total intravilan:	68,26	100 %

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
LOCALITATEA NERMIS- COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	33,85	73,8
Unități industriale și depozitare	-	-
Unități agrozootehnice	-	-
Instituții și servicii de interes public	0,51	1,2
Căi de comunicație (rutieră)	3,3	7,2
Spații verzi, sport, agrement	0,08	0,2
Construcții tehnico edilitare	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	-	-
Destinație specială	-	-
Terenuri agricole in intravilan	7,98	17,4
Ape	0,10	0,2
Păduri	-	-
Terenuri neproductive	-	-
Total intravilan:	45,82	100 %

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
LOCALITATEA GROSENI - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	70,00	69,6
Unități industriale și depozitare	-	-
Unități agrozootehnice	-	-
Instituții și servicii de interes public	2,92	2,9
Căi de comunicație (rutieră)	11,02	11
Spații verzi, sport, agrement	4,64	4,6
Construcții tehnico edilitare	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	0,55	0,5
Destinație specială	-	-
Terenuri agricole in intravilan	7,2	7,1
Ape	4,35	4,3
Păduri	-	-
Terenuri neproductive	-	-
Total intravilan:	100,68	100 %

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
LOCALITATEA BÂRZEȘTI - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	24,35	90,03
Unități industriale și depozitare	-	-
Unități agrozootehnice	0,12	0,5
Instituții și servicii de interes public	0,42	1,6
Căi de comunicație (rutieră)	1,85	6,8
Spații verzi, sport, agrement	0,21	0,8
Construcții tehnico edilitare	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	-	-
Destinație specială	-	-
Terenuri agricole in intravilan	-	-
Ape	-	-
Păduri	-	-
Terenuri neproductive	-	-
Total intravilan:	26,95	100 %

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT

TRUPURI IZOLATE

(Inclusiv Sat de Vacanță Groseni)

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	13,98	60,5
Unități industriale și depozitare	-	
Unități agrozootehnice	0,04	0,2
Instituții și servicii de interes public	2,43	10,5
Căi de comunicație (rutieră)	1,3	5,6
Spații verzi, sport, agrement	1,1	4,7
Construcții tehnico edilitare	0,19	0,8
Gospodărie comunală, cimitire	3,26	14,2
Destinație specială	-	
Terenuri agricole in intravilan	0,78	3,4
Ape	0,03	0,1
Păduri	-	
Terenuri neproductive	-	
Total intravilan:	23,11	100 %

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
SAT DE VACANTA GROSENI

Zone funcționale	Suprafețe (ha)	% din total S localitate
Locuințe și funcțiuni complementare	11,86	78,4
Unități industriale și depozitare	-	-
Unități agrozootehnice	-	-
Instituții și servicii de interes public	0,10	0,6
Căi de comunicație (rutieră)	1,3	8,6
Spații verzi, sport, agrement	1,1	7,2
Construcții tehnico edilitare	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	-	-
Destinație specială	-	-
Terenuri agricole in intravilan	0,78	5,2
Ape	-	-
Păduri	-	-
Terenuri neproductive	-	-
Total intravilan:	15,14	100 %

NOTA : Suprafata trupului izolat Sat de Vacanta Groseni este inclusa in bilantul aferent Trupurilor izolate , am considerat necesara prezentarea distinct de aceasta , a bilantului situatiei existente aferent acestui trup izolat (datorita complexitatii zonelor functionale ale trupului)

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN EXISTENT
COMUNA - ARCHIȘ

	Suprafață localitate de baza (ha)	S. sate aparținătoare (ha)	S. trupuri izolate (ha)	Total suprafață (ha)	% din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	44,54	128,2	13,98	186,72	70,5
Unități industriale	0,08	-	-	0,08	0,1
Unități agrozootehnice	1,68	0,12	0,04	1,84	0,7
Instituții și servicii publice	1,76	3,82	2,43	8,08	3
Căi de comunicație rutieră	7,96	16,17	1,3	25,43	9,6
Spații verzi, sport	0,93	4,93	1,1	6,96	2,6
Construcții tehnico - edilitare	0,23	-	0,19	0,42	0,2
Gospodărie comunală	0,5	0,55	3,26	4,31	1,6
Destinație specială					
Terenuri agricole în intravilan	8,9	15,18	0,78	24,86	9,4
Ape	1,68	4,45	0,03	6,16	2,3
Păduri	-	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-	-
Total	68,26	173,45	23,11	264,82	100 %

BILANȚ TERITORIAL - TERITORIU ADMINISTRATIV
ARCHIȘ - EXISTENT

Teritoriu administrativ al unității de bază	Categorii de folosință									Total
	Agricol 2294ha				Neagricol 4513ha					
	Arabil	Pășuni-fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Curți-construcții	Neprod.	
Extravilan	1015,26	1077,81	5	14	4329	21,84	34,57	0,7	44	6542,18
Intravilan	169,74	12,19	-	-	-	6,16	25,43	51,30	-	264,82
Total:	1185	840+250	5	14	4329	28	60	52	44	6807
% din total	33,7%				66,3%					100,0

2.8. Zone cu riscuri naturale

În cadrul P.U.G. s-a încercat inventarierea și delimitarea zonelor cu riscuri naturale ca urmare a datelor extrase din P.A.T.J. Arad și a informațiilor primite pe plan local cu privire la evoluția unor fenomene, ritmicitatea și amploarea lor.

Astfel, în intravilanul localităților au fost identificate câteva zone supuse riscurilor naturale, chiar dacă aceste riscuri nu sunt majore:

-alunecări de teren:

-Nermis – sud-vest

-Barzesti – sud

-Groseni – nord-vest

-inundații:

-Nermis – extremitatea vestică

-Groseni – extremitatea nordică, ambele ramuri

De asemenea, în teritoriu administrativ, în extravilan, s-au semnalat câteva zone supuse riscurilor naturale la alunecări de teren:

-terenurile situate pe valea Archisel, în amonte de intrarea în localitatea Groseni

În zona centrală a teritoriului administrativ al comunei pe platoul de pasune delimitat de cursurile apelor Groseni și Barzesti, precum și de intravilanele localităților componente ale comunei, s-au semnalat mai multe situații de terenuri erodate.

Situate în platoul central ocupat în general cu pasuni, eroziunile de suprafață survenite ca urmare a expunerii la torenți, ravenare, nu sunt considerate riscuri majore pentru populație, distanța fiind considerabilă până la localități, dar, situațiile rămânând neremediate, fenomenele pot lua amploare fie prin extinderea în plan orizontal, fie prin extinderea în plan vertical, adâncire, ravenare – fenomen care va fi mult mai dificil de remediat sau stopat.

Pe porțiuni din extravilan, periodic, văile cursurilor mai importante de apă (Archisel, Groseni, Barzesti), acționează asupra malurilor, rupând din terenurile aflate adiacent, fenomenul de eroziune a malurilor fiind prezent mai mult primăvara după topirea bruscă a zăpezilor, sau vara, după ploi abundente, situații care se remediază în mod natural, dacă frecvența și amploarea fenomenelor nu este mare.

Inundațiile semnalate în intravilan prin precedentă documentație P.U.G. au fost remediate prin lucrări de amploare realizate în scopul regularizării văii Grosilor în localitățile Groseni (pe ambele ramuri ale văii) și Archis, suprafețele intravilane supuse în continuare inundațiilor sunt substanțial diminuate. Astfel, din ce în ce mai rar, semnalăm inundații în albia minoră a Văii Grosenilor și Archisel în Groseni. La cota de inundații se găsește o zonă situată la extremitatea vestică a intravilanului localității Nermis.

Pentru remedierea efectelor sau eliminarea cauzelor care au produs alunecările de teren și eroziunile de suprafață, din păcate, nu s-au luat măsuri, aceste fenomene persistă și devin amenințătoare în situațiile în care se manifestă în intravilan sau limitrof acestuia.

Situațiile afectate de riscul de alunecări de terenuri semnalate în intravilanul localităților Groseni (extremitatea vestică) și Nermis (sud-vest) sunt situații grave, necesar a fi remediate urgent, amplificarea fenomenelor poate afecta mai multe zone de locuit, și poate periclita siguranța construcțiilor și pune în pericol viețile oamenilor, și poate cauza și alte pierderi materiale.

Conform P.A.T.N. și P.A.T.J. Arad și Legii 575/2001 privind Zonele de risc natural - U.A.T. Archiș figurează:

- ca fiind afectată de inundații pe cursuri de apă - anexa 5, poziția 84
- ca fiind afectată de alunecări de teren - potențialul de producere al alunecărilor fiind ridicat - anexa 7, poz. 76.

Conform anexei 5 la Hotărârea C.J. Arad nr. 26/2000 privind localizarea și delimitarea zonelor expuse la riscuri naturale U.A.T. Archiș, figurează cu:

-
- suprafața inundată este de 60 ha (Valea Groșilor)
 - suprafața afectată de alunecările de teren este de 24 ha situată în localitățile Groșeni, Nermiș, Bârzești

Aceleași zone de extravilan supuse riscului la inundații sunt expuse și torenților și eroziunii.

Eroziunea de suprafața a terenurilor este un fenomen complex , accentuat de eroziunea de maluri , combinat cu inundațiile - uneori datorat torenților apelor curgătoare în situațiile de topirea zăpezilor primavara (accentuat de fenomenele de meandrare) , dar și torenților la ploi abundente (vara) și absentei vegetației atât în zonele de deal cât și pe pășunile din zona centrală a teritoriului administrativ .

2.9. Echipare edilitară

- **Gospodărirea apelor**

Comuna Archiș este situată în bazinul hidrografic “Crișuri” , teritoriul administrativ al comunei este traversat de mai multe parauri care se scurg de la est spre vest :

- pârâul Groșeni, care izvoraste din nordul teritoriului administrativ , curge de-a lungul satului Groșeni (cu afluenții Valea Archisel ,Valea Albului) , traversează zona centrală a localității Archiș și iese din teritoriu în vestul acestuia . Pe parcurs mai colectează apele afluenților valea Usoi , Valea Lupoai
- pârâul Bârzești care izvoraste din zona estică a teritoriului administrativ al comunei ,și care curge spre vest , pe la sud de localitatea Bârzești și Nermiș și se varsă în pârâul Groșeni în aval de localitatea Archiș
- paraul Nermis , care curge pe limita nordică a satului Nermis , traversează satul în partea sa vestică și se varsă în Valea Grosenilor în vestul localității Archis .

Paraul Grosenilor , cea mai importantă apă curgătoare de pe teritoriul comunei , are mai mulți afluenți care izvorasc din nord și se varsă în acesta în intravilanul localității Groseni (Valea Archisel , Valea Albului)

În prezent , s- a executat ceea ce în precedenta documentație P.U.G. era în faza de proiect de regularizare a văii Grosenilor : 400m ziduri de sprijin și două praguri , 1800m de ziduri și 22 praguri ,

- Surse de apă :

Din studiul hidrogeologic elaborat în 1994 de S.C. “Expert - PROIECT HIDRO GEO” S.R.L. București, rezultă că pe pârâul Groșeni, în amonte de localitatea Groșeni există un sector favorabil pentru amplasarea unei surse de apă de suprafață debitul pârâului fiind de 30 l/s, în august 1994, după o lungă perioadă de secetă. Captarea de suprafață a fost realizată la circa 1km în amonte de Groșeni. Apa captată, este potabilă în limitele admise excepțional (STAS 1342/91), după deznisipare.

Apa captată din sursa 1 este trecută prin desnisipator și filtrată este distribuită consumatorilor prin rețelele de aducțiune .

O a doua sursă de apă potabilă s-a realizat prin captarea de suprafață 2 , o dată cu realizarea satului de vacanță din nord Groseni , debitul rezultat din prima sursă nefiind acoperitor pentru consumul din satul de vacanță și cele câteva investiții care au apărut pe același drum , în sud-vestul satului de vacanță .

- **Alimentare cu apă**

Pentru alimentarea cu apa potabila a comunei Archiş sunt în funcţiune două sisteme de alimentare cu apă potabila :

- sistemul local, alimentat cu apă din doua surse de suprafaţă existente în amonte de satul Groşeni, de la care se distribuie apa în satele Groşeni , Bârzeşti , Nermis . De la captarea apa nr.1 , apa potabila este adusă printr-o conductă de aducţiune din polietilenă la rezervorul de înmagazinare de 100mc , cu staţie de filtrare amplasat în amonte de satul Groşeni , de la care pornesc doua aductiuni de apa potabila (executate din conducte de polietilena) spre satul Barzesti si spre satul Nermis , in amonte de acesta ultimul existand un alt rezervor de inmagazinare a apei potabile de 30mc.

De la rezervoarele mai sus mentionate , apa se distribuie gravitaţional prin reţele din polietilenă în cele trei sate (Groseni , Nermis , Barzesti) , alimentarea cu apa potabila realizata este de 100% pe toate strazile din aceste trei localitati .

Sistemul local de alimentare cu apa potabila este completat prin realizarea celei de a doua captari de suprafata , realizata nordic fata de satul da vacanta din Groseni , de unde pleaca aductiunea de apa (conducta de polietilena) inmagazinarea se face intr-un rezervor de 30mc , si distributia pentru toti consumatorii viitori ai satului de vacanta .

- sistemul microzonal Bocsig, din care este alimentat satul Archiş (şi. initial , Nermiş) . De la reţeaua de apă din Beliu-Tăgădău este în funcţiune o conductă de aducţiune Dn160mm, care alimentează o parte a satului şi rezervorul de 500mc existent în extremitatea estică a satului Archiş. De la rezervor apa se distribuie în Archiş (şi , initial in Nermiş) . In prezent , alimentarea satului Nermis din directia Bocsig a fost intrerupta , s- a optat pentru alimentarea satului Nermis din captarea de suprafata de la Groseni din rationamente atat economice cat si calitative (referitoare la apa potabila).

Rezervorul de apă existent în Archiş poate fi alimentat si cu apă gravitaţional de la captarea din Groşeni, prin prelungirea reţelelor din Groşeni, asigurând un aport de apă în sistemul Bocsig.

În prezent sunt în funcţiune reţele de apă în lungime de:

- în Archiş L = 5,2 km
- în Groşeni L = 7,5 km
- în Nermiş L = 2,5 km
- în Bârzeşti L = 1,6 km

Toate localitatile comunei Archis sunt alimentate cu apa potabila in intregime , nu sunt necesare lucrari de extindere a acestor retele .

- **Canalizare**

În comuna Archiş nu există în funcţiune nici un sistem centralizat de canalizare, fiind vorba de o comuna cu putini locuitori , si situata la mare distanta de centre urbane .

- **Instalaţii electrice**

Comuna Archis este alimentata cu energie electrica din sistemul national , printr-o retea de medie tensiune care intra pe teritoriul administrativ al comunei din directia Carand , pe langa DJ793A , linii aeriene , pe stalpi , LEA20kv , linie care traverseaza teritoriul printre localitatile Nermis-Archis-Groseni si se indreapta apoi spre Hasmas .

Alimentarea cu energie electrica prin acest sistem , rezolva necesarul actual al consumatorilor din toate localitatile comunei , inclusiv trupurile izolate mai mici .

Satul da vacanta de la Groseni nu dispune de alimentare cu energie electrica in sistem centralizat , pentru realizarea celor cateva case de vacanta s-au utilizat surse proprii de energie electrica .

Archis

Alimentarea cu energie electrică a localitatii Archis se face din două posturi de transformare, unul este amplasat în centrul comunei iar celălalt în partea de est, racordate la liniile electrice aeriene de medie tensiune aferente. Posturile de transformare sunt montate pe stâlp. De la aceste posturi se distribuie energia electrică prin linii electrice aeriene de joasă tensiune la toți consumatorii. Marea majoritate a consumatorilor sunt casnici.

Nermiş

Satul Nemiş, aparținător comunei Archis, este alimentat cu energie electrică printr-o linie de medie tensiune care vine dinspre Cărand. În localitate există un singur post de transformare amplasat aproximativ în centru. De la el se ramifică în direcția Archis respectiv Bârzești liniile de joasă tensiune la care se brânșează toți consumatorii.

Bârzești

În prezent, satul Bârzești aparținător comunei Archis, este alimentat cu energie electrică prin linia electrică aeriană de medie tensiune la care este racordat singurul post de transformare 20/0,4kV existent. Linia de medie tensiune vine de la Nemiş. Postul de transformare este plasat aproximativ în centrul localității conform planului de situație. De la acest post se ramifică liniile electrice de joasă tensiune la care se face brânșamentul aerian pentru fiecare consumator. Aproape toți consumatorii sunt casnici.

Groșeni

Consumatorii din satul Groșeni, aproape în totalitate casnici, sunt alimentați cu energie electrică din două posturi de transformare racordate la linia de medie tensiune care are traseul de la Archis și traversează localitatea. Fiecare post de transformare acoperă o zonă egală aproximativ cu jumătate din sat, fiind amplasate conform planului de situație. Liniile electrice de joasă tensiune au traseu aerian pe stâlpi, la ele se leagă prin brânșament aerian toți consumatorii existenți.

• Instalații telefonice

Archis

Localitatea Archis, sediu de comună, este deservită din punct de vedere al comunicațiilor de cablu telefonie fibră optică care are traseul dinspre Beliu, trece prin toată localitatea și apoi se îndreaptă spre satul Groșeni. În centrul comunei s-a realizat centrala telefonică digitală care asigură comunicațiile pentru consumatorii existenți.

Nermiş

Satul Nemiş aparținător comunei Archis nu beneficiază de cablu telefonie fibră optică, aici deservirea abonaților telefonici făcându-se prin linie aeriană pozată pe stâlpi din lemn, neasigurându-se un număr mare de convorbiri și abonați și nici calitatea corespunzătoare.

Bârzești

Nici localitatea Bârzești, aflată pe aceeași direcție cu satul Nemiş față de comuna Archis, nu beneficiază de legătură prin cablu telefonie fibră optică, și aici deservirea abonaților făcându-se prin linia aeriană pozată aerian, neasigurându-se un număr mare de convorbiri și abonați și nici calitatea corespunzătoare.

Groșeni

Satul Groșeni, comuna Archiș are asigurată deservirea abonaților telefonici prin cablu fibră optică care are traseul din Archiș, apoi traversează întreaga localitate. În centrul satului este amplasată centrala telefonică digitală care face legătura tuturor abonaților existenți.

- **Instalații termice**

Încălzirea locuințelor și instituțiilor publice din comuna Archiș , în toate localitățile , se face exclusiv prin folosirea combustibilului solid, în sistem individual, în sobe cu lemne.

- **Alimentarea cu gaze naturale**

Alimentarea cu gaze naturale a locuitorilor din comuna Archis nu se realizează în prezent în sistem centralizat , pentru consumatorii casnici se utilizează buteliile cu gaz comprimat , alimentarea cu gaze naturale printr-un sistem centralizat nu este un proiect posibil de abordat și realizat în următorii ani .

- **Gospodărie comunală**

În cadrul echipării edilitare a fiecărei comune , gospodăria comunală prin cimitirele și modalitatea de colectare a deșeurilor menajere reflectă și gradul de civilizație a locuitorilor .

Astfel , în cadrul comunei Archis , fiecare localitate dispune de cimitir propriu , situat în imediată apropiere , în trupuri izolate , la distanță apreciabilă față de zonele de locuit , împrejmuite , îngrijite , cu multă vegetație , fără a produce efecte vizuale negative asupra trecătorilor . Tradiția locală prevede un anumit ritual mortuar , astfel că , în prezent , cimitirele nu sunt dotate cu capele funerare , serviciile funerare se savăresc la locuința decedaților .

Gropile de gunoi neautorizate pe care le semnalăm în precedenta documentație P.U.G.Archis , au fost desființate , singura groapă de gunoi autorizată , amplasată estic față de localitatea Archis , a fost închisă în anul 2012 , asanată , terenul fiind situat în prezent în intravilan , acoperit cu vegetație parter , neamenajată , cu interdicție de a fi utilizat pe o perioadă de 30 de ani de la data închiderii .

2.10. Probleme de mediu

2.10.1. Situația existentă

A. Cadrul natural

a) Caracteristicile reliefului

Relieful în care se desfășoară teritoriul comunei Archis este foarte variat , cuprinde mai multe trepte care se deschid ca un amfiteatru din direcția nord-est spre sud-vest , cu treceri progresive de la o treaptă la alta , fără a înregistra ravene sau abrupturi :

-zona muntoasă care face parte din masivul Codru Moma se situează nord-estic teritoriului

-zona dealurilor piemontane , situată central teritoriului , rezultat al unui îndelungat proces de modelare geomorfologică asupra unui piemont de acumulare format la baza ramei muntoase , eroziunea îndelungată a determinat apariția dealurilor ale caror culmi paralele scad în altitudine de la nord spre sud

-zona campiei de glacis , central-sudic amplasata in teritoriu , are caracteristicile unei campii inalte , ocupa o parte mai mica a teritoriului .

Din punct de vedere geomorfologic, teritoriul administrativ al comunei Archiş aparţine unităţii Dealurile piemontane vestice şi cuprinde mai multe subunităţi geomorfologice, după cum urmează:

- zona coluvială - situată de-a lungul văii Groşilor, (orientată de la nord est către sud-vest) reprezintă o zonă de îngemănare a versanţilor şi prezintă lăţimi diferite, mai reduse la nord şi mai mari la sud.
 - zona dealurilor piemontane, reprezentată de culmi paralele orientate pe direcţia nord-est şi sud-vest, păstrează unele caractere piemontane evidente cum ar fi conservarea unor resturi din vechile acumulări piemontane, mai rar sub forma unui orizont continuu şi mai frecvent în baza mameloanelor menţionate pe interfluvii
- Versanţii prezintă înclinări moderate, rareori trecând peste 15°şi au un profil echilibrat, fără rupturi de pantă accentuate (în mod izolat, mai apar). Interfluviile rezultate în urma adâncimii râurilor în suprafaţa piemontană sunt foarte largi, cu aspect de poduri şi orientate spaţial după direcţia generală a scurgerii.

b) Reţeaua hidrografică

Din punct de vedere administrativ, teritoriul comunei Archiş se situează în bazinul hidrografic „Crisuri,,

Din punct de vedere hidrografic, teritoriul administrativ al comunei Archiş aparţine văii Teuzului, care preia cei doi afluenţi principali permanenţi, valea Groşilor (care colectează apele văii Nermisului , Archisel , Ursoi , Albului) şi valea Bârzeşti(cu afluentul Bluhoaie) .În afara teritoriului administrativ al comunei , apele colectate de principala vale , Valea Grosilor , se varsă în Teuz , care se varsă apoi în Crisul Negru .

Pe lângă aceste văi, mai există o serie de afluenţi secundari , reţea de văi permanente şi nepermanente , care impanzesc teritoriul si se scurg pe direcţia est-vest , din zonele mai înalte si împadurite spre zonele mai joase , spre câmpie ; regimul de alimentare al reţelei hidrografice este mixt, pluvio-nival.

Apele freatice sunt cantonate în formaţiuni sedimentare mio-pliocene sau cuaternare şi se găsesc la adâncimi de 3-5m în partea de sud-vest a comunei şi la nivelele de 5-10m în partea de nord-est a comunei. Mineralizarea apelor freatice este slabă, de tip bicarbonat-calcică.

c) Caracteristici geotehnice

În cadrul teritoriului comunei Archiş, învelişul de soluri prezintă o mare varietate reflectând în mod fidel marea varietate şi interacţiunea dintre factorii climatici şi pedologici.

Studiile pedologice executate în zonă au pus în evidenţă existenţa pe teritoriul comunei Archiş a următoarelor tipuri de unităţi de sol:

- soluri brune luvice tipice; ocupă o suprafaţă reprezentând 6,90% din totalul suprafeţei agricole;
- soluri brune luvice pseudogleizate (moderat sau puternic) ocupă o suprafaţă reprezentând 6,86% din totalul suprafeţei agricole a comunei.
- erodisoluri şi soluri erodate excesiv - ocupă o suprafaţă reprezentând 45,03% din totalul suprafeţei agricole a comunei.
- soluri aluviale gleizate (moderat şi puternic) depozite fluviabile grosiere - ocupă o suprafaţă reprezentând 11,42% din totalul suprafeţei agricole.

-
- soluri gleice, pe materiale argiloase fine, ocupă o suprafață reprezentând 18,90% din totalul suprafeței agricole a comunei.

d) Clima - date climatice au fost extrase de la stația meteo Ineu , înainte de desființarea acesteia , în prezent , sunt semnalate aceleași fenomene meteorologice , mai accentuate pe perioada de vară și cea de iarnă – schimbările climatice care se produc în toată lumea , afectează și teritoriul administrativ al comunei Archis .

Comuna Archis este situată într-o zonă cu climat temperat-continental , cu influența mediteraneeană dar și polară .

- circulația generală a atmosferei
 - mase de aer polar - maritime (vară, primăvara)
 - mase de aer polar - continentale (rece și uscată iarnă, calde și umede vară)
 - mase de aer tropical maritime (vară "moale" iarnă și instabilă vară)
- mase de aer arctic - maritim (vară geroasă și umedă iarnă, înghețurile târzii primăvara și timpurii toamna)
- aerul tropical - continental (frecvent în sezonul cald)
- aerul arctic continental (geruri mari și uscată iarnă)

Advecția acestor mase de aer, condiționată de centrul bariciclic, creează diferite situații sinoptice, care, prin succesiunea lor imprimă caracterul vremii și cliimei (variabil, continental).

Direcția predominantă a vânturilor: vestică în sezonul cald, estică în sezonul rece.

Radiația solară, care reprezintă factorul hotărâtor în desfășurarea tuturor proceselor și fenomenelor atmosferice (geneza tipului de climat) este de aproximativ 115 kcal/cm²/an, valorile cele mai reduse le întâlnim în lunile decembrie - ianuarie (2,7-3,3 kcal/cm²) iar cele mai ridicate în iunie - iulie (15-16 kcal/cm²).

Temperatura medie anuală este de aproximativ 10,50, cu minime în lunile decembrie - ianuarie (1°, -2-3°) și maxime în lunile iunie - iulie - august (10°, 20°, 20°)

Cea mai mică temperatură medie anuală s-a înregistrat la nivelul anului 1966 (9°), cea mai mică temperatura medie lunară s-a înregistrat în ianuarie 1964 (-8,8°), iar cea mai ridicată în iulie 1980 (20,8°).

Umiditatea aerului, element climatologic de mare variabilitate exprimat de tensiunea vaporilor, umiditatea relativă și deficitul de saturație are o valoare medie anuală de 80% cu valori mai ridicate în decembrie - ianuarie (83-88%) și mai scăzute în aprilie - mai (73-75%).

Precipitațiile atmosferice determinate de așezarea geografică și particularitățile reliefului au media multianuală de 711,6mm, cu valori mai mari primăvara și mai mici iarnă și vară.

Cea mai ridicată medie anuală s-a înregistrat în 1926 aceasta fiind de 1251,6mm, iar cea mai scăzută medie anuală s-a înregistrat în 1947 (241,2mm), cea mai mică cantitate lunară s-a măsurat în luna iulie 1928 (0,00) și cea mai mare cantitate lunară s-a măsurat în iunie 1926 (553,8).

Stratul de zăpadă cu grosime foarte diferite de la an la an și lună la lună (aproximativ 5-15cm în lunile de iarnă).

e) Flora și fauna

Flora și fauna ce caracterizează teritoriul comunei Archis se încadrează în zona vegetației și faunei montane și de deal .Pe culmi întâlnim păduri de cer și garniță , mai jos coboară pădurile de fag , carpen , stejar , frasin , ulm , artar , paltin , plop , mesteacan .Vegetația în aceste zone este formată din paius , iarba vântului , spanz .Printre arbuști enumerăm murele , zmeurul , afinul

.Animalele salbatice care populeaza padurile sunt cerbul carpatin , capriorul , mistretul , vulpea , iepurele , rasul , jderul , viezurele , pisica salbatica .

Pasarile :pitigoiul , mierla , fazanul , turturica , bufnita , uliul , cioara , cotofana , dumbraveanca , potarnichea , cucul , gaita , randunica , cinteza , etc.

Pestii ; mreana , cleanul porcusorul , somnul , iar in apele Vaii Grosilor , care coboara de la munte , intalnim pastavul si racul .

Animalele ocrotite de lege : cerbul carpatin , capriorul si rasul .

B. Resursele naturale ale solului și subsolului

Învelișul de soluri al comunei Archiș reflectă în mod fidel interacțiunea dintre factorii pedogenețici, antropici și climatici, rezultatul fiind următoarea structură a solurilor:

- soluri brune luvice pe depozite argiloase mijlocii pseudogleizate moderat: 55% din totalul suprafeței agricole.
- soluri brune luvice puternic pseudogleizate pe depozite argiloase fine: 13%
- soluri gleice tipice: 13%
- soluri aluvio - coluviale tipice: 16%
- soluri aluviale tipice recente: 15%

Aceste tipuri de soluri oferă condiții moderate pentru folosința ca terenuri arabile și condiții bune pentru folosința ca livezi și pășuni.

Pe raza comunei Archiș nu există exploatări de minerale utile și nici zăcămintele exploatabile.

C. Riscuri naturale

Teritoriul administrativ al comunei Archis nu se situeaza intr-o zona supusa unor riscuri naturale majore , semnalam existenta unor terenuri atat in intravilan cat si in extravilan , supuse urmatoarelor riscuri naturale : alunecari de terenuri , eroziune de suprafata , eroziune de maluri , inundatii . Pe plansele INCADRARE IN TERITORIU , ANALIZA SITUATIEI EXISTENTE , REGLEMENTARI URBANISTICE – au fost mentionate grafic zonele afectate de riscurile naturale mai sus mentionate .

a) Potențialul seismic al zonei reprezintă riscuri minime. Conform Normativului pentru proiectare antisismică a construcțiilor - ind. P.100-92, Archiș se încadrează în zona seismică D, din punct de vedere a valorilor coeficienților K_s , ceea ce înseamnă $K_s=0,12$, iar din punct de vedere al perioadei de colț $R_c=10$. În baza acestor date din tabelul A2 al normativului rezultă încadrarea în zona de intensitate seismică VII (exprimată în grade MSK), adică cu riscuri minime

b) Riscul de alunecări de teren semnalat în intravilan în Nermiș, Groșeni, Bârzești precum și în extravilan (nord-estic Groseni) cuprinde o suprafață de 24ha (conform HCJ 26/2000).

c) Potențialul de eroziune a solurilor atât de suprafață cât și de adâncime este foarte extins, aproape jumătate din suprafața agricolă situată pe platoul din zona centrală a teritoriului administrativ al comunei fiind expusă fenomenului de eroziune.

d) Riscul de eroziune de maluri combinat cu riscul de inundatii este un fenomen care se manifesta periodic , pe vaile Archisel , Groseni , Barzesti , la o scara mai putin alarmanta decat in situatiile semnalate in precedenta documentatie P.U.G.

e) Riscul reprezentat de inundații în intravilan a fost substantial diminuat prin lucrarile de regularizare a vailor ce traverseaza intravilanul localitatilor Groseni si Archis . Totusi , mai semnalam cateva zone din intravilan care ar putea fi supuse riscului de inundatii in situatii

extreme de ploi abundente : Valea Grosenilor în localitatea Nermis –vest (pe ambele maluri) , Valea Archisel (extremitatea nord-estica a localitatii Groseni) si Valea Grosenilor în localitatea Groseni (extremitatea nord-estica).

D. Monumente ale naturii, monumente istorice și de arhitectură

a) În zona nord-estica a teritoriului administrativ al comunei Archiș se găsește o rezervație naturală declarată în baza H.C.J. nr. 27/2000. Această rezervație, numită “Pădurea de fag de la Archișel” este situată în fondul forestier administrat de Romsilva - Direcția Silvică Arad, Ocolul Silvic Beliu. Însurează 144,8 ha, arboretele găsiindu-se în UPV Archișel, u.a. 7A, B, C, D, 8A, 9A, 10, 11, 12a, b. Pădurea de fag de la Archișel reprezintă o rezervație forestieră, compusă din arborete de fag de vârstă 90-140-170 și 200 ani.

Este o pădure virgină, într-un trup compact, cu consistență plină, conținând exemplare de fag cu coronament grupat sus și trunchiuri drepte și curate.

A fost încadrată în vederea protejării conform N.T. nr. 5/1986 al fostului MS la “păduri seculare de valoare deosebită” - 1.5.J (T_{II}) și 1.5.h. (T_{II}) rezervații de semințe.

În afară de aceasta padure seculara protejata , pe raza comunei Archiș există și alte habitate și asociații vegetale de interes local , fara ca aceste zone sa fie incluse in arii protejate , valoarea lor este evidenta prin exemplarele de plante si animale rare semnalate in mai toata zona ocupata de paduri care se situeaza in jumatarea nordica a teritoriului , dar si in zonele cu vegetatie din albiile majore ale cursurilor de apa din platoul central al teritoriului administrativ , pana la iesirea din teritoriu –spre vest .

Situata in extremitatea estica teritoriului administrativ , la limita cu judetul Bihor , se situeaza „Poiana Bratcoia”, un areal cu elemente de vegetatie rare , in mijlocul poienii se gaseste un lac cu apa permanenta , poiana este inconjurata de vegetatie inalta , de padure .

Astfel, întâlnim frecvent în flora și fauna spontană elemente și specii ocrotite, consemnate în anexa nr. 10 din Hotărârea Comisiei Administrative de pe lângă Prefectura Județului Arad.

- lăcrămioara, brândușa de primăvară, brândușa de toamnă, brândușa galbenă, laleaua pestriță
- șorecarul comun, râsul, buha mare, cucuveaua comună, striga, ciuful de pădure, barza albă, ursul, veverița, ariciul, vidra.

Plantele mai sus menționate sunt protejate, recoltarea lor fiind interzisă (la fel și modificarea ecosistemelor terestre și acvatice în care sunt puse în valoare).

Animalele mai sus menționate sunt rare, fiind protejate în vederea perpetuării speciilor, fiind interzisă vânarea, capturarea sau modificarea habitatelor specifice.

b) monumente istorice și de arhitectură , situri arheologice nu sunt semnalate pe teritoriul comunei Archiș sau in intravilanul localitatilor componente ale comunei .

Din surse locale semnalăm existența unei cetăți Tracice pe Muncelul Jidovina (raza comunei Archiș) precum și mult discutatul “val a lui Traian” cu presupusul traseu prin pădurea Călălău, între Archiș și Beliu.

În cimitirul localitatii Groseni a existat o biserica de lemn inclusa pe lista cladirilor monumente de arhitectura si istorice , care a fost mutata in curtea Spitalului Judetean Arad , in locul ramas s-a construit o biserica noua , mai mare .

Desigur , putem obiecta faptul ca prin mutare s-au facut unele modificari constructiei initiale , ca a fost diminuat patrimoniul local – dar , avand alte exemple nefericite in care bisericile vechi de lemn (unele chiar monumente de arhitectura) au ramas pe locul unde au fost construite (nevoile enoriasilor au fost satisfacute prin realizarea de biserici noi mai mari) si s-au degradat prin neutilizare sau modificari brutale (Avram Iancu de Arad , Poiana , Julita) – in situatia data aceasta biserica de lemn , usor modificata , a supravietuit si este utilizata in cadrul cultului religios ortodox .

Intravilanul localitatilor comunei Archis are in zonele construite foarte putine cladiri care sa ilustreze viata traditionala in satele de munte din zona , constructiile de cladiri de locuit existente exemplifica un mod de locuire specific perioadei anilor ,60-70 , cele cateva cladiri de locuit traditionale din lemn care au mai ramas , au suferit interventii fie la tamplarie sau acoperis sau la finisajele exterioare sau se afla intr-o stare avansata de degradare . Mai amintim moara de apa de la Archis , cladire aflata intr-o stare avansata de degradare , neutilizata in prezent - prin lucrarile de regularizare a Vaii Grosenilor , apa nu mai poate fi deviata spre locul morii .

E. Indicarea Zonelor de odihnă, recreere, agrement

Teritoriul administrativ al comunei Archis este situat intr-un cadru natural bogat in elemente atractive pentru petrecerea timpului liber , zone impadurite cu o bogata vegetatie si fauna , zone deluroase cu culmi domoale , vai cu ape curgatoare si vegetatie de lunca . O data cu realizarea satului de vacanta de la Groseni , acesta a devenit un important spatiu de petrecere a timpului liber la sfarsit de saptamana si in vacante si un punct de pornire in drumetii spre alte locuri . Pe aceeasi vale , s-a realizat un centru de recreere si educare , printr-o investitie privata . Alti investitori privati si-au realizat locuinte in trupuri izolate , salasuri , situate intr-un cadru natural agreabil , imbinand astfel spatiul de locuit cu cel de agrement .

La iesirea din localitati , pe portiunile extravilane , toate cursurile de apa sunt flancate de masive plantate cu rol de a proteja furia apelor primavara dupa topirea zapezilor , zone care prezinta atractie pentru pescari sau plaja si baie .

Plimbarile in natura , pe traseele drumurilor forestiere , pe jos sau cu bicicleta , sunt de asemenea , subiecte de recreere si petrecere a timpului liber .

Pentru localnici , munca la camp alterneaza cu pauze de odihna intr-un cadru natural curat , majoritatea terenurilor agricole sunt situate astfel ca cel putin unul din capete se afla langa o apa curgatoare si zone plantate pe langa cursurile de apa .

Fiind situat la mica distanta de centre turistice cunoscute (Moneasa , Sebis) , teritoriul comunei Archis nu prezinta un interes major pentru turisti , fostii locuitori ai comunei , plecati la oras sau in strainatate , impreuna cu localnicii , sunt cei interesati in a gasi timp pentru petrecerea , recreerea odihna de la sfarsit de saptamana sau in vacante .

F. Obiective industriale și zone periculoase

Dupa cum am mai aratat in capitolul cu descrierea zonelor functionale , industria ca activitate economica si ca zona functionala nu este prezenta in intravilanul localitatilor comunei si nici in trupuri izolate . Moara de apa , distileria sunt singurele activitati economice care se incadreaza in „industrie,, prin producerea de faina si tuica , ambele situate in Archis , pe Valea Grosilor . Atat moara cat si distileria nu pot fi incadrate in cadrul unor activitati industriale periculoase producatoare de poluare a factorilor de mediu . Mentionam , ca , in prezent , moara de apa nu mai are activitate , iar cazanul de tuica functioneaza temporar , in sezonul rece .

O alta sursa de poluare poate fi identificata in activitatile de crestere a animalelor atat in gospodariile proprii cat si in saivane , salasuri . Numarul animalelor crescute in gospodarii nu depaseste nevoile unei familii , astfel ca poluarea care ar putea rezulta din dejectiile animaliere , poate fi ignorata , acestea fiind o sursa de ingrasaminte naturale , pe care gospodarii le folosesc pentru a fertiliza propriile terenuri , fie cele din extravilan , fie gradinile .

În absența unor activități economico-industriale active, pe raza comunei Archiș, factorii de mediu nu sunt afectați major.

Sursele de poluare sunt reprezentate prin:

- traficul rutier - cu emisii de noxe caracteristice (oxizi de azot, oxizi de sulf, oxizi de carbon, compuși organici volatili și altele).
- gospodăriile populației prin emisii de noxe de la sistemele de încălzire proprii (sobe cu combustibil soli) și prin eliminarea deșeurilor
- sectorul servicii - unități de alimentație publică (baruri, magazine mixte, prin generarea de deșeuri specifice, în special ambalaje).

Aceste surse de poluare mai sus enumerate , sunt minime ,traficul rutier se desfasoara in cea mai mare parte pe trasee modernizate (extravilan) si pe segmente nesemnificative nemodernizate in intravilan ; deseurile din gospodariile taranilor sunt in cea mai mare parte reciclabile in propriile gospodarii ; ambalajele sunt colectate si chiar selectate in vederea reciclarii , in mod centralizat .

Nu au fost semnalate pe teritoriul comunei gropi de gunoi amenajate sau neamenajate , care sa fie producatoare de poluare a aerului apei si solului .

G. Rețeaua principală de căi de comunicație

Reteaua principala de cai de comunicatie rutiera este prezentă prin căile de comunicație rutieră care leagă satele între ele precum și de restul localităților din județ pe traseele extravilane si de rețeaua stradala intravilana .

- DJ793A DC13 Arhiș-Neremiș-Cărand
- DC13 între DJ 793A - Groșeni
- DC14 Neremiș-Bârzești

Aceste căi de comunicație rutieră prezintă o sursă redusă de poluare, datorită faptului cu nu sunt intens circulate; deși, în anumite perioade ale zilei sau la sfarsit de saptamana se inregistreaza un trafic mai intens , acesta nu atinge valori alarmante , care sa produca poluare .

Caile de circulatie rutiera sunt modernizate in marea lor majoritate , imbracamintea asfaltica sau chiar pietruita confera participantilor la trafic un grad sporit de „confort,, in rulare , consumuri mai reduse de combustibi , eliberare substantial mai mica de noxe . Totodata , praful sau noroiul care rezulta din derularea traficului pe drumuri nemodernizate a fost inlaturat , inlaturandu-se astfel si importanti factori de poluare a aerului si a apei .

Circulatia pe drumurile de exploatare si pe drumurile forestiere se desfasoara mai dificil , aceste drumuri nu au fost modernizate , traficul in zonele agricole si forestiere se desfasoara cu utilaje de mare capacitate , care desfunda drumurile pe vreme ploioasa , produc mult praf pe vreme secetoasa – dar , cum activitatile agricole si cele forestiere nu au o mare amploare in cadrul comunei , nici gradul de poluare rezultat din circulatia utilajelor agricole si silvice pe drumuri nemodernizate nu prezinta un risc de mediu major .

H. Depozitele de deșeuri menajere

Deșeurile menajere nu prezintă o sursă foarte mare de poluare dat fiind caracterul rural al gospodăriilor, în care se reciclează majoritatea deșeurilor menajere. În trecut , ambalajele, obiectele casnice uzate, erau colectate individual și depozitate în afara localităților în locuri neamenajate și neautorizate în acest scop.

În prezent , societatea a mai evoluat , aceste deseuri menajere care nu pot fi reciclate în gospodăriile proprii , se colectează în mod centralizat de câteva ori pe luna și se transporta la cea mai apropiată groapă ecologică pentru sortare și reciclare sau incinerare .

Deșeurile industriale și din sfera serviciilor sunt pe măsura activităților din aceste sfere adică aproape inexistente, la capitolul industrie putem cita doar moara și distileria (cazane de țeacă) pentru uz local și un gater la Archiș, pentru debitarea buștenilor, investiție de mici dimensiuni. Depozitarea rumegusului direct pe sol poate afecta negativ factorii de mediu sol și apă , chiar și aer . Deversarea cominei din distilerii direct în apele curgătoare , sau depozitarea direct pe sol poate afecta negativ calitatea apelor de suprafață , a apelor de adâncime și a solului .

Acțiunea negativă a acestor activități prin depozitarea deșeurilor ramase în urma lor , asupra factorilor de mediu (apă, aer, sol) nu este foarte ridicată dat fiind dimensiunile reduse ale acestor investiții , funcționarea temporară , grija proprietarilor pentru păstrarea unui mediu curat .

2.10.2. Disfuncționalități - priorități de mediu

a) Disfuncționalități privind zonarea teritoriului pe categorii de folosință

Zonarea teritoriului pe categorii de folosință, rezultantă directă a condițiilor impuse de cadrul natural, chiar dacă nu reflectă întru totul necesitățile populației, nu poate fi modificată ca și structură decât în mică măsură.

Din analiza situației existente a terenurilor teritoriului administrativ, pe categorii de folosință, se observă ponderea mare ocupată de terenurile împădurite, urmate de pășuni și într-o proporție mai mică terenurile arabile, terenurile neagricole depășind cu mult procentul ocupat de cele agricole (există și o suprafață remarcabilă de terenuri neproductive și terenuri ocupate de ape curgătoare) .

Cadrul natural , relieful , calitatea solurilor determina folosința terenurilor , zona în care ne situăm se caracterizează prin existența pădurilor în partea montană a teritoriului , și a pășunilor și arabilului în zonele mai joase , fapt care a influențat și așezarea satelor și tipurile de activități economice pe care le practica locuitorii . Solurile mai sărace , suprafețele mai restrânse de arabil au determinat dezvoltarea ponderată a cultivării cerealelor , pășunile întinse cu iarba au determinat dezvoltarea creșterii animalelor ca activitate profitabilă pentru fiecare familie , sursa de existență și în perioada comunistă . Prin lucrări costisitoare poate fi îmbunătățită calitatea solurilor în terenurile arabile și chiar mari procentul detinut de acestea în cadrul bilanțului teritorial , în prezent se caută păstrarea unui echilibru între categoriile de folosință și chiar îndepărtarea oricăror măsuri și lucrări care pot schimba categoriile de folosință a terenurilor .

b) Identificarea surselor de poluare

Din analiza făcută la capitolul anterior referitoare la identificarea obiectivelor industriale periculoase , am concluzionat că , pe raza comunei Archiș nu există asemenea obiective .

Prin urmare , surse majore de poluare nu există pe raza comunei Archiș, dată fiind absența obiectivelor industriale majore, precum și a complexelor agrozootehnice de creștere a animalelor .

S-a făcut următoarea identificare a surselor de poluare :

- surse fixe de poluare

-
- punctele de debitare și prelucrare a lemnului , care prin generarea deșeurilor de rumeguș, nedepozitate corespunzător pot polua solul (prin scurgeri de tananți) apa și aerul. Din fericire acestea sunt amplasate la distanțe mari față de apele curgătoare și zonele de locuit și sunt în număr foarte mic .
 - instalațiile de distilat alcool (cazanele de țuică) proprii și comune , determină degradări ale factorului de mediu (sol și apă) prin evacuarea de borhot și apă caldă de la instalația de răcire.
 - unitățile de alimentație publică (baruri, magazine mixte) generează cantități de deșeuri (ambalaje), care, deși sunt reciclabile , în cantități mari pot produce poluare (vizual mai mult)
 - gospodăriile populației prezintă o sursă minoră de poluare, mare parte din deșeurile menajere se reciclează; sistemele de încălzire (sobe, microcentrale) evacuează noxe în aer în urma arderii combustibililor.
 - absența sistemului de colectare centralizată a apelor uzate menajere poate produce poluarea solului , apelor freatice și de suprafață prin utilizarea latrinelor și foselor septice
 - surse de poluare mobile
 - căile de circulație rutieră, cu precădere drumurile județene Bocsig - Beliu - Oradea, Beliu - Archiș - Cermei, care prin traficul auto mai intens poluează zonele adiacente o dată cu generarea noxelor emise în atmosferă (tolueni, xileni, compuși organici volatili, oxizi de azot, oxizi de sulf, metan, monoxid de carbon, plumb și altele), precum și a zgomotului produs de motoare.
 - Circulația pe drumurile de exploatare și forestieră a utilajelor grele , poate produce poluare prin faptul că acestea sunt nemodernizate și afectează negativ calitatea aerului , apelor și solului .

c) Calitatea factorilor de mediu

1. Calitatea aerului - emisiile de noxe la nivelul localității nu depășesc limitele maxim admise la nici un indicator.

Depășirile nivelurilor admisibile de noxe pot apărea punctiform (ca localizare și durată) în urma arderii vegetației ierboase, a tufișurilor, a foioaselor sau a deșeurilor menajere.

Prin urmare , factorul de mediu „aer,, are calități care îl pot încadra în clasele „bun,, și „foarte bun,, , dinamica circulației maselor de aer este favorabilă .

2. Calitatea apelor

Apele de suprafață se încadrează în clasa I de calitate (datorită inexistenței surselor majore de apă uzate).

Apele subterane, de asemenea, sunt de bună calitate, spre moderată , aceste ape nu sunt afectate de utilizarea excesivă a îngrășămintelor chimice și organice care pot genera creșterea nivelului de nitriți sau nitrați din ape. O influență negativă asupra calității apelor de adâncime o pot avea latrinele sau fosele septice neetate , care în absența unui sistem centralizat de colectare a apelor uzate menajere pot produce infiltrații cu substanțe organice și nitrati , nitrati .

3. Calitatea solului

Clasele de calitate ale solului diferă în funcție de afectare a factorilor pedogenetici.

În cadrul comunei Archiș predomină solurile din clasa aIV-a de calitate (54,87%), urmate de solurile din clasa a III-a (29,98), și solurile de calitate a V-a (15,15%). Modul de lucrare a solului în cadrul activităților agricole poate afecta calitatea acestuia , în timp.

Calitatea factorilor de mediu este strâns legată de intensitatea activităților economico-industriale, care nefiind de mare amploare, nu produc poluare care să afecteze negativ solul, apa și aerul.

d) Priorități de intervenție

Având în vedere că disfuncționalitățile semnalate nu sunt mari, sursele de poluare identificate nu prezintă un pericol major pentru populație și vegetație, iar calitatea factorilor de mediu (aer, apă) este foarte bună, măsurile de intervenție sunt minore:

- colectarea în sistem centralizat a deșeurilor menajere, conștientizarea populației în vederea sortării și reciclării ambalajelor, depozitarea temporară a deșeurilor menajere din gospodării în spații amenajate
- încadrarea activităților de tăiere și depozitare temporară de lemn în limitele admise pentru împiedicarea poluării solului, apei și aerului cu deșeurile din materialul lemnos
- interzicerea arderii vegetației (culturi, iarbă, tufișuri) la fața locului pentru a preîntâmpina extinderea focului și poluarea zonei, se recomandă tocarea resturilor vegetale și încorporarea acestora în sol cu ocazia efectuării lucrărilor agricole de toamnă.
- întreținerea pădurilor (curățare, tratare, replantare de puieți).
- ocrotirea plantelor și animalelor rare menționate, prin interzicerea recoltării și vânării lor.
- lucrări de ameliorare a solurilor, respectiv lucrări de combatere a excesului de umiditate, lucrări pedoameliorative de afânare adâncă și scarificare, de corectare a reacției acide, lucrări de fertilizare organică.
- lucrări de întocmire a planurilor de fertilizare pe baza cartării agrochimice și asigurarea asolamentelor specifice zonei pe suprafețele agricole ale comunei.
- lucrări de combatere a eroziunii solurilor prin terasarea terenurilor respectiv, plantarea masivă, nepracticarea culturilor “din deal în vale”.
- plantarea de alinamente în lungul căilor de circulație rutieră (la distanțele și dimensiunile impuse de deținătorii de drumuri).
- prevenirea efectelor negative în zonele cu riscuri naturale, în primul rând prin interzicerea construcțiilor de orice fel.
- efectuarea de lucrări tehnico - edilitare în zonele afectate de inundații: alunecări de teren:
 - regularizări de văi:
 - consolidări de maluri
 - consolidări de pante (împăduriri, sprijiniri, terasări) pe zonele cu alunecări de teren.

2.11. Disfuncționalități (la nivelul teritoriului și localității)

a) Dezechilibre în dezvoltarea economică a localității

După cum am mai amintit, localitatea Archiș este slab dezvoltată din punct de vedere economic, principalele componente ale economiei, agricultura și creșterea animalelor se află în regresie datorită inexistenței unei piețe (sigure și permanente) de desfacere a produselor, fapt ce atrage după sine și regresul celorlalte sectoare (prelucrare și comercializare).

Cadrul natural oferă condiții pentru creșterea animalelor și silvicultura, agricultura cu cultura cerealelor se practică doar pentru necesarul fiecărei familii, terenurile arabile nu sunt încadrate în clasele superioare de fertilitate, prin urmare, producțiile agricole sunt modeste –

lucrările de îmbunătățire a calitatii solului sunt foarte costisitoare pentru micii producători , și nu se aplica din acest motiv .

Sectorul industrial nu este prezent prin nici un fel de investiție , distanța mare față de căile de circulație majore care să asigure un acces rapid la piața de desfacere , circulația dificilă a autovehiculelor mari prin intravilan , sunt câteva elemente care au stopat dezvoltarea activităților economice –celelalte ramuri economice (comertul , transporturile , construcțiile)sunt dependente de sectorul primar , despre care am arătat că este slab dezvoltat .

b) Probleme sociale

Forța de muncă ocupată are o structură dezechilibrată, existând preponderent salariați bugetari în învățământ, administrație, sănătate și foarte puțini în sistem privat, (mai mult servicii, comerț). Totodată numărul locurilor de muncă este insuficient față de nr. populației active, și în continuare numărul populației active scade în favoarea populației inactive (60 de ani și peste) care este în creștere, fenomenul îngrijorător al îmbătrânirii satelor care a luat amploare în ultima perioadă în mediul rural , se manifesta și în comuna Archis . Scăderea natalității , migrarea populației tinere spre oraș , îmbătrânirea populației – acestea sunt fenomene sociale îngrijorătoare , care necesită măsuri urgente de remediere .

c) Disfuncționalități în cadrul activităților economice

Condițiile mai puțin favorabile ale cadrului natural fac practicarea agriculturii la parametri inferiori pe multe din terenurile agricole (datorită calității inferioare a solului), care, alături de absența dezvoltării a sectorului industrial dau o imagine negativă a intensității activităților economice pe teritoriul administrativ al comunei Archis .

De asemenea , în cadrul ramurilor economice existente în comuna , agricultura și silvicultura am semnalat disfuncționalități :

- agricultura –cultivarea terenurilor nu este profitabilă , lucrările de îmbunătățire a terenurilor agricole sunt costisitoare și nejustificate pentru micii producători

- absența unor integratori locali care să proceseze produsele animaliere face să stagneze și creșterea animalelor

- silvicultura –taierea materialului lemnos doar pentru foc este neprofitabilă , absența unor întreprinderi de prelucrare a lemnului , chiar mobilier , nu justifică cheltuielile de tăiere , debitare și transport , făcând și din această activitate una mai puțin profitabilă .

d) Condițiile nefavorabile ale cadrului natural necesar a fi remediate

Cadrul natural în care se desfășoară viața locuitorilor comunei Archis nu prezintă condiții nefavorabile majore care să poată fi remediate cu mijloacele umane , menționăm câteva aspecte care pot fi îmbunătățite :

- îmbunătățirea calitatii solurilor terenurilor arabile prin lucrări specifice , pusă în aplicare , ar putea atrage investitori sau fixa populația tânără , creșterea productivității în cultivarea cerealelor și mărirea profitului cultivatorilor devine necesară din acest punct de vedere

- lucrările de eliminare a riscului la inundații în putinele zone cu acest risc din intravilanul localităților comunei (menționăm vestul localității Nermis, nord estul localității Groseni), sunt

necesar a fi finalizate in scopul maririi sigurantei locuirii si cresterii gradului de confort , si respectarii integritatii mediului .

-lucrarile de eliminare a riscurilor de alunecari de teren in intravilanul localitatii Groseni(atat in vest , cat si in nord-est) sunt necesar a fi realizate , fiind in pericol siguranta in exploatare a cladirilor de locuit si anexelor gospodaresti

-lucrarile de stopare a eroziunii pasunilor din extravilan devin necesare , fenomenul a luat amploare , degradarea pasunilor atrage dupa sine si alte conditii nefavorabile (calitate redusa a ierbii , scaderea numarului de animale crescute , etc.)

e) Necesitatea protejării unor zone cu potențial natural valoros, situri sau rezervații de arhitectură

Toate zonele naturale valoroase , chiar daca nu sunt incadrate in „zone naturale protejate,, este necesar a fi protejate pentru ca acel concept de „dezvoltare durabila,, atat de mediatizat sa prinda contur si generatiile viitoare sa se poata bucura de darurile cu care a fost inzestrat cadrul natural al comunei .

Pe langa zona protejata de la Archisel „padurea virgina de fag,, care cuprinde exemplare de fag cu trunchiurile drepte si inalte si coronamente regulate , toata zona impadurita este necesar a fi protejata , speciile de arbori si arbusti , plantele , animalele mari si mici care traiesc acum in aceste paduri chiar daca nu sunt ocrotite prin lege , formeaza habitatul necesar vietii speciilor de plante si animale rare . Mai amintim aici zona extrem nord-estica a teritoriului administrativ al comunei Archis , poiana cu flori si lacul de la Bratcoaie , precum si toate cursurile apelor care izvorasc din munti si strabat teritoriul comunei spre vest .

Pe teritoriul administrativ al comunei Archis nu s-au facut cercetari arheologice recente si profunde , astfel ca nu se cunoaste cu exactitate valoarea istorica a unor viitoare situri , despre care doar din surse neoficiale am primit informatii (cetate dacica situata la sud de localitatea Barzesti) , vechime mult mai mare a localitatilor comunei decat cea recunoscuta din primele inscri suri despre care avem stiinta si pe care le-am mentionat la inceputul lucrarii .

In localitatea Groseni , in cimitirul localitatii , a existat o biserica de lemn , monument de arhitectura , valoroasa din punct de vedere istoric , arhitectural , cu icoane religioase foarte valoroase si , de asemenea , cu o fresca pe lemn care s-a pastrat (partial) in stare buna – aceasta biserica a fost transferata in curtea Spitalului Judetean Arad , vaduvind patrimoniul istoric si cultural al comunei . Pe locul bisericii vechi s-a construit o biserica de zid , noua , de care locuitorii sunt foarte mandrii .

In localitatea Archis mai exista cladirea veche a morii de apa , care nu mai este functionala , si se afla in stare de deteriorare , de asemenea , au fost identificate cateva cladiri de locuit gospodarii traditionale aflate in stare fizica proasta si in pericol de a fi demolate de proprietarii lor . Aceste cladiri nu intrunesc calitatile necesare pentru a deveni cladiri monument de arhitectura sau istorice si nici nu fac parte din ansambluri cu aceleasi caracteristici pentru a putea constitui zone protejate , ele reprezinta ultimele urme de arhitectura traditionala din comuna , de aceea este necesar de a se lua masuri de protectie a lor .

f) Nivelul de poluare pe întreg teritoriul administrativ al comunei Archiş se situează în limitele admisibile, după cum am mai arătat nu există surse de poluare majoră care să influențeze negativ factorii de mediu.

d) Organizarea circulației aspecte critice privind organizarea circulației și transportului în comun.

Comuna Archis dispune de cai de circulație rutieră modernizate în întregime pe porțiunile extravilane, și, în proporție de 75% în intravilan.

Disfuncționalitățile semnalate în cadrul organizării circulației se datorează în mare parte condițiilor de teren, organizării spațiale urbanistice a localităților și nu pot fi înlăturate sau diminuate, acestea sunt următoarele:

- profil transversal modest al majorității strazilor din intravilan care atrage după sine subdimensionarea unor elemente ale profilului (trotuare, acostamente, rigole) sau în unele cazuri eliminarea acestora (spații verzi în aliniament)-situații semnalate în Archis, Groseni, Barzești, Nermis

- accese carosabile dificile în incintele construite determinate de subdimensionarea profilului transversal

- trafic greoi în intravilan cauzat de cele mai sus menționate

- paralelismul cailor de circulație rutieră /Valea Grosenilor, Valea Archisel determină de asemenea zone conflictuale înguste pe anumite porțiuni, producând efecte negative asupra fluentei în trafic

- desele intersecții ale cailor de rulare cu vaile mai sus amintite în Archis și Groseni au determinat construirea de poduri și podete peste apă, fie pentru continuitatea traficului, fie pentru realizarea de accese în incintele construite – aceste poduri și podete sunt subdimensionate, lățimea lor nu corespunde cerințelor unui trafic modern.

După cum am arătat în analiza situației existente aferente cailor de circulație rutieră, există în intravilanul localităților Archis, Groseni, Nermis, Barzești, Sat de vacanță Groseni, strazi cu îmbracaminte provizorie, din pământ sau piatră care necesită lucrări de modernizare (aceste strazi sunt de regulă strazile mai scurte, laterale),

Satul de vacanță de la Groseni are caile de circulație rutieră nemodernizate în totalitate. De asemenea, am semnalat existența unor porțiuni de drumuri vicinale care leagă intravilanul trupurilor principale cu trupuri izolate (în cea mai mare parte cimitire) aflate în stare fizică proastă, cu îmbracaminti provizorii din pământ batut, necesar a fi modernizate.

Echiparea edilitară

Disfuncționalitățile semnalate la nivelul echipării tehnico-edilitare în legătură cu alimentarea cu apă potabilă sunt minime comparativ cu alte localități din județ situate în zone apropiate, în comuna Archis s-a realizat alimentarea cu apă potabilă în toate localitățile, toți cetățenii comunei beneficiază de apă potabilă furnizată în sistem centralizat.

Canalizarea menajeră nu s-a realizat în prezent, acesta fiind un proiect de viitor.

Alimentarea cu energie electrică a consumatorilor casnici și în instituțiile publice se realizează în totalitatea situațiilor din intravilanul localităților comunei. Satul de vacanță de la Groseni nu beneficiază de alimentare cu energie electrică în sistem centralizat, consumatorii casnici au surse proprii de alimentare cu energie electrică, care conduce la costuri ridicate în exploatare, aceasta fiind o disfuncționalitate majoră în cadrul echipării tehnico-edilitare. Același sat de vacanță de la Groseni nu dispune de rețele de telefonie fixă, și nici de cablu CATV.

2.12. Necesități și opțiuni ale populației

Din întâlnirile avute cu reprezentanții locuitorilor comunei Archiș au fost sintetizate următoarele propuneri bazate pe solicitări ale populației, ca urmare a necesităților izvorâte din dezvoltarea ulterioară a comunei .

Solicitarile cetățenilor răspund în general unor interese proprii :

- extinderea intravilanului localității Archis în zona vestică pentru realizarea unei zone de locuit , din terenurile arabile proprietate privată , pe limitale de proprietate deja existente ale parcelor din arabil .

- extinderea intravilanului localității Archis în nord-vestul localității pentru realizarea unei zone agrozootehnice și a unei locuințe , teren proprietate privată .

- extinderea intravilanului pentru realizarea unei zone de agrement în trup izolat situat la nord-est de localitatea Nermis , teren proprietate privată .

- realizarea modernizării căilor de circulație rutieră din Archis , Groseni , Nermis , Barzești pe porțiunile care au rămas nemodernizate , în general strazile marginale .

- realizarea lucrărilor de largire a podurilor peste Valea Grosenilor în Archis și Groseni

- realizarea lucrărilor de modernizare a căilor de circulație rutieră din Satul de vacanță de la Groseni

- realizarea alimentării cu energie electrică a consumatorilor casnici și servicii din Satul de vacanță de la Groseni

- amenajarea de locuri de picnic în cadru natural generos al comunei

- amenajarea de trasee turistice în zonele montane , spre cabanele forestiere , spre zone naturale valoroase de interes local , sau spre destinații din alte comune , pe drumurile forestiere .

- realizare grădiniță în localitatea Groseni

- realizare capela mortuară în localitatea Archis

- modernizare clădiri instituții publice (Primăria din Archis , Școala din Groseni)

3. PROPUNERI DE ORGANIZARE URBANISTICĂ

3.1. Studii de fundamentare

Anterior elaborării P.U.G. Archis, prin grija Primăriei Archis s-a elaborat și ulterior aprobat Strategia de Dezvoltare a comunei Archis, prin care s-au stabilit direcțiile strategice și obiectivele specifice, măsurile și acțiunile necesare pentru atingerea obiectivelor, analizând toți indicatorii interesați.

Unul din obiectivele strategice este actualizarea P.U.G. comuna Archis în cel mai scurt timp posibil, lucrările de actualizare ale planului urbanistic general au fost precedate de elaborarea unor studii de fundamentare, sinteza acestor studii (principalele categorii de disfuncționalități precum și propunerile de eliminare sau diminuare a disfuncționalităților) o prezentăm mai jos:

- Actualizare suport topografic, lucrare în care s-au materializat limitele intravilanului existent conform măsurători în teren, corectându-se unele erori din precedentă documentație P.U.G. al cărei suport a fost realizat prin scanarea și redesenarea desenelor din anii 70.
Totodată, s-au stabilit limitele intravilanului propus și s-au inventariat trupurile izolate și construcțiile din extravilan.
În cadrul acestei lucrări s-au evidențiat limitele principalelor categorii de folosință din extravilan, principalele trasee ale drumurilor de exploatare și drumurilor forestiere, ale cursurilor de apă
Disfuncționalitățile constatate prin elaborarea acestei documentații se referă la absența lucrărilor sistematice cadastrale atât în intravilan cât și în extravilan.
- Studiu HidroGeologic realizat pentru propunerile de alimentare cu apă potabilă de suprafață (Groseni, Nermis, Barzești) și forajele de adâncime din microzonalul Bocsig-Beliu-Archis.
Din mai multe foraje efectuate s-au stabilit amplasamentele favorabile pentru alimentarea de adâncime, disfuncționalitățile constatate se referă la debitul înregistrat care a alimentat localitatea Archis și la calitatea apei captate prin foraje, care conține o ușoară cantitate în plus de fier și mangan, necesitând operațiuni de tratare înainte de distribuție –aceste operațiuni nu se execută în teritoriul comunei Archis.
Buletinul de analiză al apei din captările de suprafață de la Groseni arată un debit suficient pentru localitățile Nermis și Groseni, cu calitate bună a apelor, necesită totuși deznisipare înainte de a fi distribuită în rețea.
Disfuncționalitățile semnalate în legătură cu debitul și calitatea apelor de suprafață din sursa 1, s-au remediat prin efectuarea unei noi captări de suprafață din sursa 2, care asigură debitul necesar pentru Barzești și Satul de vacanță, calitatea se îmbunătățește prin filtrare și deznisipare.
- Principalele probleme de Mediu –Riscuri naturale și antropice –este o lucrare care s-a elaborat în mod special în vederea eliminării riscurilor naturale datorate inundațiilor și eroziunii solurilor, precum și alunecărilor de teren. Zonele afectate de inundații și eroziuni au fost în cea mai mare parte protejate prin lucrările de regularizare a Văii Grosenilor în Groseni și Archis.
Disfuncționalitățile semnalate se referă la continuarea lucrărilor prin decolmatări pe aceleași văi, precum și prin lucrări de sprijin de ziduri pe versanții care prezintă riscuri la alunecări de teren (Groseni vest, Groseni extravilan nord-est).

Categoria riscurilor datorate eroziunii de suprafață și din torente , mai puțin amenințătoare pentru siguranța locuirii , nu a fost abordată și aprofundată în lucrările de specialitate , prin urmare nu a fost soluționată până în prezent .

- Organizarea circulației este un studiu realizat în scopul inventarierii căilor de circulație rutieră , a stării de viabilitate a acestora , și a lucrărilor necesare pentru fluidizarea traficului atât în intravilan cât și în extravilan .
Disfuncționalitățile constatate prin acest studiu arată în primul rând că , prin caracterul de strazi aflate în zona de deal cu fronturi compacte și continue , cu profil transversal modest dimensionat , nu pot fi realizate toate elementele unui profil strădal conform solicitărilor unei circulații moderne , renunțând uneori la aliniamentele plantate .
O altă categorie de disfuncționalități semnalează prezența unor poduri și podete subdimensionate , care necesită lucrări de supralargire în Groseni și Archis .
S-au semnalat în continuare strazi din intravilanul localităților Archis , Groseni , Nermis , Barzești , Sat vacanța , nemodernizate –eliminarea acestei disfuncționalități urmează să fie rezolvată în perioada următoare , prin lucrările de modernizare a acestor cai de comunicație rutieră .
- Echiparea tehnico-edilitară a localităților comunei Archis ,este un studiu elaborat în vederea evidentierii principalelor disfuncționalități în ceea ce privește alimentarea cu apă potabilă și canalizarea menajeră și găsirii mijloacelor de eliminare a disfuncționalităților din acest domeniu .
Localitățile comunei Archis sunt alimentate cu apă potabilă în întregime , inclusiv în trupurile izolate . În schimb , colectarea apelor menajere uzate este un aspect care se află în faza de discuții-proiect , aceasta disfuncționalitate urmează să fie eliminată în viitor .
Alimentarea cu energie electrică a comunei Archis este un aspect al echipării tehnico-edilitare care răspunde tuturor cerințelor consumatorilor din localitățile componente și majoritatea trupurilor izolate existente . Disfuncționalitatea semnalată la acest capitol se referă la absența unor rețele de transport energie electrică din sistemul național de producție a energiei electrice prin care să fie alimentați toți consumatorii din Satul de vacanță Groseni , eliminarea se va face prin realizarea acestor rețele electrice , din PT Groseni-nord , pe lângă DC13.
- Evoluția activităților economice este un studiu prin care s-a făcut o analiză minuțioasă a principalelor ramuri ale economiei locale , semnalându-se că disfuncționalitate dezechilibrul între stadiul de dezvoltare a fiecărei activități economice față de anii precedenți , precum și ponderea diferitelor ramuri economice în cadrul economiei comunei . Astfel , s-au semnalat scăderi în ramurile agriculturii(creșterea animalelor), stagnări în cadrul producțiilor/ha datorate inexistenței altor ramuri economice (industrie prelucrătoare). Diminuarea disfuncționalităților semnalate se va putea realiza prin măsuri de ameliorare a calității solurilor , atragerea de investitori în ramurile industriei prelucrătoare a produselor animaliere , atragerea de investitori în sectorul prelucrării lemnului , producerii de mobilier , etc.
În acest scop au fost rezervate terenuri , situate la căile de acces , echipate edilitar. S-au făcut propuneri pentru dezvoltarea agroturismului , alocarea de terenuri în acest scop , realizarea de trasee turistice în teritoriul comunei , dar și cu legătura spre zone turistice mai cunoscute (Izoi –Dezna , Moneasa)

- Evolutia populatiei si a elementelor socio-demografice , este un studiu prin care s-au evidentiat aspectele socio-culturale-istorice-economice cu implicatii in evolutia populatiei . Au fost analizate datele demografice din ultimii ani , s-au constatat descresteri ale numarului total al populatiei , dezechilibre la toate grupele de varsta , dezechilibre in cadrul fortei de munca angajate si a repartitiei pe ramuri ale economiei .

Ingrijorator este faptul ca s-a inregistrat un numar mare de decese si nici un nou nascut , adica un spor natural absolut negativ , cumulat cu sporul migrator in continua crestere (adica in descrestere pentru populatia comunei) , o populatie tanara in descrestere , dar si o mortalitate ridicata –fenomene demografice negative .

Stoparea , diminuarea acestor fenomene se propune a se face indirect , prin masuri de ridicare a confortului locuirii , creare de locuri de munca prin atragerea de investitori in industria prelucratoare a produselor animale si a lemnului pentru a stimula si celelalte ramuri –scopul :fixarea populatiei tinere , cresterea natalitatii , cresterea sperantei de viata .

- Impactul schimbarilor climaterice este un studiu prin care s-a aratat evolutia climei in zona in baza datelor din ultimii ani , comparativ cu anii precedenti . Dupa cum se simte in intreaga tara , elementele definitorii ale climei (temperatura aerului in diferitele momente ale anului , cantitatea precipitatiilor si frecventa lor / anotimpuri , directia vanturilor dominante , perioadele de inghet-dezghet si adancimea la care au loc) , sunt in continua schimbare , efectele acestor schimbari sunt de natura economica (afectarea calitatii culturilor , cresterii animalelor) , mediu (afectarea factorilor de mediu aer , apa , sol- afectarea habitatelor acvatice si terestre) , starii de sanatate a populatiei (temperaturi extreme din ce in ce mai agresive).

Diminuarea sau eliminarea acestor schimbari nu poate fi cuprinsa in masurile acestor tipuri de proiecte , indirect , prin masuri de protectie a mediului , sau exploatare rationala a fondului forestier , lucrari edilitare (decolmatari cursuri de apa , plantatii in aliniamentul cailor de circulatie rutiera), reducerea consumului de combustibil , reducerea consumurilor de apa , etc. pot fi protejate resursele naturale , se pot diminua efectele ploilor acide .

Urbanistic , arhitectural , se impun masuri de reorientare spre realizarea de cladiri cu transfer energetic redus , consumuri energetice mici , realizarea de plantatii in aliniament , plantatii de incinta , protejarea plantatiilor existente , utilizarea de materiale adecvate , .

3.2. Evoluție posibilă, priorități – strategia de dezvoltare

Strategia de dezvoltare a comunei Archis , realizata in cadrul Primariei Archis , prevede 5 directii strategice in vederea realizarii obiectivelor fixate , fiecare cu obiectivele specifice si masurile , actiunile necesare pentru atingerea obiectivelor , si evidentiarea indicatorilor aferenti fiecarui obiectiv :

- Economia si mediul inconjurator :

-dezvoltarea agriculturii –prin masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G
– propuneri urbanistice :Realizare zona agrozootehnica
in vest Archis , racordare la utilitatile comunei ,

-
- modernizare cai de acces in zona
 - silvicultura- masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G.
 - propuneri urbanistice ;Punerea in valoare a cabanelor forestiere prin realizarea de trasee turistice Groseni-cabane forestiere
 - industrie-masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G.
 - propuneri urbanistice :Alocarea de terenuri situate la cai de acces rutier echipate edilitara (est Archis),
Relansarea traditiei locale de impletituri rachita si realizare Centru impletituri in Nermis
Relansarea activitatilor traditionale (cioplit , broderie , tesut)
si desfacerea produselor in targurile din Satul de vacanta Groseni
 - infrastructura – Modernizarea strazilor in Archis , Groseni , Nermis , Barzesti, Sat de vacanta Groseni , largiri poduri si podete
 - echipare tehnico-edilitara – Realizare alimentare cu energie electrica si apa potabila a satului de vacanta Groseni ,
-Realizare canalizare menajera a intregii comune
 - hidrotehnice : Realizare lucrari decolmatare cursuri de apa in Archis , Groseni , Nermis si extravilan –combatere inundatii
 - reabilitare termica a cladirilor publice :Primaria Archis , Scoala Groseni , Dispensar Uman , Biblioteca Archis , Punct Sanitar Groseni
- Sanatate si asistenta sociala –masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G.
 - propuneri urbanistice :Realizare punct sanitar in Nermis
Realizare punct sanitar in Barzesti
Realizare complex balnear
 - Educatie si invatamant –masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G.
 - Propuneri urbanistice :Realizare Gradinita in Groseni
Realizare Sala Sport in Groseni
Infiintare Muzeu al Satului
 - Cultura , Religie , Sport –masuri specifice care nu fac obiectul P.U.G.
 - Propuneri urbanistice : Realizare complex sportiv
 - Agroturism –propuneri urbanistice : Realizare trasee turistice spre obiective de interes : Vf. Plesu , Poiana Bratcoaia ,
Finis Bihor , Izoi Moneasa
Amenajare locuri pic-nic
Rezerve de teren in Groseni est si vest pentru realizare investitii in agroturism
Realizare Drum legatura Jud.Bihor –
Jud.Arad prin Codru Moma

Primaria Archis a intocmit un program de achizitii , prioritatile au fost stabilite in functie de posibilitatile de finantare si importanta lucrarilor ce urmeaza a fi ecutate :

- 1.-Servicii topografice delimitare imobile Archis : 1785 lei
- 2.-Servicii topografice delimitare imobile Groseni : 1785 lei
- 3.-Realizare cladire Gradinita Groseni : 1284400 lei
- 4.-Realizare cladire Capela Mortuara Archis : 196706 lei

-
- 5.-Modernizare Strazi Archis , largiri poduri si podete : 5483623 lei
 - 6.-Reparatii capitale Sediul Primarie Archis : 966675 lei
 - 7.-Amenajare locuri de joaca , spatii verzi Archis : 672247 lei
 - 8.-Reparatii capitale Scoala Gimnaziala Groseni : 1126868 lei
 - 9.-Extindere retele electrice spre Sat vacanta Groseni : 1034007 lei
 - 10.-Realizare canalizare menajera Archis (toate localitatile) : 3593191 lei
 - 11.-Consultanta in achizitii publice : 7140 lei
 - 12.-Concesiune Servicii Salubritate : 37485 lei
 - 13.-Lucrari sistematice de Cadastru , sectoriale , in extravilan : 60000 lei

Planul Local de Actiune , ca instrument de planificare si implementare , contine un set de politici pe domenii de activitate se aplica intr-un termen determinat cu scopul realizarii obiectivelor generale fixate , termenele stabilite se revizuiesc periodic in functie de posibilitatile de finantare si programele nou aparute , care pot modifica partial si parti ale Strategiei .

Toate masurile stabilite , prioritizarea lor , mecanismele institutionale de aplicare ale lor , tin cont de interesele comunitatii , toate programele vor tine cont de necesitatile reale ale cetatenilor in concordanta cu resursele financiare – se va face o informare corecta a comunitatii prin mijloacele legale , supunandu-se dezbaterilor publice toate etapele realizarii investitiilor .

Prin prezenta lucrare de actualizare a Planului Urbanistic Genaral al comunei Archis , proiectantul a sintetizat toate categoriile de disfunctionalitati evidentiata in Studiile de Fundamentare , precum si propunerile de eliminare sau diminuare a acestora , corelandu-le cu directiile de dezvoltare si prioritatile stabilite prin Strategia de Dezvoltare a comunei Archis , astfel ca propunerile de dezvoltare urbanistica sa fie sustinute de masuri concrete .

Concretizarea directiilor de dezvoltare a comunei stabilite prin masurile strategice in propuneri de dezvoltare spatial urbanistica , va fi detaliata in capitolele urmatoare , pri reglementari specifice fiecarui palier analizat in prima parte a documentatiei P.U.G. , propunerile de organizare urbanistica se vor adresa : optimizarii relatiilor in teritoriu , dezvoltarii activitatilor economice , evolutiei populatiei , organizarii circulatiei in intravilan , dezvoltarea zonelor functionale ale intravilanului ,realizarii obiectivelor de interes public , masuri in zonele cu riscuri naturale , instituirea zonelor de protectie , echiparea tehnico-edilitara – concluzii si masuri in continuare .

3.3. Optimizarea relatiilor în teritoriu

Relatiile in teritoriu ale comunei Archis atat cu comunele apropiate cat si cu alte comune din judet , cu Municipiul Arad si alte judete , se realizeaza prin caile de comunicatie rutiera ale caror trasee fac posibila relationarea comunei Archis in teritoriu , atat in propriul teritoriu cat si in afara acestuia .

Principala relatie prin calea de comunicare rutiera este DJ793A , care face posibila relatia Archis –Beliu , Carand - Archis , Archis – Hasmas , Archis – Groseni .

Intre localitatile comunei relatia de comunicare se realizeaza prin drumurile comunale DC13 , DC14 , DC14A , in modul urmator :

DC14 : Nermis – Barzesti

DC 14A : Barzesti – Groseni

DC 13 : Groseni – Sat Vacanta Groseni

DJ793A1-Propunere clasificare portiune DC13 de la intersectia cu DJ793A pana la intrarea in localitatea Groseni

In PATJ Arad – volumul PROPUNERI- Căi de comunicație se specifică următoarele:

- Dezvoltarea și modernizarea rețelei de căi de comunicație reprezintă un element de baza în relansarea economică a județului Arad, în creșterea calității vieții populației, în înscrierea județului în rețeaua europeană de transport.
- Pentru reabilitarea rețelei rutiere locale sunt necesare lucrări de îmbunătățirea stării de viabilitate, prin consolidarea și modernizarea tuturor traseelor de drumuri județene și comunale, prioritate acordându-se celor care asigură legătura între localități, cât și a celor cu racord la drumurile naționale.
- Realizarea lucrărilor de artă pe traseele de drumuri, naționale, județene și comunale respectiv, poduri, podețe, ziduri de sprijin și consolidări și apărări de maluri, regularizări de vai vor contribui la sporirea capacității de circulație .

În acest scop , traseele principalelor drumuri de comunicație rutiera care leagă localitățile comunei între ele (DC13 , DC14 , DC14A) precum și caile de circulație rutiera care leagă comuna de alte teritorii administrative (DJ793A) au fost modernizate , se prezintă în stare fizică bună , cu un grad de viabilitate ridicat .

Astfel , pe traseele extravilane ale acestor drumuri , traficul se desfășoară în condiții optime , propunerile făcute prin această lucrare se referă la realizarea de plantatii în aliniamentul drumurilor pentru sporirea confortului în trafic și pentru îmbunătățirea calității factorilor de mediu (în special aer).

Prin Strategia de Dezvoltare a comunei Archis se prevede realizarea unei legături interjudețene cu localități din Județul Bihor , prin traversarea Munților Codru Moma , tranzitarea teritoriului administrativ al comunei Archis se va realiza în extremitatea nord-estică a acestuia .

Traficul pe traseele intravilane ale acestor drumuri se desfășoară mai greu , profilele transversale ale drumurilor sunt subdimensionate fără a numi aici cauze de proiectare sau execuție , situația existentă , configurația spațial-urbanistică a localităților nu permite supralargiri ale profilului .

Totodată , în intravilanul localităților Archis și Groseni , aceste drumuri intersectează cursul Văii Grosenilor , podetele și podurile sunt subdimensionate , s-au făcut propuneri de largire a trecerilor peste ape .

3.4. Dezvoltarea activităților

Propunerile de dezvoltare a activităților economice analizate în primele capitole ale lucrării , au fost corelate cu direcțiile de dezvoltare stabilite prin Strategia de Dezvoltare a comunei Archis , mecanismele de redresare a ramurilor economice vor avea ca bază de pornire reglementările urbanistice propuse prin această lucrare .

- agricultura – dezvoltarea acestei ramuri economice va fi sprijinită prin propunerile de extindere a intravilanului localității Archis (vest) pentru realizarea unei microferme pentru creșterea animalelor , investitor privat , pe un teren proprietate privată , cu acces și utilități asigurate (alimentare cu energie electrică , apă potabilă)
-dezvoltarea zonei agrozootehnice din intravilanul existent (est Archis)
- silvicultura – dezvoltarea silviculturii nu se referă la extinderea exploatării materialului lemnos , propunerile vizează eficientizarea exploatării lemnului prin realizarea de investiții ale caror activități (prelucrarea lemnului , mic mobilier , realizarea de material saditor –puieți , înființarea de fazanerii , pastrării , etc.) să diversifice și să fructifice resursele existente
- industria - pentru dezvoltarea industriei s-au prevăzut extinderi ale intravilanului localității Archis în scopul realizării unei zone mixte de industrie nepoluantă-depozitare-servicii , existând ca un prim pas în această

directie cladirile fostului IAS care pot fi refunctionalizate .Zona propusa este situata adiacent DJ793A , si beneficiaza de alimentare cu energie electrica si apa potabila .Profilul activitatilor industriale propuse va fi cel de prelucrare a produselor animaliere , agricole –venind astfel in sprijinul producatorilor agricoli . In acelasi context , o alta activitate industriala poate fi legata de ambalarea , conservarea , fructelor de padure , plantelor medicinale. Dezvoltarea mestesugurilor ca ramura a micii industrii , prin relansarea impletiturilor din rachita , cioplitului in lemn , broderii , etc. se va putea realiza in aceeaasi zona din est Archis .

- agroturismul – aceasta activitate va putea deveni o activitate profitabila in viitor pentru cetatenii comunei , cadrul natural existent fiind favorabil , propunerile urbanistice in aceasta directie prevad realizarea de zone agroturistice prin extinderea intravilanului localitatii Groseni est si vest , pe terenurile primariei , dar si prin refunctionalizarea unui salas , proprietate privata , situat nord-estic localitatii Archis .
- comertul , serviciile , transporturile , constructiile –aceste activitati se vor putea dezvolta o data cu dezvoltarea sectorului primar , sau mai bine zis , ca urmare a relansarii sectorului primar – dezvoltarea acestor activitati in sfera investitiilor private nu poate fi prevazuta prin aceasta lucrare , amploarea fenomenului nu poate fi determinata astfel incat sa justifice alocari de terenuri in acest moment , rezerve de teren in domeniul public au fost prevazute ca dezvoltare a intravilanului in estul localitatii Archis .

Propunerile de dezvoltare a activitatilor economice in comuna Archis , vor avea ca efect prin aplicarea lor , reducerea sau chiar eliminarea dezechilibrelor in cadrul ramurilor economice , echilibrarea distributiei fortei de munca angajate , fixarea populatiei tinere , sau , chiar cresterea natalitatii si marirea sperantei de viata a cetatenilor comunei .

Propunerile de dezvoltare urbanistica care vizeaza dezvoltarea ramurilor economice , implicit , vor avea efecte pozitive in diminuarea problemelor sociale , evolutia demografica , culturala .

3.5. Evolutia populatiei

Pentru a estima evolutia populatiei in comuna Archis pr perioada 2016-2027 , s-au utilizat date statistice transmise proiectantului de catre Primaria comunei Archis pentru anul 2016 , utilizand metoda cresterii biologice :

$$p_l = p_o (1+r)^n$$

$$p_o = 1515$$

$$r = -24:1515 = -0,01\%$$

$$n = 2.027 - 2.016 = 11$$

$$p_l = 1.515 \times (100/100 - 0,01/100)^{11} = 1.515 \times (99,99)^{10} = 1.515 \times 0,93 = 1408$$

Prin precedenta documentatie P.U.G. s-a estimat o scadere a populatiei de la valorile de 1826 locuitori inregistrati in anul 2002 la 1698 locuitori pentru anul 2010 . Nu detinem date pentru a verifica acestea , calculele referitoare la evolutia populatiei pentru viitorii 10 ani (adica 11 ani numarati din 2016) ne indica o scadere a populatiei pana la cifra de 1408 locuitori .

Modelul de calcul al cresterii biologice se bazeaza pe valoarea sporului final (natural si migratoriu) , statistic acest spor a avut valori negative in ultimii ani , valori negative care au crescut de la -6 in 2002 pana la -24 in 2016 .

Ingrijorator este faptul ca acest spor negativ este rezultatul unui spor natural negativ , adica nu s-a inregistrat nicio nastere , in schimb , numarul decedatilor este 24 . Acest fapt conduce spre urmatorul scenariu pentru urmatorii 10 ani : dezechilibre majore in cadrul grupelor de varsta mici (prescolari , scolari) , care vor avea efecte negative majore in viitorii 20 de ani in cadrul grupei de varsta a tinerilor si persoanelor active .

In afara propunerilor facute printru redresarea economica si crearea de locuri de munca , realizarea echiparii tehnico-edilitare , modernizarea drumurilor , realizarea de zone de agrement , relansarea unor activitati traditionale , dezvoltarea agroturismului (care nu sunt suficiente) , politicile nationale de sprijinire a familiilor tinere , precum si schimbari radicale in educatia pentru viata , vor fi determinante pentru cresterea natalitatii . De asemenea , se pot aplica si alte mecanisme , precum atragerea de populatie din alte zone mai dense si cu venituri mai mici , rezultand astfel un spor total pozitiv bazat pe sporul migrator pozitiv .

Valorile prezentate sunt bazate pe calcule matematice probate de experienta si cunoasterea unor specialisti in statistica , viata rezerva uneori surprize , prin urmare , este posibil ca acest scenariu sa nu se desfasoare .

3.6. Organizarea circulatiei

In PATJ Arad – volumul PROPUNERI- Căi de comunicație se specifica si se propun următoarele cu privire la circulația din interiorul localităților:

1. modernizarea tuturor străzilor tramei localităților prin asfaltarea carosabilelor, amenajare acostamente, creare de rigole deschise adiacente carosabilului, podețe tubulare etc.
2. fluidizarea traficului
3. amenajarea trotuarelor de-a lungul străzilor existente
4. amenajarea de spații verzi in aliniamentul stradal
5. realizarea de spații de parcare
6. amenajarea intersecțiilor din localități in special cele aferente drumurilor clasificate
7. dotarea străzilor cu indicatoare de circulație, marcaje rutiere și mobilier stradal .

Disfuncționalitățile semnalate in capitolul aferent analizei situației existente , evidențiază câteva aspecte care sunt legate de concepția spațial urbanistică a localităților (legată și de cadrul natural existent), situație in care profilul transversal al căilor de circulație rutieră a fost conceput cu deschideri modeste care nu pot fi modificate din cauza fronturilor construite continue și compacte – situație care determină absența aliniamentelor plantate sau a acostamentelor .

O altă categorie de disfuncționalități se referă la starea fizică a căilor de circulație rutieră și materialul de rulare , constatările facute arată ca există in continuare , in toate localitățile comunei , străzi secundare care au îmbrăcăminte provizorie (pământ sau piatră) , aceste străzi sunt propuse spre modernizare .

Din totalul străzilor de categoria a III-a ale localității Archiș = 2,5 km

435 m sunt străzi nemodernizate propuse pentru modernizare

În localitatea Groșeni totalul străzilor de categoria a III-a = 5,5 km

1670m sunt străzi nemodernizate propuse pentru modernizare
În localitatea Nermiş din totalul străzilor de categoria a III-a = 2,5 km
539m sunt străzi nemodernizate propuse pentru modernizare
În localitatea Bârzeşti din totalul străzilor de categoria a III-a = 0,3 km
275m sunt străzi nemodernizate ce se propun pentru modernizare
Satul de vacanţa are străzi nemodernizate în lungime de 2600m , la care se adaugă
prelungirea DC13 în lungime de 800m , propuse spre modernizare .

În satele aparţinătoare comunei Archiş se propune modernizarea trotuarelor adiacente străzilor odată cu amenajarea acestora.

Rigolele existente între carosabil şi trotuare sau zone verzi se vor decolmata sau înlocui cu un sistem de colectare a apelor meteorice.

De asemenea se propune amenajarea unor parcaje în centrul civic al localităţilor –cel puţin 10 spaţii de parcare pentru autoturisme.

O altă categorie de lucrări propuse în scopul modernizării căilor de circulaţie rutieră se referă la lărgirea podurilor peste apele curgătoare ale Văii Grosenilor din Archiş şi Groseni , precum şi a podetelor de acces în incintele locuite .

TRANSPORTUL ÎN COMUN

Pentru localităţile comunei Archiş se prevede menţinerea traseelor de transport în comun interurbane adică:

- Arad- Horia-Şiria-Mâsca-Măderat-Târnova-Chier-Mocrea-Ineu-Beliu-Groseni- 2 curse pe zi
- Ineu-Bocsig-Beliu-Archis-Barzeşti-2 curse pe zi

Scăderea demografică , navetismul scăzut , gradul de motorizare individuală în creştere , sunt situaţii actuale care ne determină să afirmăm că nu este necesară suplimentarea curselor de transport în comun pentru a deservi solicitările cetătenilor comunei .

CIRCULAŢIA FEROVIARĂ

Transportul pe calea ferată în situaţia de viitor se va realiza pe acelaşi traseu existent , linia CFR Arad-Brad , care nu traversează teritoriul administrativ al comunei Archiş .

O dată cu modernizarea staţiei CFR Bocsig de care vor beneficia şi locuitorii comunei Archiş , transportul pe calea ferată va putea deveni o alternativă mai comodă la transportul auto în comun .

3.7. Intravilan propus.

Ca urmare a necesităţilor de dezvoltare a comunei şi a reanalizării opţiunilor unor cetăteni ai comunei , intravilanul existent va suferi unele modificări prin operaţiuni de diminuare a perimetrului constructibil existent , şi de extindere a perimetrului constructibil existent conform solicitărilor cetătenilor şi direcţiei de dezvoltare a comunei , obiectivelor stabilite prin Strategia de dezvoltare a comunei .

Astfel , intravilanul propus al comunei Archiş va fi următorul :

- diminuări ale intravilanului existent :
 - Archiş est : 2,25ha
 - Nermiş sud : 7,98ha
 - Total diminuări : 10,23ha
- extinderi ale intravilanului existent :
 - Archiş vest , est : 14,08ha
 - Groseni vest , est : 3,29ha

- Trupuri izolate :	5,57ha	
Total extinderi :	22,94ha	
Suprafata intravilan existent (conf. masuratori in teren , limite P.U.G.aprobat):	264, 82ha	
Suprafata intravilan diminuat :	(264,82 -10,23=254,59)	254,59ha
Suprafata intravilan extins :	(254,59+22,94=277,53)	277,53ha

Propunerile de diminuare a intravilanului s-au facut din urmatoarele considerente :

- Archis –nord : terenul apartine Composesoratului Archis si face parte din amenajamentul pastoral , legislatia nu permite scoaterea terenului din circuitul agricol
- sud : terenul face parte dintr-un amenajament silvic (Padurea Husumal) , legislatia nu permite scoaterea din circuitul silvic
- Nermis – sud –terenurile proprietate privata sunt arabile , s-a stabilit limita intravilanului existent pe limita sudica gradinilor

Propunerile de extindere a intravilanului s-au facut avand urmatoarele considerente :

- Archis - vest –proprietari privati , in scopul realizarii unei zone de locuit
- nord-vest –proprietari privati , in scopul realizarii unui salas , grajd
- nord – proprietari privati , in scopul realizarii unei zone de locuit
- est – teren Primarie , in scopul realizarii unui teren de sport
- Groseni – vest –terenuri Primarie , in scopul realizarii unei zone agroturistice
- est – terenuri Primarie , in scopul realizarii unei zone de agroturism

Intravilanul propus al comunei Archis va avea in componenta localitatea de resedinta Archis , satele apartinatoare Groseni , Nermis , Barzesti , trupurile izolate .

Suprafata intravilanului propus va fi compusa din urmatoarele suprafete aferenta unitatilor teritoriale mai jos enumerate :

- Archis : 80,09ha
- Nermis : 37,84ha
- Groseni : 100,97ha
- Barzesti : 26,95ha
- Total trupuri principale : 248,85ha

- A1-cimitir 1,32ha
- A2- locuinta 0,75ha
- A3 – salas 0,08ha
- A4 – locuinta 0,48ha
- N1 –cimitir 0,61ha
- N2 –zona agrement 5,57ha
- B1 –locuinta 0,26ha
- B2 – anexa 0,59ha
- B3 – cimitir 0,62ha
- G1 – cimitir 0,71ha
- G2 – rezervor 2 apa 0,04ha
- G3 – captare 1 apa 0,04ha
- G4 – sat vacanta 15,14ha

- G5 – rezervor 1 apa	0,04ha
- G6 – captare 2 apa	0,07ha
- G7 – centru recreere- educare	2,36ha
<u>Total trupuri izolate :</u>	<u>28,68ha</u>
Total intravilan propus :	277,53ha

Zonificarea funcțională

Zonele funcționale propuse mențin în mare parte elementele zonelor funcționale ce compun intravilanul existent . În modificarea limitelor și stabilirea mărimii zonelor s-a preluat situația existentă peste care s-au propus modificările impuse de direcțiile de dezvoltare a comunei rezultate din analiza concluziilor studiilor de diagnosticare a disfuncționalităților.

Bilanțurile aferente zonelor cuprinse în intravilanul localității pentru situația propusă au la bază bilanțurile teritoriale aplicate situației existente corectate cu mutațiile de suprafețe între zone funcționale și majorate cu suprafețele (justificate) pentru introducerea în intravilan.

Zonificarea funcțională propusă , mai jos descrisă , va avea aceeași structura morfologică cu cea aferentă situației existente , zonele funcționale propuse nu se vor modifica substanțial comparativ cu situația existentă , propunerile făcute vor păstra caracterul rural al localităților , în care zona preponderentă este zona de locuit , celelalte zone funcționale fiind prezente într-o pondere mai mică .

Locuințe și funcțiuni complementare

Zona funcțională aferentă locuințelor și funcțiilor complementare se va dezvolta ca urmare a propunerilor făcute prin această lucrare cu precădere în localitatea Archis , unde se va extinde intravilanul existent în vestul localității .

Prin precedentă documentație P.UG Archis , s-au făcut propuneri de extindere a intravilanului în aceeași zonă , prin prezenta documentație se fac niste corecturi ale propunerilor anterior făcute : în prezent , sistemul parcelar a fost determinat în coordonate STEREO70 , limitele dintre proprietăți și suprafețele au fost măsurate , suprafața rezultată este mai mare față de precedentă documentație de urbanism .

Se propune realizarea unei zone de locuințe individuale , izolate , pe loturile rezultate din sistemul parcelar măsurat după proprietari . Clădirile locuite se vor putea retrage de la aliniamentul stradal până la 5m , de asemenea vor fi retrase de la limitele de proprietate laterale cu cel puțin 2m , se vor realiza cu sarpantă în două sau patru ape , învelitori din țigla profilată , volume simple , tamplarii din lemn , zugrăveli exterioare în culori pastel sau alb .

Parcelele rezultate au lățimea și lungimea parcelelor din sistemul parcelar aferent terenurilor arabile care vor fi scoase din circuitul agricol . În situația în care parcelele existente nu au o lățime suficientă pentru a fi construite (adică minim 12m) se vor face unificări de parcele , astfel ca în urma operațiilor de unificare să rezulte o lățime de minim 12m a parcelelor . În situația în care proprietarii consideră ca parcelele deținute au o lățime prea mare pentru necesitățile lor , se vor putea efectua operațiuni de dezmembrare în urma cărora pot rezulta parcele noi , a căror lățime să nu fie mai mică de 15 m .

Clădirile de locuit vor putea fi construite cu cel mult două nivele , adică P+M , sau P+1

În zona de locuit este permisă realizarea de funcțiuni complementare zonei de locuit : mici magazine sateliți cu spații comerciale și servicii de cartier : farmacie , dispensar uman , coafor , cofetărie , birouri , etc. . cu acordul prealabil al vecinilor . Pensiunile , restaurantele , salile de nunti , spalatoriile auto , nu sunt considerate funcțiuni complementare zonelor de locuit .

Pentru localitatile Nermis , Barzesti , Groseni , Sat vacanta Groseni , nu se fac propuneri de extindere a intravilanului existent in scopul realizarii de zone de locuit . In situatiile in care proprietarii doresc modernizarea sau chiar inlocuirea cladirilor de locuit existente , acest lucru va fi posibil cu respectarea reglementarilor propuse prin regulamentul local de urbanism .

Suprafata zonelor de locuit si ponderea lor in intravilanul fiecarei localitati va fi urmatoarea :

Archis	54,68 ha	68,3%
Groseni	74,70ha	71,8%
Nermis	33,85ha	89,5%
Barzesti	24,35ha	90,3%
Trupuri izolate	13,98ha	48,8%
<u>Sat vacanta Groseni</u>	<u>11,86ha</u>	<u>- 78,4% (inclus in trupuri izolate)</u>
TOTAL	201,56ha	72,6%(din total intravilan)

Institutii si servicii de interes public

Propunerile de dezvoltare pentru comuna Archis , vizeaza si dezvoltarea zonei de institutii si servicii prin realizarea de investitii noi , modernizarea unor institutii existente , alocarea de terenuri in scopul realizarii unor zone de servicii .

Astfel , in localitatea Groseni se propun urmatoarele :

- Realizare Gradinita in zona centrala , pentru doua grupe de 15 copii ,pe terenul actualei Scoli Gimnaziale din Groseni
- Modernizare cladire Scoala gimnaziala
- Modernizare Punct Sanitar
- Amenajare Muzeu al satului in Groseni

In localitatea Archis se propune realizarea urmatoarelor lucrari in zona de institutii si servicii din intravilanul existent :

- Realizare capele mortuara in nordul localitatii , pe terenul Primariei Archis
- Modernizare sediu Primarie Archis
- Modernizare Biblioteca Archis
- Modernizare Dispensar Uman Archis

Pentru localitatile Nermis si Barzesti nu se fac propuneri de dezvoltare a zonei de institutii si servicii .

Suprafata pe care o va ocupa zona de institutii si servicii in intravilanul propus si ponderea in cadrul fiecarei localitati va fi urmatoarea :

Archis	1,76 ha	2,2%
Groseni	3,22 ha	3,1%
Barzesti	0,42 ha	1,6 %
Nermis	0,51 ha	1,3%
Sat de vacanta Groseni	0,10ha	- 0,6%(inclus in trupuri izolate)
<u>Trupuri izolate</u>	<u>2,43ha</u>	<u>8,5%</u>
TOTAL	8,34 ha	3,0%

Aceste cateva propuneri de dezvoltare a zonei de institutii si servicii vin din partea Primariei Archis , si se refera la cladirile care apartin Primariei sau la terenuri care apartin Primariei si pe care Primaria Archis le pune la dispozitia investitorilor privati in scopul realizarii de investitii private in sfera serviciilor . Persoanele fizice sau juridice au posibilitatea de a construi in zonele de locuit cladiri pentru servicii (de cartier) prin refunctionalizarea totala sau

partiala a cladirilor existente , sau de a concesiona terenuri in zonele propuse de Primarie in Archis sau Groseni .

Unități industriale și de depozitare

Zona functionala destinata unitatilor industriale si de depozitare se va putea dezvolta in estul localitatii Archis , pe terenurile apartinand Primariei , situate adiacent drumului judetean DJ793A , unde s-a constituit o rezerva de teren , fara a cunoaste in prezent cu certitudine care va fi profilul activitatilor industriale sau de depozitare ce se vor realiza in zona propusa .

Distanta mica fata de zonele de locuit din Archis est si Nermis vest , impune masuri de precautie in momentul alegerii profilului viitoarelor activitati industriale si de depozitare , pentru a nu diminua gradul de confort din cartierele de locuit invecinate .

Propunerile noastre de dezvoltare a zonei industriale au in vedere dezvoltarea celorlalte ramuri ale economiei : - agricultura si cresterea animalelor vor putea fi stimulate prin realizarea unor intreprinderi prelucratoare a produselor animaliere (lapte , carne , oua , lana) si plantelor cultivate pe terenurile arabile (canepa , in , bumbac , soia , rapita , floarea soarelui , etc.)
-silvicultura (mic mobilier , tamplarie , finisaje din lemn, etc.)

Terenurile propuse pentru realizarea zonei industriale - depozitare si servicii complementare zonei de industrie –depozitare se afla sub interdictie de construire pana la elaborarea unor planuri urbanistice zonale prin care se vor stabili toti parametrii tehnici ai noilor obiective (profilul activitatilor propuse , capacitati productie , grad de producere a noxelor , numar angajati) , pentru ca nivelul de reglementare sa ofere protectia necesara atat zonelor limitrofe de locuit cat si intregii comunitati din Archis si Nermis .

Suprafata zonei de industrie –depozitare – servicii propusa a se realiza in Archis va fi de 5,13 ha , cu o pondere de 1,8% din total intravilan propus .

Unități agrozootehnice

Zona unitatilor agrozootehnice evidentiata in situatia existenta in trupurile izolate existente si in intravilanul localitatii Archis isi va modifica suprafata :

-prin extindere in nord-vestul localitatii Archis , unde un investitor privat , pe teren privat intentioneaza sa realizeze o zona agrozootehnica : un grajd pentru cresterea animalelor si un salas –si alte constructii anexe viitoarei zone agrozootehnice .

-prin refunctionalizare partiala sau totala a urmatoarelor unitati

- in estul localitatii Archis (fosta unitate de reparatii utilaje agricole SMT situata limitrof zonei de locuit est Archis , va fi putea fi refunctionalizata cu destinatia zona de industrie nepoluanta – depozitare – servicii , in prezent se mentine functiunea , chiar daca unitatea nu mai are activitate)

- in localitatea Archis ,situata estic , langa cimitir , activitatea agrozootehnica este prezenta intr-o investitie privata pentru cresterea animalelor , un numar restrans de animale (10 vaci) , mai mult pentru nevoile propriei familii . Aceasta activitate se desfasoara in cladirea unui grajd , extinderea activitatii se va putea realiza dupa obtinerea avizului Directiei de Sanatate Publica , apropierea de zonele de locuit impune masuri de restrictie .

- in localitatea Archis , extremitatea nord-estica , limitrof zonei de sport , exista o unitate agrozootehnica care se ocupa cu reproducerea animalelor , unitate care nu mai functioneaza in prezent , cladirile se mentin , functiunea de zona agrozootehnica se mentine , Primaria va cauta

investitori pentru a da o utilizare cladirilor existente si a pastra caracterul zonei functionale , sau se vor refunctionaliza cladirile in scopul realizarii unei zone de industrie nepoluanta –depozitare-servicii

- in localitatea Barzesti semnalam existenta unui spatiu de depozitare si reparatii utilaje agricole , situat extrem estic intravilanului localitatii .

- in trupurile izolate aceasta functiune se regaseste in Tr.izolat A3, unde exista un grajd pentru cresterea animallor si o locuinta .

Astfel , zona activitatilor agrozootehnice propuse va ocupa urmatoarele suprafete si va avea urmatoarea pondere in intravilanul propus al comunei Archis :

Archis	2,38 ha	3,0%
Barzesti	0,12ha	0,5%
<u>Trupuri izolate</u>	<u>0,04ha</u>	<u>0,2%</u>
TOTAL	2,54ha	0,9 % (din total intravilan)

Căi de comunicație și transport

Zona cailor de comunicatie si transport este prezenta in intravilanul propus al tuturor localitatilor comunei Archis prin reseaua stradala existenta care va functiona pe aceleasi trasee , dar isi va mari suprafata prin realizarea unor zone noi de locuit in localitatea Archis si a zonelor de agroturism propuse din localitatea Groseni .

Caile de comunicatie rutiera si transport sunt in cea mai parte modernizate , pe lungimile care nu au fost modernizate se vor realiza lucrari in acest scop , suprafata ocupata de caile de circulatie rutiera din intravilanul existent nu se va modifica in localitatea resedinta de comuna si in satele apartinatoare .

In trupul izolat Sat de Vacanta Groseni , se va extinde zona cailor de circulatie rutiera prin propunerea de realizare a unei zone de parcare auto la intrarea in Satul de Vacanta , din DC13 . Aceasta extindere a zonei de circulatii auto se va realiza in limitele intravilanului existent , pe terenul Primariei Archis , teren care in prezent este neamenajat ,categoria de folosinta agricol in intravilan .

Astfel , zona cailor de circulatie rutiera din intravilanul propus va avea urmatoarea distributie pe localitatile apartinatoare si trupuri izolate :

Archis	8,64 ha	10,8%
Groseni	11,62ha	11,2%
Nermis	3,30ha	8,7%
Barzesti	1,85ha	6,8%
Sat de Vacanta Groseni	1,80ha	11,9%(este cuprins in trupuri izolate)
<u>Trupuri izolate</u>	<u>1,80 ha</u>	<u>6,2%</u>
TOTAL	27,21ha	9.8% (din total intravilan)

Zona de spatii verzi , sport , turism , agrement

Zona activitatilor sportive va fi prezenta in intravilanul propus prin propunerea de extinderea a acestuia in localitatea Archis est , in vederea realizarii unui teren de sport , extinderea va masura 1,47 ha . In localitatea Groseni , se propune realizarea unei Sali de sport pe terenul situat nordic fata de Scoala Gimnaziala , in suprafata de 0,8ha . In Satul de Vacanta Groseni , de asemenea se propune realizarea unui teren de sport , cu o suprafata de 0,28 ha. Astfel terenurile de sport si amenajarile sportive vor ocupa suprafata de 2,55 ha .

Zona spatiilor verzi isi va mari suprafetele detinute in intravilanul existent , propunerile se refera la lucrari de amenajare , modernizare , dotare cu mobilier urban a spatiilor verzi existente in localitatile Archis , Groseni si in Satul Vacanta Groseni , Centrul de Recreere si Educare pe terenuri care au avut destinatia de spatii verzi , dar si pe unele terenuri care sunt in prezent terenuri arabile in intravilan (fosta groapa de gunoi din Archis , terenul adiacent brutariei din Archis) si care vor fi amenajate ca spatii verzi .

In localitatea Archis suprafata spatiilor verzi va fi de 3,12ha , suprafata care cuprinde zonele verzi propuse spre amenajare din intravilan precum si terenul aferent fostei gropi de gunoi , in suprafata de 1,40ha (teren neamenajat in prezent , situat la extremitatea estica a intravilanului localitatii , aflat in interdictie de construire pana in anul 2042) .

In localitatea Groseni , spatiile verzi propuse spre amenajare vor masura 4,64ha .

In localitatea Nermis , spatiile verzi propuse spre amenajare vor masura 0,08ha .

In localitatea Barzesti , spatiile verzi amenajate vor avea o suprafata de 0,21ha .

Trupurile izolate , prin spatiile verzi din Satul de Vacanta Groseni vor avea o suprafata de 1,1ha ce urmeaza a fi amenajata .

Suprafata totala a spatiilor verzi ce urmeaza a fi amenajate in cadrul propunerilor de dezvoltare a comunei Archis , va fi de 9,45ha .

Se propune realizarea unei zone de agrement intr-un trup izolat situat estic fata de Nermis , pe Valea Barzestilor , la liziera padurii , unde un investitor privat intentioneaza sa realizeze pe o suprafata de 5,57ha o pescarie , terenuri de sport , spatii de cazare , etc.

Pentru dezvoltarea agroturismului , Primaria Archis a rezervat cateva terenuri situate in vestul si estul localitatii Groseni , pe Valea Grosenilor , atragerea unor investitori privati pentru realizarea de zone de agroturism va putea relansa si alte activitati economice . De asemenea , tot in Groseni , estic , pe Valea Albului , terenurile arabile in intravilan , vor fi destinate realizarii unor zone agroturistice – conform unor posibile solicitari ale investitorilor privati . Suprafetele de teren alocate dezvoltarii agroturismului vor masura 3,99ha , si se situeaza in Groseni .

Aceasta zona functionala complexa va cumula suprafetele zonelor destinate practicarii sportului , amenajarii spatiilor verzi , agrementului si realizarii obiectivelor agroturistice , totalul suprafetelor de teren alocate va fi urmatorul :

- Sport : 2,25ha
- Spatii verzi : 9,45ha

- Acord : 5,57ha

- Agroturism : 3,99ha

Total zona : 21,26ha , ponderrea in cadrul intravilanului propus va fi de 7,7%

Construcții tehnico – edilitare

Construcțiile tehnico-edilitare existente (captările de suprafață și rezervoarele de înmagazinare a apei potabile) nu vor suferi modificări (extinderi) ale suprafețelor deținute în prezent , și nu se fac propuneri pentru realizarea de noi obiective în acest domeniu , astfel ca suprafețele existente se mențin :

Archis :	0,23ha	0,3 %
<u>Trupuri izolate</u>	<u>0,19ha</u>	<u>0,7%</u>
TOTAL	0,42 ha	0,2 % (din total intravilan)

Gospodărie comună, cimitire

Zona de gospodărie comună , cimitire va rămâne neschimbată ca suprafață , în intravilanul propus nu se fac propuneri de extindere a acestei zone funcționale .

Suprafețele ocupate de această zonă funcțională sunt următoarele :

Archis :	0,50ha	0,6 %
Groseni :	0,55ha	0,5%
<u>Trupuri izolate</u>	<u>3,26 ha</u>	<u>11,13 %</u>
TOTAL	4,31 ha	1,5% (din total intravilan)

Păduri

În intravilanul existent nu am semnalat existența terenurilor împădurite , propunerile de dezvoltare a comunei prevăd posibilitatea dezvoltării de activități cu caracter silvic în extravilan , conform legislației în vigoare , care nu permite scoaterea terenurilor din circuitul silvic (cantoane silvice , cabane de pescuit și vanatoare , fazanerie , pastrării ,etc)

Ape

Zona ocupată de ape în intravilanul propus are o suprafață mai mare decât suprafața deținută în intravilanul existent prin propunerile de dezvoltare a comunei și realizarea zonei de locuit în Archis și a zonei agroturistice din Groseni prin extinderea intravilanului existent , operațiuni prin care s-au introdus în intravilan și suprafețe ocupate de ape :

Archis :	2,18 ha	2,7%
Groseni :	4,45ha	4,3%
Nermis :	0,1 ha	0,1%
<u>Trupuri izolate</u>	<u>0,03 ha</u>	<u>0,1%</u>
TOTAL	6,76 ha	2,5%

Terenuri libere

Terenuri libere nu au fost identificate în intravilanul existent al comunei Archis și nici nu se fac propuneri în acest sens .

Terenuri agricole în intravilan

Terenurile agricole din intravilan au fost identificate în analiza situației existente în localitățile Archis (8,9ha) , Nermis (7,98ha) , Groseni (7,2ha) , Sat Vacanta Groseni (0,78ha) , însumează o suprafață de 24,86 ha , cu o pondere de 9,4% din total intravilan existent .

O parte din aceste terenuri , au suferit o operațiune de diminuare a intravilanului existent parțial în localitatea Archis și în localitatea Nermis , cu o suprafață totală de 10,23 ha (2,25ha în Archis și 7,98ha în Nermis).

Diferența de 14,63 ha terenuri agricole în intravilan a fost distribuită în mai multe zone funcționale în localitățile Archis , Groseni și Satul de Vacanta Groseni , astfel ca în propunerea de dezvoltare a comunei Archis , această zonă funcțională nu mai există .

Terenuri cu destinație specială nu au fost evidențiate în cadrul intravilanului existent al comunei Archiș.

Zone de protecție

În cadrul zonelor de protecție includem zonele construite protejate , siturile arheologice , zonele naturale protejate , zonele protejate pe baza normelor sanitare , culoarele tehnice cu restricții de construire , alte zone .

În intravilanul comunei Archiș , nu au fost identificate până în prezent obiective cu valoare de patrimoniu , sau zone construite care să solicite norme de protecție .

În extravilanul comunei Archis , pe teritoriul administrativ nu s-au realizat studii arheologice prin care să fie semnalată existența unor situri arheologice .

În ceea ce privește cadrul natural , semnalăm prezenta zonei protejate pădurea de fag de la Archișel, situată în fondul forestier administrat de Romsilva - 144,8ha, arborete de fag cu vârstă de 90-140-170-200 ani, pădure virgină, cu exemplare ce au coronament grupat sus, cu trunchiuri drepte și curate. A fost încadrată în vederea protejării conform, N.T. nr. 5/1986 la "păduri seculare de valoare deosebită" - rezervații de semințe.

Zone de protecție pe baza normelor sanitare sunt cele mai jos enumerate :

- Cimitire (intravilan și extravilan) : 50m față de limita incintei
- captări de apă de suprafață: 100m în amonte, 25m în aval și 25m lateral captării
- stații de pompare: r=10m de la pereții construcției
- rezervor de apă îngropat: r=20m de la pereții construcției
- conducte de aducțiune apă: 30m din axa conductei

-
- cursuri de apă: 15m față de albia minoră

Zone de protecție ale culoarelor tehnice

- căi de comunicație rutiere în extravilan :
 - DJ: 20m din ax drum,
 - DC: 18m din ax drum
- magistrale fibră optică: în zona de protecție a drumurilor

Zone cu interdicții de construire:

- temporare
 - terenurile destinate zonei de industrie –depozite –servicii din est Archis până la întocmirea unui P.U.Z.
 - terenurile situate pe fostul amplasament al Gropii de Gunoi din estul localității Archis , până la expirarea termenului de restricție (30 de ani de la închiderea gropii , adică în anul 2042)
- definitive : terenurile din zonele cu riscuri naturale (inundații, alunecări de teren)
 - intravilan : Nermis –extremitatea vestică –alunecări de teren
 - inundații

Groseni – extremitatea vestică

- extravilan : - Valea Grosenilor , Valea Archisel –la nord de intravilan , s-au semnalat alunecări de teren
- platoul central , pe pășunile situate între localități se semnalează fenomenul de eroziune a solului

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
LOCALITATEA ARCHIȘ - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	44,54	65,2	54,68	68,3
Unități industriale și depozitare	0,08	0,1	5,13	6,4
Unități agrozootehnice	1,68	2,5	2,38	3
Instituții și servicii de interes public	1,76	2,6	1,76	2,2
Căi de comunicație: (rutieră)	7,96	11,7	8,64	10,8
Spații verzi, sport, agrement	0,93	1,4	4,59	5,7
Construcții tehnico-edilitare	0,23	0,3	0,23	0,3
Gospodărie comunală	0,5	0,7	0,5	0,6
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	8,9	13	-	-
Ape	1,68	2,5	2,18	2,7
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	68,26	100	80,09	100

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
LOCALITATEA NERMIS - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	33,85	73,8	33,85	89,5
Unități industriale și depozitare	-	-	-	-
Unități agrozootehnice	-	-	-	-
Instituții și servicii de interes public	0,51	1,2	0,51	1,3
Căi de comunicație: (rutieră)	3,3	7,2	3,3	8,7
Spații verzi, sport, agrement	0,08	0,2	0,08	0,2
Construcții tehnico-edilitare	-	-	-	-
Gospodărie comunală	-	-	-	-
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	7,98	17,4	-	-
Ape	0,10	0,2	0,10	0,2
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	45,82	100	37,84	100

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
LOCALITATEA GROSENI - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	70,00	69,6	74,70	71,8
Unități industriale și depozitare	-	-	-	-
Unități agrozootehnice	-	-	-	-
Instituții și servicii de interes public	2,92	2,9	3,22	3,1
Căi de comunicație: (rutieră)	11,02	11	11,62	11,2
Spații verzi, sport, turism , agrement	4,64	4,6	9,43	9,1
Construcții tehnico-edilitare				
Gospodărie comunală	0,55	0,5	0,55	0,5
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	7,2	7,1	-	-
Ape	4,35	4,3	4,45	4,3
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	100,68	100 %	103,97	100%

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
LOCALITATEA BÂRZEȘTI - COMUNA ARCHIȘ

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	24,35	90,3	24,35	90,3
Unități industriale și depozitare	-	-	-	-
Unități agrozootehnice	0,12	0,5	0,12	0,5
Instituții și servicii de interes public	0,42	1,6	0,42	1,6
Căi de comunicație: (rutieră)	1,85	6,8	1,85	6,8
Spații verzi, sport, agrement	0,21	0,8	0,21	0,8
Construcții tehnico-edilitare	-	-	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	-	-	-	-
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	-	-	-	-
Ape	-	-	-	-
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	26,95	100	26,95	100

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ

TRUPURI IZOLATE

(Inclusiv Sat de Vacanța Groseni)

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	13,98	60,05	13,98	48,8
Unități industriale și depozitare	-	-	-	-
Unități agrozootehnice	0,04	0,2	0,04	0,2
Instituții și servicii de interes public	2,43	10,5	2,43	8,5
Căi de comunicație: (rutieră)	1,3	5,6	1,8	6,2
Spații verzi, sport, agrement	1,1	4,7	6,95	24,2
Construcții tehnico-edilitare	0,19	0,8	0,19	0,7
Gospodărie comunală, cimitire	3,26	14,2	3,26	11,3
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	0,78	3,4	-	-
Ape	0,03	0,1	0,03	0,1
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	23,11	100	28,68	100

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
SAT DE VACANȚA GROȘENI

Zone funcționale	Existent		Propus	
	Suprafețe (ha)	Procent din total intravilan	Suprafețe (h)	Procent din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	11,86	78,4	11,86	78,86
Unități industriale și depozitare	-	-	-	-
Unități agrozootehnice	-	-	-	-
Instituții și servicii de interes public	0,10	0,6	0,10	0,6
Căi de comunicație: (rutieră)	1,3	8,6	1,8	11,8
Spații verzi, sport, agrement	1,1	7,2	1,38	9,1
Construcții tehnico-edilitare	-	-	-	-
Gospodărie comunală, cimitire	-	-	-	-
Destinație specială	-	-	-	-
Terenuri agricole in intravilan	0,78	5,2	-	-
Ape	-	-	-	-
Păduri	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-
Total:	15,14	100	15,14	100

NOTA : Satul de Vacanța de la Groșeni este un trup izolat , suprafața sa este inclusă în S totală a trupurilor izolate , am considerat necesar calculul separat al bilanțului pentru acest trup izolat , datorită complexității zonelor funcționale componente ale trupului și a mărимii sale .

BILANȚ TERITORIAL INTRAVILAN PROPUȘ
COMUNA ARCHIȘ

	Suprafață localitate de baza (ha)	S. sate aparținătoare (ha)	S. trupuri izolate (ha)	Total suprafață (ha)	% din total intravilan
Locuințe și funcțiuni complementare	54,68	132,9	13,98	201,56	72,6
Unități industriale și depozitare	5,13	-	-	5,13	1,8
Unități agrozootehnice	2,38	0,12	0,04	2,54	0,9
Instituții și servicii publice	1,76	4,15	2,43	8,34	3
Căi de comunicație rutieră	8,64	16,77	1,8	27,21	9,8
Spații verzi, sport , turism ,agrement	4,59	9,72	6,95	21,26	7,7
Construcții tehnico - edilitare	0,23	-	0,19	0,42	0,2
Gospodărie comunală	0,5	0,55	3,26	4,31	1,5
Destinație specială	-	-	-	-	-
Terenuri agricole	-	-	-	-	-
Ape	2,18	4,55	0,03	6,76	2,5
Păduri	-	-	-	-	-
Terenuri neproductive	-	-	-	-	-
Total	80,09	168,76	28,68	277,53	100

BILANȚ TERITORIAL - TERITORIU ADMINISTRATIV
COMUNA ARCHIȘ - PROPUS

Teritoriu administrativ al unității de bază	Categorii de folosință									Total
	Agricol 2100,56ha				Neagricol - 4706,44ha					
	Arabil	Pășuni- fânețe	Vii	Livezi	Păduri	Ape	Drumuri	Curți- construcții	Neprod.	
Extravilan	1003,75	1077,81	5	14	4329	21,24	33,97	0,7	44	6529,47
Intravilan	-	-	-	-	-	6,76	27,21	243,56	-	277,53
Total:	1003,75	1077,81	5	14	4329	28	61,18	244,26	44	6807
% din total	31,9%				69,1%					100,0

3.8. Măsurile în zonele cu riscuri naturale

În capitolele precedente s-a făcut identificarea zonelor cu riscuri naturale , pe care le enumerăm : intravilan : Archis est –inundații

Nermis vest – alunecări de teren
-inundații

Groseni vest – alunecări de teren
Groseni nord-est – inundații

extravilan: nord-est Groseni – alunecări de teren , eroziuni de maluri
central teritoriu administrativ – eroziuni de suprafață

Pentru eliminarea sau diminuarea efectelor acestor riscuri naturale se propun mai multe categorii de intervenții :

- Lucrări tehnico-edilitare : regularizarea Văii Archisel în localitatea Groseni , zona situată estic , pe porțiunea unde se mai produc periodic inundații și eroziuni de maluri
- Lucrări tehnico edilitare : consolidare maluri , pereți de sprijin , eventual realizare polder în amonte de podul peste DJ793A , la confluența Văii Nermisului cu Valea Barzeștilor
- Lucrări tehnico edilitare : decolmatare Valea Grosenilor în aval de Archis
- Lucrări tehnico edilitare : lucrări de sprijiniri la versanți în vest Nermis și vest Groseni , plantări –pentru stoparea alunecărilor de teren
- Lucrări tehnico edilitare : ziduri de sprijin , plantatii pe versanții unde s-au semnalat alunecări de teren și eroziuni puternice de maluri , pe Valea Archisel la nord de localitatea Groseni
- Lucrări de plantatii în grupuri de copaci - specii cu rădăcini care să fixeze solurile și să oprească torentii în timpul ploilor abundente – pe platoul central al teritoriului administrativ al comunei , unde există multe zone cu terenuri puternic erodate la suprafață
- Lucrări de prevenire a extinderii zonelor afectate de riscurile naturale :
 - interzicerea defrisărilor pădurilor și tăierilor abuzive a materialului lemnos
 - interzicerea depozitării materialului lemnos tăiat în apropierea cursurilor de apă
 - interzicerea arderii vegetatiei
 - lucrări de întreținere a drumurilor agricole și forestiere , modernizarea lor
 - reglementări pentru reducerea pasunatului intensiv și protejarea vegetatiei spontane

O parte însemnată a lucrărilor de prevenire a catastrofelor naturale se bazează pe ridicarea nivelului conștiinței deținătorilor de păduri și pășuni , precum și a deținătorilor de terenuri agricole situate în vecinătatea cursurilor de apă – se cunoaște deja efectul despaduririlor , arderii vegetatiei , neîntreținerii văilor apelor curgătoare .

3.9. Dezvoltarea echipării edilitare

Gospodărirea apelor

Sursele de apă potabilă sunt cele două captări de suprafață situate în amonte de Satul de Vacanță de la Groseni , care , prin aducțiuni , alimentează localitățile Groseni , Nermis , Barzești , și , bineînțeles , Satul de Vacanță , precum și trupurile izolate situate pe traseul aducțiunii de apă potabilă .

Localitatea Archis este alimentată cu apă potabilă printr-o aducțiune din sistemul microzonal Bocsig –Belu .

Nu se fac propuneri in acest sens , sursele de apa au un debit care acopera consumul actual al cetatenilor comunei existand si o rezerva pentru viitoarea dezvoltare a comunei .

Calitatea apelor potabile este monitorizata periodic , este corespunzatoare standardelor actuale , nu se fac propuneri in aceasta directie .

Alimentare cu apă

Comuna Archis cu toate localitatile componente dispune de retele de alimentare cu apa potabila din sursele de apa mai sus amintite , retele care satisfac in proportie de 100% nevoile actualilor consumatori .

Pentru zonele de locuit nou introduse in intravilan in vestul localitatii Archis ,se vor extinde retelele de apa potabila existente pe o portiune foarte scurta , aproximativ 200m pe strada nr.4. , celelalte parcele sunt situate pe traseul aductiunii de apa si urmeaza sa se execute individual lucrari de bransare la retea . Situatia este similara cu cea din zona propusa pentru industrie –depozitare in estul localitatii Archis .

Alimentarea zonelor propuse spre extindere a intravilanului localitatii Groseni se va realiza prin extinderea retelelor existente in zona nordica cu o lungime de aproximativ 100m , si aproximativ aceeasi lungime in zona vistica a localitatii Groseni .

Calcululele pentru suplimentarea consumurilor se vor face in momentul in care se vor cunoaste cu exactitate natura activitatilor ce se vor realiza , marimea acestora , numarul de persoane angajate , etc .

In cazul in care retele esistente nu vor putea oferi viitorilor consumatori debitul necesar , marirea capacitatii surselor de apa potabila sau industriala se va face de catre investitorii privati , eventual se vr cauta alte variante de alimentare cu apa potabila .

Canalizare menajeră

In prezent , canalizarea menajera nu se realizeaza in comuna Archis , in nici una dintre localitatile componente si nici in trupurile izolate . Consumatorii casnici si ceilalti consumatori de apa potabila utilizeaza rezervoarele vidanjabile sau fosele septice , sau folosesc in continuare latrinele , situatie care este frecvent intalnita in judet .

Se propune înființarea unui sistem centralizat de canalizare menajeră pentru fiecare localitate din comună , cu un colector principal cre va aduna apele uzate menajere si le va transporta spre Beliu , pentru realizarea unui sistem comun de epurare Beliu – Bocsig – Archis .

- În Archiş se vor executa circa 5,5km rețele de canalizare, o stație de pompare pe traseul canalului colector

- În Groșeni se vor executa circa 7km de rețele de canalizare

- În Nermiș, se vor executa 2,5km de rețele de canalizare, o stație de pompare pentru traversarea văii

- În Bârzești, se vor executa circa 2km de rețele de canalizare, o stație de pompare pentru zona estică a localității

- Canalizarea menajera in Satul de Vacanta se va realiza prin executarea de retele de canalizare in lungime de 3km, cu un canal colector spre Groseni .

Traseele canalelor colectoare se vor stabili astfel încât , să fie excluse pe cât posibil , stațiile de pompare – pentru a nu suplimenta costurile de execuție și pentru a evita efectele negative asupra aerului prin utilizarea stațiilor de pompare – se vor urmări pantele naturale ale terenurilor pentru a realiza scurgerile gravitaționale .

Traseele canalelor colectoare pe extravilan vor urmări caile de circulație rutieră mai importante , conductele se vor amplasa în zonele de protecție ale drumurilor publice , pe terenuri proprietate publică .

Apele pluviale din localități vor fi dirijate prin rigole și șanțuri amenajate spre văile ce curg în zonă.

Alimentarea cu energie electrică

Archiș

se înființează consumatori noi în zonele alimentate în prezent de cele două posturi de transformare ei se vor brânșa la liniile existente de joasă tensiune. În situația în care este necesar se vor înființa linii noi prin prelungirea celor existente. Nu este necesară construirea unui post deoarece puterea instalată la cele două existente este suficientă pentru a prelua noul consum.

Nermiș

Puterea instalată a postului de transformare este suficientă pentru preluarea unor eventuali noi consumatori, deci nu se pune problema înființarea unui nou. Se vor face prelungiri ale liniilor electrice de joasă tensiune dacă e cazul nu se vor face brânșamente la liniile existente.

Bârzești

Pentru viitor este puțin probabilă apariția unor noi consumatori, dar în situația în care totuși se vor înființa, ei se vor alimenta prin amplificarea liniilor de joasă tensiune existente sau doar prin executarea de brânșamente proprii. Nu este necesară înființarea unui nou post de transformare, puterea instalată a celui existente fiind suficientă.

Groșeni

Nu este necesară amplificarea celor două posturi de transformare și aici înființarea unui nou pentru preluarea unor eventuali noi consumatori deoarece puterea instalată este suficientă. Se vor extinde doar liniile de joasă tensiune sau, dacă consumatorul este în zona liniilor existente, se va executa doar un brânșament.

Telecomunicații

Archiș

Centrala telefonică existentă are o capacitate mare de deservire astfel că este posibilă racordarea unui mare număr de abonați, prezenți și de perspectivă. În viitor, prin cablul fibră optică se vor putea asigura și alte facilități în domeniul comunicațiilor cum ar fi transmisiuni TV, poșta electronică și internet.

Nermiș

Se va lega localitatea Nermiș la centrala telefonică digitală prin cablu telefonic fibră optică, prin aceasta asigurându-se legătura telefonică la un număr mare de abonați cu o calitate superioară. De asemenea se creează posibilitatea de a beneficia și de alte servicii. Opțional este posibil și înființarea unei centrale telefonice proprii.

Bârzești

pentru viitor este preconizată introducerea cablului telefonic fibră optică și în această localitate prin prelungirea traseului din satul Nermiș, tot aflat în situația propusă, cu deservirea

abonaților de centrala telefonică din Archiș sau de centrală la Nermiș sau centrală proprie. Prin aceasta se ajunge la posibilitatea racordării unui număr mai mare de abonați, asigurarea unei calități superioare a telecomunicațiilor și alte facilități (transmisii TV, email, internet).

Groșeni

telefonici care vor fi înființați în perspectivă cu posibilitatea racordării la centrala digitală existentă care au capacitate suficientă nefiind necesare amplificări. În viitor existența cablului telefonie fibră optică va crea posibilitatea asigurării Abonaților și cu alte servicii de telecomunicații (transmisii radio-TV, email, internet).

Alimentarea cu căldură

În viitor, încălzirea se va realiza cu același sistem, individual, cu combustibil solid (sobe cu lemne), alternative la acest sistem nu se propun în acest moment.

Alimentarea cu gaze naturale nu se realizează în prezent, nu se fac propuneri în acest sens.

Gospodărie comunala - cimitire

Cimitirele existente sunt în număr suficient și sunt suficient dimensionate pentru nevoile actuale ale cetățenilor. Cimitirele se situează la distanțe apreciabile față de localități și zonele de locuit, astfel ca zonele de protecție sanitară se pot institui în viitor. Se vor realiza plantatii, împrejurimi din garduri vii, pentru a diminua efectul vizual negativ.

Pentru respectarea normativelor legate de sănătatea populației, se vor realiza capele mortuare în incintele cimitirelor existente, sau în incintele bisericilor.

Gropile de gunoi nu există pe teritoriul administrativ al comunei Archiș, singura groapă de gunoi care a existat în estul localității Archiș, a fost închisă în anul 2012, suprafața de teren aferentă acestei gropi de gunoi va fi plantată și se va afla în interdicție de construire, realizarea oricaror tipuri de investiții nu va fi posibilă pe o perioadă de 30 de ani de la închiderea ei.

Colectarea deșeurilor menajere se realizează în mod centralizat, lunar, printr-un contract cu o societate care transportă aceste deșuri menajere la Arad. Desigur, în acest domeniu, sunt multe disfuncționalități, perioadele de timp între datele de colectare sunt prea lungi, colectarea nu se face selectiv, populația nu a fost educată în acest sens, etc.

3.10. Protecția mediului

Sursele de poluare semnalate pe teritoriul comunei Archiș sunt ne semnificative, neexistând obiective industriale majore sau complexe agrozootehnice a căror activitate să aibă impact negativ asupra mediului și, nici premisele unor viitoare surse de poluare nu se vor crea datorită propunerilor de dezvoltare urbanistică.

Am semnalat existența puținelor obiective ca posibile producătoare de poluare a factorilor de mediu: distileria de țuică (cu activitate temporară și foarte redusă), gătire de mici dimensiuni (fără amplasament stabil, cu funcționare periodică), grajd pentru creșterea animalelor (se cresc vaci, într-un număr limitat: 10 - mai mult pentru nevoi personale), subliniem încă o dată că prin activitățile prestate în aceste obiective este posibil să se producă periodic poluări ale factorilor de mediu apă, aer, sol, doar că nivelul poluării este foarte mic, aferent dimensiunilor activităților prestate. Se recomandă păstrarea nivelului de activitate (reducere), luarea unor măsuri de precauție pentru a preveni unele accidente (deversarea borhotului de la distilerie în apele curgătoare,

utilizarea gunoiului de grajd ca si ingrasamant natural si evitarea stocarii pe o perioada indelungata , evitarea taierii materialului lemnos in apropierea cursurilor de apa , evitarea transportului bustenilor taiati prin tragere cu mijloace improvizate , etc.)

Epurarea și preepurarea apelor menajere uzate este o sursa de poluare a factorilor de mediu apa , sol , aer , prin utilizarea foselor septice sau a rezervoarelor vidanjabile – realizarea sistemului centralizat de canalizare menajera va rezolva aceasta disfunctionalitate .

Depozitarea deșeurilor menajere în gospodariile cetatenilor pe o perioada de 1 luna poate fi o sursa de poluare a factorilor de mediu , se va recurge la colectarea centralizată a acestora, cu sortare în prealabil și transportul la gropi de gunoi ecologice fiind necesară în acest scop conștinețizarea populației pentru colectarea selectivă a deșeurilor în vederea reciclării lor.

Zonele cu riscuri naturale sunt surse indirecte de poluare a mediului , în perioadele rare în care se produc calamnitattile naturale factorii de mediu apa , sol aer , sunt agresiv afectati , refacerea calitatii initiale se produce în timp îndelungat , astfel ca se recomandă aplicarea măsurilor de la capitolul aferent masurilor impotriva producerii riscurilor naturale , ca mod indirect de protecție a mediului.

Întreținerea spațiilor verzi existente si amenajarea de noi spatii verzi în intravilanul localitatilor Archis si Groseni , precum si în Satul de Vacanta , de regulă de-a lungul văilor și căilor de circulație rutieră va conduce la îmbunătățirea calității factorilor de mediu din zonele respective. Localitatile Nermis si Barzesti nu dispun de zone verzi amenajate si nu exista posibilitatea alocarii de terenuri în intravilan în scopul amenajarii de spatii verzi . Se recomanda intretinerea aliniamentelor stradale , atat plantatiile parter cat si plantatiile înalte , precum si plantatiile private , din incintele de locuit .

Delimitarea zonelor de protecție (sanitară în mod special) pentru captarea de apă potabilă, conductele de aducțiune, rezervoarele de inmagazinare a apei potabile , dar și pentru cimitire, și respectarea condițiilor impuse de aceste delimitări pe baza normelor sanitare vor duce în mod sigur la ridicarea calității factorilor de mediu.

3.11. Reglementări urbanistice

Reglementarile urbanistice propuse prin aceasta lucrare au scopul redresarii economice a comunei Archis , prin alocarea de terenuri în vederea realizarii unor obiective producatoare de efecte pozitive (economice , sociale , demografice) în sfera industriei , în domeniul locuintelor , institutiilor si serviciilor , zonelor de spatii verzi-sport-turism-agrement , în domeniul circulatiilor auto , al echiparii tehnico-edilitare , precum si impunera unor masuri de protectie a mediului , eliminarea sau diminuarea efectelor în zonele cu riscuri naturale , etc.

Actuala configurație spatiaa a localitatilor comunei Archis nu va avea de suferit modificari majore în urma propunerilor de extindere a intravilanelor , s-au propus cateva prelungiri ale perimetrului constructibil existent în directia cailor de circulatie rutiera majore .

Astfel , terenurile introduse în perimetrul constructibil al comunei Archiş în zona vistica a localitatii , pentru construirea de locuințe , vor modifica în mică măsură ponderea zonelor funcționale în cadrul intravilanului (în această situație crescând ponderea zonei de locuit) , modificarea zonei de locuit propusa în estul localitatii în zona de industrie-depozitare-servicii este o propunere care va putea schimba urbanistic zona , deocamdata este o propunere pentru realizarea unei rezerve de teren , rezerva care va putea fi fructificata în viitor (în prezent nu sunt solicitari din partea investitorilor pentru realizarea de obiective industriale , spatii de depozitare sau servucii aferente) .

Localitatea Groseni va avea perimetrul constructibil extins cu terenuri ce apartin în marea lor majoritate Primariei Archis (rezerve de teren , în vederea realizarii de zone de agroturism – de asemenea , în prezent nu exista investitori) , în amplasamente situate vestic si nord-estic în intravilanului existent , pe directia cailor de circulatie majora .

În trupurile izolate existente , cu precadere în Satul de Vacanță de la Groseni sunt propuneri de realizare a unor zone functionale noi (cai de circulație rutieră , spații verzi , sport) și a zonei de agrement din trup izolat nou propus în nord-estul localității Nermis ; prin amplasamentele alese, într-un cadru natural pitoresc, pe malul apei, pe căi de acces rutiere existente (ce urmează a fi modernizate), se dorește și atragerea de investitori care să determine schimbări pozitive în celelalte ramuri ale economiei localității.

Structura traficului în localități rămâne neschimbată , aceleași , propunerile se referă la modernizarea traseelor străzilor existente care în prezent sunt nemodernizate și la realizarea de noi trasee în intravilanul nou propus .

Descrierea zonelor funcționale propuse , reglementări urbanistice propuse :

- Archiș:
- zona de locuințe - distribuită în mai multe subzone existente în vatra satului , cu regim de înălțime existent P, P+M , P+1 , sunt permise lucrări de construire păstrând caracteristicile clădirilor de locuit din zona.
 - se propune extinderea zonei de locuit în vestul localității Archiș , pe terenuri proprietate privată , arabil în prezent , utilizând sistemul parcelar existent , cu acces la loturile rezultate din caile de circulație existente .Se vor construi locuințe cu regim de înălțime P , P+M , P+1 , pe loturi , izolate , cu retrageri de la frontul stradal .
 - se propune o extindere a zonei de locuit în nordul intravilanului existent , pe un teren proprietate privată ,arabil în prezent , se va realiza un acces propriu la parcele de terenul investitorului privat , se va realiza o parcelare cu 4 loturi în vederea construirii de locuințe individuale , pe loturi , izolate , cu regim mic de înălțime (P, P+M , P+1) , retrase de la frontul stradal , cu loc parcare și spațiu verde în aliniamentul stradal .
 - zona instituțiilor publice cuprinde primăria, școala, căminul cultural, grădinița, biblioteca, bisericile; nu se propun extinderi ale acestei zone functionale . Propunerile făcute se adresează lucrărilor de modernizare a clădirilor existente , se admit de asemenea , lucrări de întreținere, reparații curente .
 - zona unităților industriale- depozitare –servicii se va dezvolta în estul localității Archiș prin terenurile care au fost introduse în intravilan prin precedentă documentație P.U.G.aprobata . Aceasta zona se va supune unor restricții de construire temporară până la elaborarea unor planuri urbanistice zonale , în momentul cunoașterii cu exactitate a naturii , volumului producțiilor industriale propuse .
 - zona unităților agrozootehnice – se propune o restrângere a acestei zone existente în estul localității , prin refuncționalizarea clădirilor existente din incinta fost S.M.A.
 - se propune o extindere a zonei agrozootehnice în nord-vestul localității , pe un teren proprietate privată ,

-
- pentru realizarea unui grajd pentru cresterea animalelor si a unei locuinte . Se admite autorizarea directa , la autorizarea construirii grajdului se va solicita avizul Autoritatii de Sanatate Publica .
- zona spații verzi-sport –agrement : se propun lucrari de amenajare spatii verzi pe terenul proprietate Primaria Archis situat adiacent brutariei din localitate , lucrari de amenajare si intretinere spatii verzi in aliniamentul stradal
 - se propunere o extindere a intravilanului in zona estica , pe terenul proprietatea Primariei Archis in vederea realizarii unui teren de sport .
 - zona cailor de circulatie rutiera – se fac propuneri de modernizare a cailor de circulatie rutiera existenta , lucrari de largire si consolidare a unor poduri si podete
 - propunerea de extindere a zonelor de circulatie rutiera pentru realizarea accesului la parcelele de locuit propuse de catre un investitor privat se va realiza pe terenul privat al investitorului , din fondurile private ale acestuia

- Groseni :
- zona de locuințe - distribuită în mai multe subzone existente in vatra satului , cu regim de înălțime existent P, P+M , P+1, sunt permise lucrari de construire , extindere , modernizare , pastrand caracteristicile cladirilor de locuit din zona (aliniament volumetrie , materiale)
 - zona instituțiilor publice cuprinde școala, căminul cultural , bisericile ,spatii comerciale . Se propune o extindere a acestei zone functionale , prin realizarea gradinitei , pe un teren proprietatea Primariei Archis , situat adiacent Scolii Gimnaziale , cu acces propriu . Propunerile facute se adreseaza cu precadere lucrarilor de modernizare a cladirilor existente , se admit de asemenea , lucrări de întreținere, reparații curente .
 - zona unităților industriale- depozitare –servicii –nu se fac propuneri de dezvoltare a acestei zone functionale in localitatea Groseni
 - zona unitatilor agrozootehnice –nu se propune dezvoltarea acestei zone functionale in cadrul intravilanului localitatii Groseni
 - zona spații verzi- sport–turism-agrement : se propun lucrari de amenajare spatii verzi pe terenurile proprietate Primaria Archis , si intretinere spatii verzi in aliniamentul stradal
 - se propunere o extindere a zonei in intravilanul existent al localitatii Groseni , in zona centrala , pe terenul proprietatea Primariei Archis situat adiacent

terenului Scolii Gimnaziale ,in vederea realizarii unei Sali teren de sport , eventual complex sportiv

- se propune realizarea unei zone agroturistice sau de agrement , pe doua amplasamente situate unul vestic , celalalt estic intravilanului existent , prin extinderea acestuia , pe terenuri care in prezent sunt arabile aflate in proprietatea Primariei Archis . Se vor realiza cladiri cu specific local , materiale traditionale , regim mic de inaltime (P, P+M , P+1) , retrase de la aliniament , cu locuri de parcare si spatii verzi amenajate .
- zona cailor de circulatie rutiera – se fac propuneri de modernizare a cailor de circulatie rutiera existenta , lucrari de largire si consolidare a unor poduri si podete

Nermis :

- zona de locuit - nu se fac propuneri de extindere a acestei zone functionale , sunt permise lucrari de extindere , modernizare a cladirilor existente , respectand caracteristicile zonei de locuit existente (vatra satului),in ceea ce priveste volumetria , materialele , aliniamentul stradal , regimul de inaltime
- zona circulatiilor rutiere se va dezvolta prin lucrarile de modernizare a circulatiilor existente pe traseele existente ,si de modernizare a unor drumuri vicinale , amenajari de spatii verzi in aliniament
- celelalte zone functionale nu vor suferi modificari , in cadrul institutiilor publice si serviciilor se vor putea realiza lucrari de modernizare , reparatii , consolidari ale cladirilor existente (eventual extinderi , in limitele impuse de respectarea POT)
- zone cu riscuri naturale –inundatii – se vor executa lucrari tehnico-edilitare pentru prevenirea sau eliminarea riscului de inundatii
- zone cu riscuri naturale – alunecari de teren – se vor executa lucrari tehnico-edilitare de eliminare a riscurilor de alunecari de teren in zonele afectate

Barzesti :

- zona de locuit - nu se fac propuneri de extindere a acestei zone functionale , sunt permise lucrari de extindere , modernizare a cladirilor existente , respectand caracteristicile zonei de locuit existente (vatra satului),in ceea ce priveste volumetria , materialele , aliniamentul stradal , regimul de inaltime
- zona circulatiilor rutiere se va dezvolta prin lucrarile de modernizare a circulatiilor existente pe traseele existente ,si de modernizare a unor drumuri vicinale , amenajari de spatii verzi in aliniament
- celelalte zone functionale nu vor suferi modificari , in cadrul institutiilor publice si serviciilor se vor putea realiza lucrari de modernizare , reparatii , consolidari ale cladirilor existente (eventual extinderi , in limitele impuse de respectarea POT)

Sat de Vacanta Groseni : - zona de locuit – cladiri case de vacanta – se va dezvolta in zona propusa in acest scop , pe parcelele existente , se vor realiza cladiri izolate , pe loturi , retrase de la frontul stradal , regim mic de inaltime (P , P+M) , volume simple , materiale

-
- moderne , spatii verzi amenajate in incinte
 - zona sport-spatii verzi – se propune amenajarea unui teren de sport si a unui loc de joaca pe terenurile destinate in acest scop , terenuri proprietate Primaria Archis
 - se propune amenajarea spatiilor verzi situate nordic , pana la albia Vaii Grosenilor , cu plantatii parter si plantatii inalte pe limita de proprietate comuna cu albia Vaii
 - zona circulatiilor auto se va extinde prin propunerea de realizare a unui spatiu de parcaje pe terenul situat adiacent DC13 , la intrarea in Satul de Vacanta . De asemenea , se propun lucrari de modernizare a circulatiilor auto existente , prin realizarea de imbracaminti asfaltice , rigole , trotuare , spatii verzi in aliniamentul stradal

Trupuri izolate –propunerile vin din partea investitorilor privati

- zona functionala propusa in trupul izolat propus spre a se realiza in nord-estul localitatii Archis , zona de agrement , va cuprinde constructii destinate agrementului : spatii de cazare si alimentatie publica , parcaje , terenuri de sport , spatii verzi , pescarie pentru pescuit sportiv
- zona de locuit existenta in trupul izolat situat nord-estic fata de localitatea Archis , va putea fi extinsa in cadrul perimetrului existent prin realizarea de cladiri noi , se vor amenaja spatii verzi

Zonele de protecție si terenurile aferente acestora :

- protecția pădurii virgine de fag se va face pe un contur de 500m masurati de la limita zoei protejate , pe terenurile impadurite teren aparținând Romsilva
- protecția captărilor de apă se va face de-a lungul albiei minore și lateral pe terenurile adiacenta captarii , terenuri pășune ale Primariei Archis
- protectia rezervoarelor de inmagazinare a apei potabile se va face pe conturul constructiei , la 20 m fata de acesta , pe pasune apartinand Primariei Archis
- protecția sanitara a cimitirelor se va face pe conturul incintelor , la 50m de acestea , pe terenuri pasune apartinand Primariei Archis
- zonele de protectie ale drumurilor publice, culoarele tehnice se vor realiza la distanțele propuse, pe terenurile aferente acestor limite , indiferent de categoria de folosinta sau zona functionala și proprietatea acestora.

Zonele aflate temporar în interdicție de construire sunt cele destinate zonei de industrie-depozitare-servicii propusa in estul localitatii Archis pana la elaborarea unui P.U.Z.pentru toata zona sau pentru fiecare investitie in parte . De asemenea , tot in estul localitatii Archis , se instituie o interdictie temporara de construire pe terenul care a apartinut gropii de gonoi , pe o perioada de 30 de ani de la inchiderea acesteia .

Zonele aflate definitiv în interdicție de construire sunt cele situate în intravilan pe terenurile supuse riscurilor la inundații , eroziuni puternice de maluri , alunecari de terenuri .

3.12. Obiective de utilitate publică

Obiectivele de utilitate publica propuse a se realiza pe teritoriul administrativ al comunei Archis , si in intravilanul localitatilor componente si al trupurilor izolate , sunt urmatoarele :

Archis –capela mortuara –se va realiza pe un teren proprietate Primaria Archis , agricol in intravilan , scoaterea din circuitul agricol se va face la autorizarea lucrarilor

-amenajare spatiu verde - se va realiza pe un teren proprietate Primaria Archis , agricol in intravilan in prezent , se va scoate din circuitul agricol la receptia lucrarilor de amenajare

-realizare teren de sport – lucrarea se va face pe un teren proprietate Primaria Archis , teren care se va scoate din circuitul agricol la autorizarea lucrarilor

-modernizare circulatii auto – lucrarile se vor realiza pe trama stradala existenta , pe Terenurile proprietate Primaria Archis , care vor fi scoase din circuitul agricol la autorizarea lucrarilor de drumuri

-largiri poduri si podete – lucrarile se vor realiza pe traseele DJ 793A , pentru largirea sau consolidarea podurilor si podetelor existente peste Valea Grosenilor

-modernizari cladiri existente (primarie , scoala , camin cultural , dispensar)

Groseni – gradinita cu doua grupe – se va realiza pe un teren proprietate Primaria Archis , arabil in intravilan , care va fi scos din circuitul agricol la autorizarea lucrarilor

-sala de sport – se va realiza pe un teren agricol in intravilan , proprietatea Primariei Archis , teren care va fi scos din circuitul agricol la autorizarea lucrarilor

-realizare zona agroturistica in vestul localitatii Groseni pe un teren proprietate Primaria Archis , eventual parteneriat cu persoane private

-realizare zona de agrement , turistica in estul localitatii , pe un teren proprietate Primaria Archis , eventual parteneriat cu persoane private

-modernizare circulatii auto – lucrarile se vor realiza pe trama stradala existenta , pe

Terenurile proprietate Primaria Archis , care vor fi scoase din circuitul agricol la autorizarea lucrarilor de drumuri

-largiri poduri si podete – lucrarile se vor realiza pe traseele DC 13 , pentru largirea sau consolidarea podurilor si podetelor existente peste Valea Grosenilor

-regularizarea Vaii Archisel , lucrare tehnico-edilitara care se va realiza pe portiunea de vale care prezinta probleme de inundatii si eroziuni de maluri , in nord—estul localitatii

-modernizari cladiri existente (scoala , camin cultural)

-lucrari tehnico-edilitare de consolidare versanti in vestul localitatii Groseni pe un teren privat , pentru inlaturarea riscului de alunecari de teren

Nermis – modernizare cai de circulatie rutiera – pe trama stradala a strazilor existente ,

terenurile vor fi scoase din circuitul agricol , la autorizarea
lucrarilor de drumuri

- modernizare drumuri vicinale
- modernizare cladiri institutii publice existente
- amenajari spatii verzi in liniamentul stradal , pe traseul DC 14 si pe strazile laterale
- lucrari tehnico-edilitare pentru prevenire inundatilor (regularizarea vailor
Nermisului si Barzestilor , realizari lucrari specifice in zona podului)
- lucrari tehnico- edilitare pentru eliminarea riscului de alunecari de terenuri prin
consolidarea versantilor in vestul localitatii , pe terenuri private

Barzesti – modernizare cai de circulatie rutiera – pe trama stradala a strazilor existente ,
terenurile vor fi scoase din circuitul agricol , la autorizarea
lucrarilor de drumuri

- modernizare drumuri vicinale in sudul localitaii , cu legatura la strazile existente in
intravilan
- modernizare drum vicinal in vestul localitatii , spre cimitir
- modernizare cladiri institutii publice existente
- amenajari spatii verzi in liniamentul stradal , pe traseul DC 14 si pe strazile laterale

Sat de vacanta Groseni – realizare teren de sport si locuri de joaca pe terenul proprietate
Primaria Archis , teren agricol in intravilan , teren care va fi scos din
circuitul agricol la autorizarea lucrarilor

- amenajare spatii verzi pe terenul proprietate Primaria Archis , teren
agricol in intravilan , teren care va fi scos din circuitul agricol la
receptia lucrarilor de amenajare a spatiilor verzi
- amenajare spatii verzi in aliniament stradal
- modernizare cai de circulatie rutiera , pe trama stradala existenta
- realizare parcare colectiva la intrarea in satul de vacanta , pe un teren
proprietate Primaria Archis , teren agricol in intravilan care va fi
scos din circuitul agricol dupa autorizarea lucrarilor
- realizare retele alimentare cu energie electrica a tuturor
consumatorilor printr-un PT amplasat la intrarea in sat , pe DC 13 si
retele stradale ingropate

Canalizare menajera – lucrarile se vor executa atat in intravilan cat si pe extravilan , pe
terenuri care sunt situate in domeniul public , in proprietatea sau
in administrarea detinatorilor de drumuri
(D.J.D.P.Arad , sau Primaria Archis)

Extinderea retelelor de alimentare cu energia electrica din PT existent in Groseni est , pe
traseul DC 13 , spre satul de vacanta Groseni , lucrari de izolare si
modernizare a retelelor existente in localitate

Lucrari tehnico-edilitare pentru eliminarea riscului de alunecari de terenuri in extravilan , in
nord-estul localitatii Groseni , pe Valea Archisel , lucrarile se vor
executa atat pe terenurile private cat si pe cele apartinand Primariei
Archis , sau administrate de Apele Romane sau Romsilva .

Lucrari pentru eliminarea riscului la inundatii , executate pe terenuri private , apartinand
Primariei Archis , sau administrate de Apele Romane , Romsilva – pe
Valea Nermisului , Valea Barzestilor , la vestul localitatii Nermis

-
- Lucrari pentru prevenirea riscului de inundatii necesare pe Valea Grosenilor , la iesirea din Archis , lucrari de decolmatare a vaii , lucrari care se vor executa pe terenuri proprietate privata , proprietate Primaria Archis , sau administrate de Apele Romane
- Lucrari tehnico-edilitare pentru combaterea eroziunii de suprafata a solurilor , necesar a fi executate in zona centrala a teritoriului administrativ , pe platoul de pasune , pe terenuri private

4. CONCLUZII - MĂSURI ÎN CONTINUARE

Planul de actiune pentru implementarea planului

Conditiiile de implementare a strategiei :

- Determinarea profilului socio-economic si de mediu al comunei Archis , inclusiv identificarea problemelor cu care se confrunta comunitatea
- Propunerea mai multor scenarii de dezvoltare
- Stabilirea viziunii de dezvoltare , directiilor strategice , a obiectivelor
- Acordul si sustinerea strategiei de catre cetateni si politicieni
- Sustinerea din partea sectorului privat
- Informarea permanenta a cetatenilor privind progresul implementarii strategiei
- Implicarea mass-media si a O.N.G. –urilor in diseminarea informatiilor si monitorizarea Strategiei

Primul pas in implementarea Strategiei de Dezvoltare este aprobarea acesteia in cadrul Consiliului Local Archis , operatiune care s-a efectuat deja , asumarea prioritatilor de dezvoltare corelate cu necesitatile populatiei , transferarea lor prin elaborarea temei de proiectare care sta la baza elaborarii P.U.G.comuna Archis reprezinta al doilea pas ; P.U.G. comuna Archis cuprinde masurile concrete de dezvoltare a comunei , obiectivele de dezvoltare stabilite prin Strategie se regasesc in capitolul „Propuneri de dezvoltare urbanistica,, si in „Regulamentul Local de Urbanism,, care reprezinta instrumentele de punere in aplicare a propunerilor planului de dezvoltare .

Implementarea planului de dezvoltare se va face cu ajutorul Comitetului Interdepartamental de implementare creat in cadrul Primariei , echipa din care vor face parte membrii ai tuturor serviciilor si compartimentelor organizate , obiectivul principal fiind acela de coordonare si monitorizare a activitatilor . In functie de necesitati , se pot organiza planuri periodice de dezvoltare , ale caror obiective de dezvoltare , necuprinse in P.U.G. , vor face obiectul unor viitoare documentatii de urbanism , dupa consultarea prealabila a reprezentantilor comunitatii locale si a tuturor factorilor interesati si implicati in proces .

Pentru asigurarea obiectivelor de dezvoltare se vor realiza estimari bugetare multianuale in vederea planificarii eficiente a alocarii resurselor disponibile , se vor identifica si preciza sursele de finantare a proiectelor de dezvoltare : bugetul local , bugetul de stat , fonduri nerambursabile , imprumuturi , alte surse de finantare – in conformitate cu legislatia in vigoare .

Obiectivele principale ale procesului de monitorizare a implementarii Strategiei de dezvoltare urmaresc :

- Crearea cadrului necesar implicarii comunitatii locale in procesul de implementare

-
- Creșterea eficienței și calității activităților desfășurate în vederea atingerii obiectivelor de dezvoltare
 - Identificarea gradului de realizare a obiectivelor
 - Reprioritizarea proiectelor de dezvoltare
 - Identificarea de noi propuneri prin care se pot atinge obiectivele de dezvoltare stabilite prin Strategie

Dezvoltarea comunei Archis este condiționată de modernizarea infrastructurii existente în scopul îmbunătățirii relațiilor în teritoriu și de realizarea echipării edilitare pentru toate localitățile în vederea creșterii gradului de confort al locuirii.

Aceste obiective îndeplinite vor duce, la stabilirea populației tinere, apariția de oportunități de investiții (favorizate și de oferta de terenuri pentru construcții de locuințe , zona industrială și zona de agrement).

Noile surse de finanțare, parțial nerambursabile apărute în ultima perioadă de timp constituie oportunități pentru aplicarea programului de dezvoltare a comunei care astfel are șanse de reușită.

Dezvoltarea comunei Archiș este legată de strânsă măsură de modul în care aceasta va reuși să depășească dificultățile de restructurare a resurselor de care dispune. În această categorie de acțiuni se înscriu finalizarea aplicării Legii Fondului Funciar, care va permite construirea unei piețe funciare favorabilă procesului de construire a microfermelor.

Legat de dezvoltarea acestui sector va fi necesară constituirea unui integrator local de produse agrozootehnice care să stimuleze producție și să faciliteze accesul la piață al producătorilor.

Fixarea populației tinere și stabilizarea evoluției demografice a centrului de comună vor fi condiționate de realizarea unor rețele de echipare modernă și de oferte de terenuri pentru construcția de locuințe pentru familiile tinere.

Noile surse de finanțare, parțial nerambursabile apărute în ultima perioadă de timp constituie oportunități pentru aplicarea programului de dezvoltare a comunei care astfel are șanse de reușită.

Categoriile de intervenții care să susțină materializarea programului de dezvoltare sunt următoarele:

- realizarea zonei de locuit Archiș
- realizarea zonei de industrie-depozitare-servicii din Archis
- realizare zona sport Archis
- amenajari spații verzi Archis
- realizare capela mortuara Archis
- realizare zona agroturistică Groșeni vest
- realizare zona agrement Groșeni est
- realizare grădina Groșeni
- realizare Sala de Sport în Groșeni
- realizarea zona spații verzi , sport în Satul de Vacanță Groșeni
- realizare parcaje în Satul de Vacanță Groșeni
- realizare canalizare menajeră în toate localitățile comunei
- modernizare căi de comunicație rutieră în Archis , Groșeni , Nermis , Barzești , Sat de Vacanță Groșeni
- largire și consolidare poduri și podete în Archis , Groșeni
- extindere rețele alimentare cu energie electrică din Groșeni spre Satul de vacanță Groșeni

Prioritare a fi realizate sunt următoarele obiective de interes public :

-
- modernizare căi de comunicație rutiera in Archis , Groseni , Nermis , Barzesti , Sat Vacanta Groseni , drumuri vicinale
 - lucrari de infrastructura –largiri si consolidari poduri si podete in Archis , Groseni
 - realizare obiective de interes public (gradinita Groseni , capela Archis , Sala de Sport Groseni)
 - modernizare institutii publice (Primaria Groseni , dispensar uman ,)
 - lucrari tehnico-edilitare pentru eliminarea riscurilor naturale : alunecari de teren in intravilan (Nermis , Groseni)si extravilan(nord Groseni), inundatii si eroziuni de maluri (vest Nermis , nord Groseni) , eroziuni de suprafata (central teritoriu)
 - realizare zona industrie-depozitare-servicii Archis
 - realizare zone agroturistice Groseni
 - extindere rețea alimentare cu energie electrică Groseni-Sat Vacanta Groseni

Pentru continuitatea și aprofundarea propunerilor generale reglementate prin. P.U.G. sunt necesare următoarele lucrări de proiectare:

- P.T. lucrari tehnico-edilitare pentru eliminarea riscurilor naturale (inundatii , alunecari de teren , eroziuni de terenuri)
- P.T. canalizare menajeră
- P.T. modernizări căi de comunicație rutieră
- P.T. lucrari largire –consolidare poduri si podete in Archis , Groseni
- P.T. regularizări cursuri ape în zonele inundabile din Nermis , si Groseni
- P.T. obiective de interes public (Gradinita Groseni , Sala de Sport , spatii verzi Archis , capela Archis)
- P.T. Modernizare institutii publice (Primarie , Dispensar uman)
- P.T. extindere rețele energie electrica Groseni-Sat de Vacanta Groseni
- P.U.Z. zona industrie-depozitare-servicii Archis

Întocmit:
arh. FEIER GEORGETA